

AGENDA

ČESKOBRATRSKÉ
CÍRKVE EVANGELICKÉ

I.

PRAHA 1983

Obsah

I.		
Služby Slova a stolu Kristova.....		4
Vysvětlení		5
Jednotlivé části služeb Božích		10
Formuláře pro službu Slova a stolu Kristova.....		22
Formulář A (Neděle Velikonoční).....		22
Formulář B (Neděle velikonoční).....		27
Formulář C (Neděle velikonoční).....		33
Formulář D (Neděle velikonoční).....		39
Formulář D2 (Neděle velikonoční).....		44
Večeře Páně mimo shromáždění sboru.....		48
II.		
Shromáždění se křtem.....		51
Vysvětlení		52
Křest dospělého (Formulář 1).....		56
Křest dospělého (Formulář 2).....		59
Křest nemluvněte (Formulář 1)		61
Křest nemluvněte (Formulář 2)		64
Křest nemluvněte (Formulář 3).....		67
Křest nemluvněte (Formulář 4).....		69
Alternativy některých částí křestní liturgie.....		71
III.		
Konfirmace a katechumenát		75
Vysvětlení		76
Formuláře konfirmačního shromáždění.....		83
Konfirmační shromáždění (Formulář 1).....		83
Konfirmační shromáždění (Formulář 2).....		86
Konfirmační shromáždění (Formulář 3).....		90
Konfirmační shromáždění (Formulář 4)		92
Konfirmační shromáždění (Formulář 5).....		96
Přijetí katechumena.....		103
Alternativy	některých	částí
konfirmačního shromáždění.....		104
Prosba za požehnání pro nepokřtěné dítě.....		106

IV.	
Pověření ke službě v církvi.....	108
Vysvětlení	109
Pověření kazatele k službě Slova a svátostí.....	113
Pověření presbytera k službě Slova a svátostí.....	115
Pověření výpomocného kazatele k službě Slova.....	117
Pověření členů staršovstva.....	119
Pověření sborové sestry (bratra).....	122
Pověření učitele bohosloví.....	124
Ustanovení správce sboru (Instalace).....	126
Ustanovení seniora.....	129
Ustanovení seniorátního kurátora.....	131
Ustanovení členů seniorátního výboru.....	132
Ustanovení synodního seniora.....	133
Ustanovení synodního kurátora.....	135
Ustanovení členů synodní rady.....	136

V.	
Svatební shromáždění	137
Vysvětlení	138
Formuláře svatebního shromáždění.....	141
Svatební shromáždění (Formulář 1).....	141
Svatební shromáždění (Formulář 2).....	145
Svatební shromáždění (Formulář 3).....	147
Svatební shromáždění (Formulář 4a).....	150
Svatební shromáždění (Formulář 4b).....	152

VI.	
Pohřební shromáždění.....	154
Vysvětlení	155
Formuláře pohřebního shromáždění.....	158
Pohřební shromáždění (Formulář 1).....	158
Pohřební shromáždění (Formulář 2).....	162
Pohřební shromáždění (Formulář 3).....	164
Alternativy pohřebních modliteb.....	166

I.

SLUŽBY SLOVA A STOLU KRISTOVA

VYSVĚTLENÍ

Služby Boží, bohoslužby, shromáždění¹, jak se jich účastníme v českobratrské církvi evangelické, jsou ve svých vnějších formách projevem a důsledkem vývoje českého evangelictví od dob tolerančních².

V církvi reformované u nás došlo liturgické úsilí svého výrazu ve vydání agendy z roku 1881³. Tato agenda navazuje jednak na formuláře Jednoty bratrské⁴, jednak na agendu falckou⁵. Heřman z Tardy, který agendu z r. 1881 vydal, měl za to, že na falcké agendě spolupůsobil reformátor Jan Laski. Domníval se, že falcký způsob bohoslužeb má vlastně slovanský původ v Polsku⁶. Zatímco ve falckém formuláři je každou neděli po kázání zařazena veřejná zpověď celého shromáždění s absolucí, vžila se zpověď v české reformované církvi pouze při vysluhování svaté Večeře, kde tvoří velice podstatnou část. Sbíрка se podle tohoto formuláře koná při vycházení ze shromáždění. V současné době se s obdobným uspořádáním služeb Slova (nikoliv večeře Páně) setkáváme u reformované církve švýcarské⁷. V naší agendě navazujeme na tuto tradici formulářem A.

V reformované církvi působily také silné vlivy anglosaského protestantismu, s nímž čeští evangelíci navázali styky po vydání císařského patentu v roce 1861. Reformované služby Boží v anglosaském a francouzském protestantismu mají svůj původ u M. Bucera ve Štrasburku⁸. Pevnou formu jim dal J. Calvin v Ženevě⁹. Jejich charakteristickým rysem je vyznání hříchů na začátku, konání sbírky ve shromáždění a zařazení kázání úplně na konec služeb Božích. V určité obměně (s vynecháním vyznání hříchů) se s tímto způsobem služeb Božích setkáváme v některých pražských sborech; jsou zpracovány ve formuláři B.

Také luterská církev hledala svou souvislost s bratrskou bohoslužebnou tradicí¹⁰. Výrazně luterské liturgické úsilí K. E. Lányho se nesetkalo s úspěchem¹¹. V současné době se luterský ráz v českobratrské církvi evangelické omezuje na zpívání předzpěvu, kolekty a požehnání, a to jen v několika valašských sborech, v navázání na luterskou bohoslužebnou tradici na Slovensku¹². Z ní vycházíme ve formuláři C.

Světovému luterství a starokřesťanské bohoslužbě jsou nejbližší formuláře D1 a D2, které jsou v tomto smyslu nejekumeničtější.

V naší bohoslužebné tradici, jež dnes nezachovává výrazně žádný z klasických reformačních typů, není možno zavést povinně jednotnou agendu. Nebylo by to ani přiměřené novozákonní tradici, ve které se nesetkáváme s pevně stanovenými liturgickými pořady. Ani typy bohoslužebných pořádků, které uvádíme v agendě, nechťají být závazným zákonem. Je možné, aby si

sbor zvolil jeden z předložených typů a při něm setrval. Je rovněž možné během jednoho či více církevních roků, nebo při zvláštních příležitostech, užívat různých formulářů. V případě, že by se některá staršovstva rozhodla spojovat jednotlivé prvky různých formulářů, nechť se to děje s pozorným přihlédnutím k pokynům direktoria (úvodního vysvětlení) a s vědomím, že každý zde uvedený bohoslužebný pořádek představuje organický celek. Liturgická svoboda totiž neznamená neodpovědnost a lehkomyšlnost, jako by pořad bohoslužeb nepodléhal žádným pravidlům. Staršovstvo s kazatelem nesou za bohoslužebný pořádek ve sboru plnou odpovědnost. Proto musejí znát závažnost základních liturgických otázek.

Jednou ze základních otázek v křesťanské liturgické tradici je řešení vztahu mezi kázáním slova Božího a večeří Páně. V katolické tradici a v řadě luterských církví¹³ je večeře Páně chápána jako součást každé nedělní bohoslužby, což také odpovídá praxi novozákonních sborů. I Calvin¹⁴ měl za to, že se svatá Večeře má slavit každou neděli. Podle reformované tradice falcké se vysluhovala ve městech každý měsíc, na vesnicích každý druhý měsíc¹⁵. Naše staršovstva by měla uvažovat o zavedení častějšího vysluhování, přihlížejíce ovšem k duchovní úrovni sborového života. Organická spjatost večeře Páně se službou Slova vylučuje chápat ji jako slavnost, která má být k bohoslužbám pouze připojena. Proto také nepokládáme za vhodné uvádět večeři Páně „krátkým případným projevem, opřeným o biblický text“, jak doporučuje agenda z roku 1938¹⁶. Je-li kázání skutečně zvěstováním evangelia, je soustředěno k spasitelnému dílu Ježíše Krista a tím k vlastnímu obsahu svaté Večeře. Tak plně připravuje posluchače k účasti na stole Páně. Pokud se v reformovaných agendách před vysluhováním setkáváme se samostatným výkladem večeře Páně a slov ustanovení, byl vyvolán snahou zabránit představě, že večeře Páně je opakovanou mešní obětí a že přítomnost Kristova je vázána na „živly“ chleba a vína.

Každý sbor českobratrské církve evangelické se shromažďuje jako církev Kristova, aby zvěstováním a slyšením evangelia chválil Boha, posiloval bratry a sestry a vydával svědectví světu. Služby Boží představují střídání Božího i našeho volání a odpovědi: shromáždění sboru, vzývání Boha, slyšení Slova, obecenství s Bohem, účast na životě bližního a zmocnění k poslušnému životu ve světě. Tomu odpovídají části bohoslužeb:

- vstup a vzývání (adorace),
- služba Slova,
- svátost,
- přímluvné obecenství,
- propuštění.

Uspořádání bohoslužeb je zpravidla takové, že má pevné části pro každou neděli v roce (tzv. *ordinaria*) a části proměnlivé podle církevního roku (tzv. *propria*). Mezi *ordinaria* mohou po určitou dobu patřit některé písně, slova požehnání, Otče náš, vyznání víry, části formuláře při večeři Páně. Ve švýcarské agendě se setkáváme s neměnnými žalmovými částmi na začátku a na konci modliteb. Užití neměnných částí modliteb umožňuje, aby sbor rozpoznal závěr modlitby a mohl se k ní přidat svým Amen. Pro budování sboru není dobré, jsou-li pevné části ze služeb Božích zcela vyloučeny.

Bohoslužebné společenství vyžaduje aktivní účast celého sboru na liturgickém jednání. K tomu je předně potřebí, aby jazyk, kterého se při bohoslužbách užívá, byl jasný a srozumitelný, přiměřený věci Božího království i chápání dnešního člověka. To platí zejména o formulaci modliteb, ke kterým se sbor má připojit. Vedle toho bude třeba stále více využívat pro bohoslužebné účely nových překladů Písma.

Řeč, které při bohoslužbách užíváme, by neměla podporovat názor, že bohoslužby jsou zvláštní posvátnou oblastí, která nemá nic společného s naším denním životem. Liturgická mluva nespočívá v archaické dikci a hromadění starobylých slov. Právě tak se má varovat všeho patosu a pomazanosti. Na druhé straně úcta k Bohu nás vede k starostlivé péči o čistotu a ušlechtilost jazyka. Nemáme podléhat módnosti a vulgárnosti. Skutečnosti víry a naděje si nejednou razí dokonce i nový a nevšední výraz.

Účasti celého shromáždění na bohoslužbách poslouží, když prvkům, které v prvokřesťanských službách Božích mívaly povahu aklamace (např. Amen, doxologie na závěr modlitby Páně apod.), bude navrácen jejich charakter. Shromáždění má mít příležitost spontánně a hlasitě se přiznat ke Kristu, k zvěstovanému Slovu, k modlitbám. Společné recitování je obtížné ve velkých shromážděních, poněvadž v naší tradici je málo vžitých liturgických formulací. Ani modlitební forma litanie není vžita, patrně proto, že vyvolává dojem, jako by farář byl vydělen ze shromáždění jako jeho protějšek, což by narušovalo zásadu všeobecného kněžství. Měli bychom však obnovit společnou modlitbu Páně, vyznání víry a přitakání k pozdravu, k modlitbám, ke kázání společným Amen.

Společné písně nepojímáme jen jako hudební výplň; tvoří obsahově závažnou součást bohoslužby, na níž se všichni účastníci podílejí hlasitým, živým zpěvem. Při přípravě písní (při volbě vhodných slok) pro shromáždění je na místě náročná pečlivost. Hlediskem výběru nemůže být pouze vžitost a obliba, ale zřetel na církevní rok, na zvěst kázání, na začlenění písně do celku bohoslužby. Jsme povinni dbát o postupné obohacování žalmového a písňového výběru ve sborech soustavným nácvikem.

Odpovědnost za bohoslužebné shromáždění nese celý sbor. Jeho jménem ji vykonává staršovstvo s kazatelem. Této skutečnosti bývá dán výraz tím, že presbyteri se aktivně účastní vedení služeb Božích: čtou Písmo svaté, mají na starosti ohlášky, konají některé modlitby, pomáhají při svaté Večeři, provádějí sbírku. Je jen třeba pamatovat, že bohoslužba se skutečně společnou stává teprve tam, kde se nedělní shromáždění také v týdnu společně připravuje hovorem o kázání, výběrem čtení Písma, písní, sestavením ohlášek, dohodou o obsahu přímluvných modliteb; jinak zůstanou ostatní podílníci jen nezralými pomocníky kazatele, který jim všechno určí - anebo bohoslužby ztratí svůj celostný ráz a stanou se nesourodou přehlídkou různých pří-zvuků či nápadů.

Kazatel sboru jako církví pověřený tlumočník Božího slova se však nemůže zříci konečné odpovědnosti za to, aby se vše ve shromáždění dalo v souladu se svědectvím Písem, aby jejich zvěst zněla plně a nezkresleně, aby nebylo opominuto její jádro, jak je dosvědčují svátosti. Při večeři Páně předsedá, což se projevuje tím, že pronáší slova ustanovení a zahajuje svátostný hod. Při podávání chleba a vína mu mohou pomáhat presbyteri. (V mnohých presbyterních církvích, kde se při večeři Páně zůstává sedět v lavicích, roznášejí chléb a víno presbyteri sami.)

Při některých zvláštních příležitostech bývá přítomno více ordinovaných služebníků církve. Je výrazem mezisborového společenství, slouží-li bohoslužby společně (koncelebrace). V takovém případě je ovšem třeba úkoly předem promyšleně rozdělit; všem, kdo se na společné službě podílejí, musí být jasno o náplni a poselství dne. Soudíme, že vstupní část a požehnání sluší tomu, komu patří mezi shromážděnými největší úcta, ať pro hodnotu služby v církvi nebo věkem nebo z jiných důvodů. Kazatel místního sboru (parochus loci) by měl mít na starosti ohlášení a měl by sbor vést při přímluvné modlitbě. Hlavní čtení Písma a kázání patří pozvanému kazateli dne. Ostatní čtení mohou být svěřena komukoliv, jen když ve velkém shromáždění zřetelně a slyšitelně předčítá.

Služby Boží mají být ekumenicky orientované. V jejich podobě má být rozpoznatelné to, co je obecně křesťanské. Toho je možno dosáhnout dvojím způsobem: a) Do služeb Božích přejmeme staré bohoslužebné prvky, jak je zachovala předně katolická tradice ve mši¹⁷. Jde o ordinaria mše: Vyznání vin (Confiteor), Sláva Bohu (Gloria), Apoštolské nebo Nicejské vyznání (Credo), některé modlitby při večeři Páně (preface, Sanctus), slova ustanovení večeře Páně, modlitby „Pane, nejsem hoden“ a „Beránku Boží“ (Domine non sum dignus, Agnus Dei). Tak tomu je v luterské bohoslužebné tradici. Snažíme se tomuto pojetí vyjít vstříc formulářem typu D. b) Tradici naší církve je ovšem bližší dát výraz základním křesťanským obsahům důrazem na Písmo, které nás

pojí se všemi křesťany, a na základní zvěst svátostí. Ekumenickou myšlenku je pak potřeba podtrhnout v obsahu modliteb, kázání, ve vyznání.

Služby Boží musejí být otevřeny všem. Aniž by došlo k falešnému přizpůsobování nebo nadbíhání, je možno zařadit do nich nové formy písní a hudebních projevů i nové projevy modlitební tak, aby se rozbila hradba nedotknutelnosti, která tak často odděluje služby Boží od světa a vytváří u jejich účastníků psychologii ghetta, jež vylučuje nově příchozí. Ve službách Božích se nám stává skutečností Kristova vláda, která platí nad církví i nad světem. Proto k samé podstatě řádných služeb Božích patří jejich veřejný charakter.

JEDNOTLIVÉ ČÁSTI SLUŽEB BOŽÍCH

Vstup

MODLITBA ZA SHROMÁŽDĚNÍ

V některých sborech se ještě před počátkem bohoslužeb shromáždí presbyteři spolu s kazatelem, aby modlitebně prosili o požehnání pro celé bohoslužby. Pak kazatele doprovází do shromáždění.

PRELUDIUM NA VARHANY

Smyslem preludia je soustředit mysl posluchačů a připravit je k následující bohoslužbě. Tomuto hledisku je třeba podřídit výběr i provedení skladby.

POZDRAV (SALUTATIO)

Podle staré křesťanské tradice mohou služby Boží začít slovy trojiční formule „Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého“. Následuje osobní slovo pozdravu, kterým kazatel zdraví sbor. Jde o skutečný pozdrav, ne o napomenutí nebo příkaz. Jeho obsahem je prosté: Bůh vám žehnej. Všechny ostatní pozdravy jsou pouze jeho rozšířením v navázání na pozdravy, kterými zdravili sbory biblickí svědkové. Pozdrav na začátku je srdečným příslibem Kristovy lásky. Shromáždění by k němu mělo povstat a odpovědět společným Amen.

INTROIT

Po pozdravu zazní vstupní slovo z Písma, které je výrazem chvály nebo vyznání shromážděné církve, opět tedy nikoliv napomínání. Je vhodné, aby přihlíželo k období církevního roku. Musí být kazatelem vybráno již při přípravě kázání, a to ze známých výroků Písma nebo z biblických textů, jejichž porozumění je posluchačům přístupné. Vstupní slovo má být vybráno v těsné souvislosti s následující písní. Velmi dobré je, jestliže jde o počátek (incipit) žalmu, který se hned nato zpívá. Někde slouží jako introit tzv. adjutorium (povzbuzení): Pomoc naše jest od Hospodina, který učinil nebe i zemi (Ž 121,2). V luterské tradici má vstupní slovo podobu antifony, zpívaného biblického verše, který uvádí počáteční i závěrečnou liturgii. Na první část antifony,

přednesenou kazatelem, odpovídá shromáždění částí druhou. Obě jsou zakončeny zvoláním Halelujah. (V době postní a při pohřebních shromážděních se Halelujah vynechává.) Vstupní píseň Následuje vstupní píseň, jejímž obsahem má být chvála Boží nebo vyznání hříchů, s přihlédnutím ke zvěsti kázání nebo k církevnímu roku. Vstupní píseň má být sboru po

obsahové i melodické stránce důvěrně známa. V reformované tradici jsou jako první píseň užívány zpravidla žalmy.

PRVNÍ MODLITBA

V první modlitbě má převažovat vzývání a oslava Boha. V bohoslužebném životě má adorace velice významnou úlohu. Je nesprávné rozumět modlitbě pouze jako prosbám o vyslyšení. V Písmu je přikázáno vyznávat jméno Boží a chválit jeho dobrotu. „Přistupte, kořme se, klekněme, kolena skloňme před Hospodinem, který nás učinil. On je náš Bůh, my lid, ježž on pase, ovce, jež vodí svou rukou" (Ž 95,6n). Bůh je dobrý, jeho lid se k němu blíží v pokorném vzývání a radostném chválení. Biblické žalmy obsahují celé bohatství takových chval. Proto začátek modlitby mohou tvořit žalmové verše. Poněvadž Bůh je Pánem, který nás osvobozuje od falešných model, jeho vzývání v sobě obsahuje také radost ze svobody dítek Božích.

Nemá-li naše vzývání Boha být pokrytecké, je třeba, aby modlitba obsahovala také vyznání hříchu. To se může dít tak, že modlitba ústí do veřejné zpovědi a slova milosti. Taková byla praxe starocírkevní i reformační. (Viz str. 24n.) V prosbě o odpuštění bereme vážně Boží milosrdenství a spasení v Ježíši Kristu, čímž se vzdává čest Božímu majestátu.

První modlitba má dále obsahovat prosby za přítomnost Ducha svatého mezi námi a všude, kde se Kristova církev po celém světě shromažďuje. On vypudí z našeho srdce všechno zlé a uvede nás do veškeré pravdy (J 16,13). V případě, že předcházející vyznání vin mělo podobu veřejné zpovědi, přesouvá se modlitba o Ducha svatého až před nebo za druhé čtení Písma.

Některé z uvedených prvků mohou být také zastoupeny v písních vstupní části bohoslužeb; pak je nemusí obsahovat úvodní modlitba.

ZÁVĚREČNÉ AMEN

Závěrečné Amen by měl vyslovit celý sbor jako výraz své účasti na modlitbě. To je možné za předpokladu, že modlitba bude mít pevné zakončení (např. „Pochválen buď, Pane, od věků až na věky" nebo „Skrze Ježíše Krista, našeho Pána" apod.).

Modlitba může být uvedena biblickou výzvou, volným pozváním, pouhým „Modleme se", nebo může začít přímo oslovením Boha. Úcta k Hospodinu, ježž v modlitbě oslovujeme, vede ve většině sborů k tomu, že při modlitbě stojíme.

Celou vstupní část služeb Božích má sbor prožívat jako něco známého a slavnostního: „Jak je příbytek tvůj milý, Hospodine zástupů! Má duše zmírá steskem po Hospodinových nádvořích, mé srdce i mé tělo plesají vstříc živému Bohu!" (Ž 84,2n)

Služba Slova

PRVNÍ ČTENÍ PÍSMO

Po modlitbě následuje čtení Písma (lectio), jehož funkcí je uvést kázání do širší biblické souvislosti. Na základě usnesení 21. synodu z r. 1979 čteme z překladu kralického (vydání 1613) i z nového ekumenického překladu, podle rozhodnutí staršovstva. Pro čtení se hodí oddíly tematicky uzavřené. Měly by být srozumitelné při pouhém slyšení. Je vhodné volit čtení ze Starého zákona, káže-li se na novozákonní text, a opačně. V evangelické církvi se předpokládá přesné ohlášení, odkud je čtení vybráno, aby posluchači mohli jednak text sledovat z otevřených biblí, jednak se k němu doma po bohoslužbách vrátit. Čtení uvádíme slovy: „Slyšte svědectví proroka (evangelisty, apoštola) . . .“, „Slyšte slova zapsaná v . . .“, „Slyšte, co mluví Bůh ústy proroka . . .“, „Slyšte slova našeho Pána, zapsaná v evangeliu . . .“ Při čtení shromáždění stojí, aby vyjádřilo, že nad sebou uznává autoritu Božího slova ve svědectví Písem. Čtené Písmo se mocí Ducha svatého slovem Božím stává; proto jsou nepřiměřené formulace „Zamysleme se nad slovem Božím“, „Poslyšte slovo Boží“ apod.

Dovětek po čtení může být díkůvzdání biblickými slovy (nejlépe ze žalmu), zakončené Halelujah, nebo prosba vyjádřená citátem Písma, příp. vlastními slovy. Může se také prostě říci: „To jsou slova čtení.“

PÍSEŇ PŘED KÁZÁNÍM

Píseň po čtení může navazovat na obsah čtení, na církevní rok, nebo je písni chval, prosbou za správné slyšení či vyzváním Ducha svatého. V případě, že při shromáždění zpívá pěvecký sbor, je nejvhodnější zařadit jeho zpěv po čtení Písma.

DRUHÉ (HLAVNÍ) ČTENÍ

Nadchází vrcholný okamžik celé služby Slova. Shromáždění je připraveno slyšet řeč svého Pána, k níž se církev schází a z níž žije. (Proto místo obvyklého, nepříliš vhodného „text kázání“ tu volíme název „hlavní čtení“.) Doporučujeme, aby se nečetl pouhý verš, nýbrž jeho širší souvislost. Pro kazatele je to užitečná zábrana proti nebezpečí, že biblický výrok vytrhne ze souvislosti a podloží mu zkreslený smysl. Pro posluchače pak je naprospěch, slyší-li při shromáždění z Písma co nejvíce. Pokud kazatel chce kázáním vyzvednout jenom některý verš nebo myšlenku čteného oddílu, nic mu nebrání, aby na to po jeho přečtení upozornil, popřípadě daný verš opakoval.

KÁZÁNÍ

Kázání je výkladem Písma; vyhlašuje Kristovu vládu, zvěstuje evangelium odpuštění, dosvědčuje Boží smlouvu; tím utvrzuje víru, naději a lásku a osvobozuje od strachu. Je vázáno na prorocké a apoštolské slovo v Písmech, svědeckou výpověď o objektivní skutečnosti Božího činu spasení. Tu je hráz, aby se kázání nestalo jen výplodem vlastní zbožné fantazie. Nejsme spaseni svými zbožnými vzněty a náladami, ani pravověrností, ani mravními a společenskými snahami - pouze a jedině činem Božího vyvolení v Kristu. O něm musí kázání vydat věrné svědectví. Tomu velmi napomáhá soustavný výklad biblických knih nebo perikop s přihlédnutím k církevnímu roku¹⁸. I když není vyloučena volná volba textu z Písma, vždy je nutno přihlédnout k jeho souvislosti.

Kázání je ovšem zároveň i osobním svědectvím kazatelovým. Nebude přesvědčivé, jestliže on sám vlastní bytostnou zkušeností není přesvědčen o pravdivosti toho, co zvěstuje. Písmo sice zaznamenává svědectví dávných dob, avšak skutečnost Boží milosti v Kristu - předmět evangelia - je přítomná, živá stejně dnes jako tehdy. Je třeba zvěstovat přítomnou Kristovu moc.

Úkolem tedy je tlumočit hlas Písma svatého do naší současnosti. K tomu je zapotřebí spolehlivě znát obě roviny: svět Písma právě tak jako současný svět. Hlas Boží dosvědčený svědky proniká do našeho času a střetává se s naší dnešní skutečností. Právě v tomto průsečíku dochází k věrnému zvěstování.

Kázání je řeč, sděluje posluchačům poselství evangelia slovy. Proto je kazatel povinen dbát požadavků, které na něho klade ověřená teorie a praxe mluveného projevu: pečovat o dobrý, živý a přitom spisovný jazyk, o působivou formu a skladbu kázání, o jasnou, srozumitelnou výslovnost, o přednes poutavý, a zase ne teatrální.

Kazatel nehovoří jen za sebe, nýbrž také za obecnost církve, která jej touto službou pověřila. Obdarování Duchem svatým není omezeno jenom na kazatele. Kázání roste také v setkávání a rozhovoru s bratry, kteří se za kazatele a prospěch evangelia ve sboru i ve světě modlí.

Přítomnost Ducha svatého při kázání působí, že se zvěstované slovo pro posluchače stává mocí a proměňuje jejich život. Duch svatý zvěstováním probouzí v posluchačích i různé dary (charismata), kterými vytvářejí život svého společenství a dosvědčují příchod Božího království.

MODLITBA PO KÁZÁNÍ

Všecky ostatní části služeb Božích jsou v přímém poměru ke kázání. Kázání zpravidla ústí v krátkou modlitbu. Jejím obsahem je přitakání ke zvěsti kázání, dík za ni, prosba o sílu k následování. To vše je zde vyjádřeno nově, ne týmiž slovy jako v kázání.

PÍSEŇ PO KÁZÁNÍ

Modlitbě předchází — nebo po ní následuje - píseň. Je vyznáním víry v Boží vládu, v Boží lásku, ve vzkříšení. Svým obsahem ani nadbytečnou délkou nemá účinek kázání oslabovat. Také dlouhé přede hry po kázání nejsou na místě.

Přímluvné obecnství

Oddíl bohoslužeb soustředěný na obecnství církve je v naší současné liturgické praxi značně opomíjen. Mezi ohlášeními a přímluvnými modlitbami nebývá žádný vztah, již proto, že závěrečná modlitba ohlášky zpravidla předchází. Rovněž sbírka je ve většině shromáždění vyloučena z bohoslužebného rámce a zařazena až úplně na konec, při vycházení.

Pro prohloubení této velice sborotvorné části služeb Božích je nejvhodnější toto liturgické uspořádání:

OHLÁŠENÍ

Různá ohlášení, sdělení a doporučení sbírky jsou zařazena po písni po kázání. Ohlášky umožňují dotáhnout zvěst kázání do situace sboru, budovat obecnství ze Slova a podílet se modlitebně na radostech i bolestech členů sboru a celé církve Kristovy ve světě. Výzva k obětavosti by vždy měla být spojena s oznámením účelu sbírky. Je otázkou, zda je správné veřejně ohlašovat jména dárců (Mt 6,1-4). V ohláškách zveřejňujeme, jaká práce se ve sboru koná a předkládáme ji účastníkům shromáždění k účasti a modlitebním přímlovům. Při zvláštních příležitostech (např. v týdnu modliteb za jednotu nebo při shromážděních s večeří Páně, která je svátostí jednoty) bychom měli informovat o situaci v ekumenickém hnutí, aby přímlovy za jednotu měly konkrétní obsah. Také jednotlivé sborové odbory mají příležitost v ohláškách oslovit sbor. (Nevylučujeme ani možnost přečíst v ohláškách výňatky ze spisů významných křesťanských svědků, kteří nás spojují s „církví zvítězilou“. Výběr četby se zřetelem ke kázání musí být proveden pečlivě a nesmí být stavěn na jednu rovinu s čtením Písma.)

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Na ohlášky navazuje přímluvná modlitba. Shromážděný sbor se v ní rozpomíná na celou církev, na svět, ve kterém žije, a na své jednotlivé členy, kteří jsou v tísní a ohrožení. Do veřejné přímluvné modlitby byly od nejstarších dob zařazovány přímlovy za církev a její jednotu, za spravedlnost a mír ve světě, za ty, kdo nesou odpovědnost za věci veřejné, dále pak za trpící a nemocné. V přímluvných modlitbách nenavrhujeme Pánu Bohu řešení, ale prosíme jej za smilování. V tradici se vytvořila forma přímluvné modlitby zvaná litanie. Ten, kdo ji vede, jmenuje vždy předmět přímlovu a shromáždění

se připojuje prosbou (např. „Pane, smiluj se“). - Doporučuje se přímou modlitbu uzavřít tichou modlitbou, závěrečnou formulí a společným Amen. Tichá modlitba nesmí být příliš dlouhá ani příliš krátká. Má dávat možnost přednést Bohu osobní prosby.

MODLITBA PÁNĚ

Závěr tvořivá modlitba Páně, pokud není zařazena na jiné místo (za první modlitbu nebo před vysluhování večere Páně). Je dobré, aby modlitbu „Otče náš“ říkal sbor společně. Lze ji také zpívat.

SBÍRKA

Za nejvhodnější uspořádání sbírky pokládáme její přímé zařazení do rámce služeb Božích, a to po kázání. Sbíрка je odpovědí poslušné a vděčné víry na slyšení Kristova evangelia. Připomíná nám, že všechno své, ba sami sebe máme obětovat ve službě Bohu. Sbíрку možno konat za zpěvu písně nebo během delší varhanní přede hry. Vykonnávají ji presbyteri (i tam, kde je dosud zařazena až na závěr bohoslužeb).

ZPOVĚĎ A SLOVO MILOSTI

Veřejné vyznání vin s ujištěním o odpuštění patřilo původně cele k službě Slova. V utrakvistické mši po kázání pravidelně následovalo vyznání hříchů a absoluce. S podobnou praxí se setkáváme v agendě falcké. Tradice veřejné zpovědi před večerí Páně je poměrně ojedinělá. Nenajdeme ji v agendě Jednoty bratrské z roku 1612 ani ve většině současných luterských agend a v agendách reformovaných. Naopak v reformované agendě švýcarské nacházíme upozornění, že pokládat vyznání hříchů za klíč k večerí Páně a za povinný požadavek před vysluhováním by bylo chybné¹⁹.

Naši otcové byli velice citliví na to, aby nebyla porušena reformační zásada, že hříchy může odpouštět jen Bůh sám. Proto vypustili z bohoslužebného života vše, co mohlo budit dojem, že se z kazatele stává kněz odpouštějící hříchy. (Pravděpodobně proto odmítli veřejnou zpověď v rámci pravidelných nedělních služeb Božích, ačkoliv v liturgických předlohách, kterých použili, byla.) V navázání na tento důraz je vhodné nemluvit o „rozhřešení“, absoluaci, nýbrž prostě o slovu milosti. Událost odpuštění vin se děje, po jejich vyznání, mezi Bohem a člověkem. Kazatel pouze může slovem milosti ujistit kající a omilostněné hříšníky o tom, co se stalo.

Skutečnost, že vyznání vin bylo spojeno se službou svátostnou a odděleno od předcházejících služeb Slova, měla své negativní důsledky. Vyvolala potřebu zavést nové kázání nebo promluvu před večerí Páně, čímž se narušila jednota služeb Božích a večere Páně vznikly jakési druhé bohoslužby. Nadto se zpověď pro mnohé členy stala ústřední částí večere Páně a vlastní obsah

slavnosti stolu Páně, radostné stolování s Pánem, ustupoval do pozadí. Podtržení vyznání vin vedlo také k tomu, že účast na svátosti byla pokládána spíše za právo těch, kdo jsou jí hodni, nežli za dar pro ty, kteří si ničeho nezasluhují.

Máme proto za to, že by bylo dobré vyznání vin a zvěst milosti přiřadit k službě Slova, těsně po kázání, anebo je občas zařadit před první modlitbu či do ní (tj. spojit modlitbu s veřejným vyznáním a zvěstí milosti). Naznačilo by se tak, že se každé služby Boží mají konat v duchu pokání a odpuštění. „Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech tam svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar" (Mt 5,23n). Bylo by možné zařadit vyznání a zvěst milosti alespoň do shromáždění o nedělích postních, adventních apod. (viz příklad ve formuláři D2). Vyznání vin je možno plně vyslovit modlitbou, aniž by se bezpodmínečně trvalo na otázkách a odpovědích. (Touto praxí se častokrát musíme spokojit u lože nemocných, u postižených hlubokou hluchotou nebo neschopných řeči.)

V naší tradici by ovšem bylo velice těžké veřejnou zpověď před večeří Páně vynechat. Půjde spíše o to spojit ji úžeji se službami Slova. To se může dít tak, že se bude konat těsně po kázání (případně přímo z kazatelny), že její otázky budou formulovány v souvislosti s kázáním a bude jasně naznačeno, že večeře Páně začíná až po ní.

Zpovědním otázkám je třeba věnovat soustředěnou pozornost. Obtíže v nich působí slib nového života. Poněvadž evangelium předchází zákon, je možno změnit staré pořadí a vyjít z víry v Kristovu smířčí oběť jako projev lásky, na který odpovídáme pokáním a touhou po novém životě. Je lépe neužívat slibu, nýbrž formulovat otázku tak, aby vyjadřovala přítomné odhodlání k novému životu. V žádném případě se nemá zapomínat na odpuštění bližním, přední znak nového života v Kristu. Tu se obejdeme bez slibů nebo odhodlání do budoucnosti, neboť odpouštět máme hned. Veřejnou zpověď je možno zakončit Apoštolským vyznáním, případně ve formě písně.

Zpovědní části uváděné v bohoslužebných pořadech A až D2 jsou příkladem, jak kazatel může v pastýřské odpovědnosti formulovat vhodné otázky a odpovědi.

Večeře Páně

Liturgická podoba večeře Páně v reformačních církvích vznikla na pozadí kritiky katolické mše, která měla Kristovu oběť opakovat. Tato skutečnost vedla k výraznému soustředění reformačních pořadů večeře Páně na výlučnou jedinečnost oběti Kristovy na kříži, jež nás ospravedlňuje z pouhé milosti. Svátost, označená za „viditelné Slovo", neměla být než svědectvím o golgotské události. Chléb – v reformované tradici se kladl důraz na jeho zřejmé lámání -

měl odkazovat k umírajícímu tělu Ježíše Krista, víno v kalichu k jeho prolité krvi. Tak dostala večeře Páně ráz povýtce velkopáteční.

I když je tento motiv ve večeři Páně ústřední, není jediný, a v těsné spojitosti s chlebem a vínem ani právě biblický. Ve večeři Páně, jak o ní mluví apoštolské svědectví, se přítomnost Ježíše Krista nevztahuje na hmotu pokrmu a nápoje (tzv. „živly“), nýbrž na celé dění. Mimoto obsahuje večeře Páně ještě řadu dalších motivů, které zůstávají opomenuty. V ekumenických rozhovorech dochází k znovuoživení bohatství stolu Kristova²⁰.

K hodě svaté Večeře patří motiv naděje, která vyhlíží příchod Kristův a v předjímce prožívá budoucnost Božího království (eschatologický motiv). Stolování Ježíše Krista s učedníky není bez souvislosti s jeho podobenstvími Božího království jako radostné hostiny, plné hojnosti, veselí a družnosti²¹.

S tím souvisí důraz na Ducha svatého a jeho dary radosti, odpuštění, naděje, nového života a chval, které tvořily součást večeře Kristovy od nejstarších dob, jak dosvědčuje název „eucharistia“, dobrořečení (viz 1 K 10,16).

K svaté večeři Páně náleží motiv obecenství. Pán Ježíš ustanovil za slavnost své přítomnosti („to čiňte na mou památku“) právě něco tak výrazně pospolitého, družného, jako je společný stůl. Nikdo nemůže jeho Večeři slavit sám. Daleko spíše než k obětování ukřižovaného těla Ježíšova ukazuje lámání - to jest rozdělování - chleba ke společenství nového těla Kristova v bratrství víry (1 K 10,17). Právě tak významně *vyzývá* Pán: „Pijte z toho kalicha všichni!“ Bývalo dobrým povědomím v církvi, že nelze přistoupit ke stolu Páně bez vzájemného smíření a obnovení jednoty.

Kromě toho účast na společném chlebu a společném kalichu na určitém místě ukazuje jednotu účastníků s Kristem i s těmi, kdo stejně přijímají ve všech dobách a na všech místech. Když si navzájem rozdělujeme společný chléb, dosvědčujeme svou jednotu s obecnou církví, tajemství vykoupení se stává skutečností a celé tělo Kristovo se rozhojňuje v milosti²². Večeře Kristova je v tomto smyslu svátostí jednoty. Touha po jednotě je nedílnou součástí řádného slavení Kristova stolu. Kdo by samospravedlivě zastával své pojetí evangelia proti ostatním denominacím a zásadně odmítal rozhovor o společném stolování s křesťany jiných denominací, nese vinu na rozdělení. I to by v bohoslužbách mělo být vyjádřeno a vyznáno. – K večeři Páně smíme a máme pozvat všechny pokřtěné, kteří na základě svědectví Písem Starého a Nového zákona spolu s námi věří v Boha Otce, Syna i Ducha svatého.

Večeře Páně také volá církev, aby plnila své poslání ve světě službou smíření mezi lidmi a svědectvím o nových začátcích z moci Kristova vzkříšení. Tato služba církve není lidem vždy vítaná a může se setkat s nepochopením. Ale stůl Páně nás spojuje s Kristem ukřižovaným! - Je na místě připomenout

zde i motiv oběti, který byl od počátku s večeří Páně spjat v té podobě, že účastníci hodu obětovali na společný stůl svou obživu, aby se z ní nasýtili všichni. Odmítáme-li záslužnické pojetí oběti, neznamená to, že je nám cizí oběť chval a celého života, kterou každý věřící, spojen s Kristem, Bohu přináší (Žd 13,15n).

Posléze uvedme motiv stvoření a vděčnosti za jeho dary, který býval v eucharistii zasazen do modlitby chval a dobrořečení za dar chleba a vína.

Všechny tyto motivy se mají ozvat v modlitbách provázejících večeří Páně a v písních zpívaných během vysluhování. Rádi bychom do našich hostin Kristovy večeře vnesli co nejvíce z původního bohatství, ekumenickou církví dnes znovu objevovaného. Proto jeden z formulářů této agendy (D1) navazuje na nejstarší liturgické tradice, v nichž zůstala uchována značná plnost eucharistických motivů, jiný (D2) je pokusem o jejich novější zpracování. Vědomě jsme opustili myšlenku vázanosti Kristovy přítomnosti jen na chléb a víno²³. Ponechali jsme některé staré pořady, jak se u nás vžily (formuláře A, B a C), s vyloučením zvláštní promluvy před vysluhováním, která měla své místo, když bylo potřebí lidu vykládat rozdíl mezi večeří Páně a mší.

PREFACE

Na začátku svaté Večeře stojí výzva k chvalořečení, uváděná slovy převzatými ze synagogální bohoslužby: „Vzhůru srdce . . .“, „Vzdávat díky je důstojné a spravedlivé“. Jeho obsahem má být chvála za Boží dílo spasení v Kristu, vyjádřená zpravidla podle církevního roku. Chvalořečení končí chvalozpěvem z Iz 6,3: „Svatý, svatý, svatý Hospodin zástupů . . .“ Jím se společenství účastníků stolu Páně zasazuje do vesmírných souvislostí (Ko 1,16) a vyznává, že večeře Páně má dosah pro všechno stvoření.

SLOVA USTANOVENÍ

Slova ustanovení svaté Večeře jsou nejpůvodnější částí eucharistické bohoslužby. Tradice v církvi se tu od nepaměti opírá jak o Mt 26,26n, tak o L 22,19n a 1 K 11,23-25. Pavlovo napomenutí v 1. epišt. Korintským 11,26-29 čelí konkrétnímu nepochopení večeře Páně v korintském sboru; je možno a vhodné učinit je někdy ve sboru předmětem kázání, nemá však být spojováno s Kristovými slovy ustanovení. Slova ustanovení mohou zaznít na začátku svaté večeře Páně, po eucharistické modlitbě nebo v ní.

EPIKLÉZE

Následující epikléze je prosbou za přítomnost Ducha svatého; on při přijímání chleba a vína spojuje hodující v jedno tělo s Kristem i mezi sebou navzájem a

dává jim podíl na budoucí slávě přicházejícího království, k němuž večeře Páně ukazuje.

OBĚŤ CHVÁLY

V některých pořadech večeře Páně zůstává zachován zbytek tzv. offertoria. Pochází z dob, kdy majetní údové sboru sami přinášeli chléb i víno ke společnému stolování. Co zbylo, rozdávalo se po bohoslužbách potřebným. Své místo má dnes tento obyčej v podobě modlitby — oběti chvály, ve které si uvědomujeme svou celou závislost na Boží lásce a děkujeme Bohu za dar veškerého stvoření, kterého se nám pro oběť Kristovu dostává (Gn 9,8-17).

MODLITBA PÁNĚ

„Otče náš“ se shromáždění podle prastaré tradice modlí před přijímáním. V neděle, kdy se svatá večeře Páně neslaví, je nutno dát modlitbě Páně jiné místo – buď v závěru modlitby vstupní, nebo v závěru přímluvných proseb (str. 23).

POZDRAVENÍ POKOJE

Po modlitbě Páně může být zařazeno pozdravení pokoje (např. „Pokoj tobě!“) na znamení odpuštění a jednoty Kristovy církve. Pozdravení může být dosvědčeno vzájemným podáním ruky sousedům v lavici.

MODLITBA PŘED PŘIJÍMÁNÍM

Kajícínou pokoru i dětinnou důvěru vyjadřují modlitby Beránku Boží (Agnus Dei - J 1,29) a Pane, nejsem hoden (Domine, non sum dignus - Mt 8,8), kterých se užívá od nejstarších dob při přistupování ke stolu Páně.

PŘIJÍMÁNÍ

V naší tradici se ustálily různé způsoby vysluhování. Zatímco v kdysi reformovaných sborech stojí přijímající kolem stolu Páně a berou chléb a kalich do ruky, pokleknou tam, kde je vžita luterská tradice, před oltářem a přijímají přímo do úst. Někteří kazatelé zvěstují každému, komu chléb a víno podávají, slovo o těle a krvi Páně, jiní vedou tiché rozjímání účastníků vhodnými slovy Písma svatého; někde se během přijímání zpívají písně (měly by to být předně písně radostné), jinde se večeři Páně slouží v naprosté tichosti.

Praxe se liší i užíváním buď společného kalicha, nebo kalichů dvou, podávaných ob jednoho přijímajícího; v několika sborech zůstávají při přijímání z individuálních kalíšků.

Při vysluhování je možno užívat chleba nebo oplatky. Lze i sedět za stolem. Kazatel propouští jednotlivé kruhy účastníků slovy „Jděte v pokoji“ nebo biblickými verši, které vyjadřují zvěst večeře Páně.

Tradice, které se v těchto věcech ve sborech vytvořily, nelze přehlížet. Aby však vnější způsoby dobře sloužily pravému užítku večeře Páně, je třeba časem vysvětlovat jejich smysl; jestliže během doby smyslu pozbyly nebo neodpovídají dnešní víře církve, je radno trpělivě, citlivým vyučováním, připravovat jejich změnu. Změna však závisí na rozhodnutí staršovstva, popřípadě sborového shromáždění; v žádném případě ji nemůže zavést kazatel sám, dokonce snad proti vůli sboru.

Presbyteri nesou spolu s kazatelem odpovědnost za řád svaté večeře Páně i za pořádek při vysluhování. Vysluhují spolu s kazatelem, který od nich také přijímá chléb a víno (zpravidla od kurátora sboru), dbají, aby jednotlivé kruhy kolem stolu Páně nebyly přeplněny, dolévají víno apod. Vysluhování se má dít bez spěchu a roztržitosti.

Pokyny pro účastníky stolu Páně a pro službu presbyterů při vysluhování je vhodné zařadit do sborových ohlášení (konají-li se dříve než večeře Páně) nebo před píseň před večeří Páně, po vyznání vin. Obsahem těchto sdělení je: pozvání ke stolu Páně pro přítomné členy jiných křesťanských církví; připomenutí úkolů presbyterů během vysluhování; způsob přicházení a odcházení od stolu Páně; ohlášení písní, je-li ve sboru obvyklý společný zpěv během vysluhování.

Přistupující přijímají chléb a víno od kazatele jako od bratra nebo sestry, k nimž mají důvěru. Právě tak kazatel obnovuje při večeří Páně svou důvěru ke sboru. Proto má večeří Páně předcházet urovnání sporů a napětí mezi kazatelem a sborem i mezi presbytery navzájem.

DĚKOVNÁ MODLITBA

Po vysluhování následuje modlitba, kterou vyjadřujeme svou vděčnost za dary, jež jsme u stolu Páně přijali. V reformované tradici bylo zvykem začínat modlitbu po vysluhování několika verši žalmu 103. Jako děkovné modlitby bývá také užíváno chvalozpěvu Simeonova: Nyní propouštíš (L 2,29nn). Závěr modlitby může tvořit dík za to, že při svaté Večeři zakoušíme v přítomnosti vzkříšeného Ježíše Krista prolomení času, a tak jsme ve víře spojeni s těmi, kdo zde boj víry bojovali před námi a s nimiž máme být účastni Kristova vítězství při jeho druhém příchodu.

Propuštění (Závěr)

POSILÁNÍ

Poslední část služeb Božích tvoří ve většině sborů požehnání. Poněvadž však chceme podtrhnout, že bohoslužby nejsou jen vytržením ze světa, nýbrž také posláním do světa, zařazujeme před požehnání závěrečné slovo Písma - poslání. Představuje přechod ke každodenní službě v rodině, v povolání, na

veřejnosti. Krátké slovo poslání, volené zpravidla z epistolních oddílů (tzv. parenezi), připomíná jednotlivci i sboru, odkud pramení jejich pověření ve světě. Dary, které jsme přijali, nás vyzbrojují a zavazují, abychom jednotlivým bližním slovy a skutky ohlašovali, že záchrana pro ně i pro celý svět je v Ježíši Kristu. - Slovo poslání je přitom obohacením našich bohoslužeb o další, třetí čtení z Písma svatého.

POŽEHNÁNÍ

Od slova poslání je třeba odlišit požehnání. Požehnání je příslibem Boží přítomnosti do dnů nového týdne. Vztahování rukou při požehnání je symbolem přimluvné modlitby. Požehnání, které tlumočí kazatel v druhé osobě množného čísla („vám“), děje se v posloupnosti církve Boží a na místě Kristově.

ZÁVĚREČNÁ PÍSEŇ

Následuje závěrečná píseň, již sbor přijímá poslání, přivlastňuje si požehnání, nebo vzdává Bohu díky. Nemá být dlouhá, obzvláště tam, kde je zvykem při ní stát (zpívají se jedna až tři sloky).

Formuláře, jež dále předkládáme, jsou vypracovány pro Neděli velikonoční, která jako den setkání se Vzkříšeným je základem křesťanské bohoslužby a všech nedělí v církevním roce.

O nedělích, kdy není vysluhována večeře Páně, se při užití těchto formulářů vypustí odstavce označené (*)

FORMULÁŘE PRO SLUŽBU SLOVA A STOLU KRISTOVA

FORMULÁŘ A (NEDĚLE VELIKONOČNÍ)

Služba Slova

POZDRAV

Milí bratří a milé sestry, zdravím vás slovy apoštolskými: Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi.

Sbor: Amen.

INTROIT

Kámen, kterýž zavrhlí stavitelé, učiněn jest v hlavu úhelní. Od Hospodina stalo se to, a jest divné před očima našima. Tentot' jest den, kterýž učinil Hospodin, a protož radujme se a veselme se v něm. Halelujah.

PÍSEŇ

Ž 118 „Ó chvalte laskavého Pána"

MODLITBA

Veselme se a jásejme, neboť pravice Páně dokázala síly: Chvála, čest a dík tobě, Bohu našemu. Oslavil jsi knížete života. Vzkřísil jsi jej z mrtvých. Ve svém nekonečném milosrdenství jsi nás zrodil k živé naději.

Smrt je pohlcena ve vítězství. Kde je tvé vítězství, smrti? Smrti, kde je tvůj osten? Bohu díky, který dal nám vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista. Smrt nemá poslední slovo. Smrt je přemožena. Probudil jsi Pána Ježíše Krista, probud' také nás. Dej nám jistotu nového světa, v němž nebude už smrt. Nebude v něm utrpení ani křik ani bolest. Aj, všechno činiš nové. I nás obnov svým Duchem. Díky tobě, Bože života a spásy. Amen.

I. ČTENÍ

Slyšte vyznání proroka Izaiáše, kap. 25, v. 1-9: / „Hospodine, ty jsi Bůh můj, vyvyšovati tě budu a oslavovati budu jméno tvé ... Ont' jest Hospodin, jehož jsme očekávali; plésati a veseliti se budeme v spasení jeho."

DOVĚTEK

Slovo Hospodinovo zůstává na věky. Halelujah.

PÍSEŇ

347 „Nastal nám čas přeradostný", sl. 1-5

MODLITBA PŘED KÁZÁNÍM

Mluv, Hospodine, neboť slyší služebníci tvoji. [Amen.]

II. ČTENÍ

Evangelium pro tuto neděli je zapsáno u Matouše 28, 1-10: / „Když uplynula sobota a začínal první den týdne, přišly Marie z Magdaly a jiná Marie, aby se podívaly k hrobu ... Tu jim Ježíš řekl: Nebojte se. Jděte a oznamte mým bratřím, aby šli do Galileje; tam mě uvidí." / Toto je základ dnešního kázání.

KÁZÁNÍ NA ZÁKLADĚ DRUHÉHO ČTENÍ

MODLITBA PO KÁZÁNÍ

(Stručná modlitba vyplývající z kázání)

PÍSEŇ

326 „Slavné Kristovo vzkříšení" (*Kazatel zůstává na kazatelně.*)

VYZNÁNÍ VIN

Pokořme se před svatým Bohem a v tichosti srdcí mysleme na svá provinění, na své nesplněné úkoly.

Před tebou, Bože, vyznáváme svůj hřích. / Potvrďte, bratři a sestry, své vyznání hlasitým: Vyznáváme.

Sbor: Vyznáváme.

A přece před tebe předstupujeme s nadějí na odpuštění pro milost tvého Syna Ježíše Krista, který za nás zemřel a pro nás je živ. Věříme v moc jeho smrti a vzkříšení. / Potvrďte hlasitě: Věříme.

Sbor: Věříme.

Pamětlivi toho, že Bůh v Kristu odpustil nám, odkládáme nyní všechn hněv i výčitky a odpouštíme těm, kdo nám ublížili. / Vyznejme to hlasitě pro lásku Kristovu: Odpouštíme.

Sbor: Odpouštíme.

SLOVO MILOSTI

Kdokoli takto ve svých srdcích vyznáváte, nepochybujte, že máte skrze utrpení a smrt Kristovu odpuštění hříchů. Odpuštění budete mít, dokud v tomto smýšlení setrváte, bez ohledu na to, že je při vás ještě mnoho slabosti. Vše je zakryto smrtí Kristovou.

Služba stolu Kristova

PÍSEŇ

270 „Prociť, prociť, zanech spaní“, sl. 1 a 2 (*Kazatel sejde ke stolu Páně.*)

SLOVA USTANOVENÍ

Poslyšte slova ustanovení svaté večeře Páně: „Já zajisté přijal jsem ode Pána, což i vydal jsem vám, že Pán Ježíš v tu noc, v kterouž zrazen jest, vzal chléb a díky činiv, lámal a řekl: Vezměte, jezte, to jest tělo mé, kteréž se za vás láme. To činite na mou památku. Takž i kalich, když povečeřel, řka: Tento kalich jest ta nová smlouva v mé krvi. To činite, kolikrátkoli píti budete, na mou památku. Nebo kolikrát byste koli jedli chléb tento a z kalicha toho pili, smrt Páně zvěstujete, dokud nepřijde.“ (1 K 11, 23-26)

MODLITBA

Milosrdný Bože a Otče, dej, abychom přijímající chléb a víno cele se oddali tvému Synu Ježíši Kristu.

Učiň s námi tu milost, abychom doufanlivě vzali svůj kříž a ve všem soužení s pozdviženou hlavou očekávali našeho Pána, který promění naše ponížené tělo, aby bylo podobno tělu slávy jeho. Amen.

APOŠTOLSKÉ VYZNÁNÍ

Chceme se touto svátostí posilnit ve víře. Činíme tak v jednotě církve Kristovy, ve společenství s křesťany všech generací a národů, s nimiž takto vyznáváme slovy Apoštolského vyznání víry:

Sbor: Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země,

i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé.

Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný. Amen.

POZVÁNÍ

[Abychom byli nasyceni pravým nebeským chlebem, Ježíšem Kristem, neupínejme se na viditelný chléb a víno, ale pozdvihněme svá srdce ke Kristu, který jako náš Pán a přimluvce sedí na pravici Boží.]

Pojďte, neboť připraveno je všecko. Okuste a vizte, jak dobrý jest Pán.

PŘIJÍMÁNÍ

Účastníci přistoupí ke stolu Páně, kazatel vezme chléb a řekne: Chléb, který lámeme, zdaliž není společnost těla Kristova? Když začíná lámat a podávat, říká: Vezměte, jezte, to jest tělo mé, které se za vás dává. To čiňte na mou památku. Když podal chléb všem, vezme kalich a řekne: Kalich dobrořečení, kterému dobrořečíme, zdaliž není společnost krve Kristovy? Když začíná podávat, říká: Pijte z toho kalicha všichni, neboť to jest krev má nové smlouvy, která se za mnohé vylévá na odpuštění hříchů. To čiňte, kolikrát koli pítí budete, na mou památku.

Toto se opakuje v každém dalším kruhu. Potom kazatel propouští kruh účastníků slovy: Radujte se v Pánu vždycky, opět pravím: Radujte se. Mírnost vaše známa buď všechněm lidem. Pán blízko.

MODLITBA PO PŘIJÍMÁNÍ

Dobrořeč duše má Hospodinu a všechno nitro mé jménu svatému jeho. Dobrořeč duše má Hospodinu a nezapomínej se na všechna dobrodiní jeho, kterýž odpouští tobě všechny nepravosti, kterýž uzdravuje všechny nemoci tvé, kterýž vysvobozuje od zahynutí život tvůj, kterýž tě korunuje milosrdenstvím a mnohým slitováním.

Lítostivý a milostivý jest Hospodin, dlouhoshovívající a mnohého milosrdenství. Ne podle hříchů našich nakládá s námi, ani vedlé nepravostí našich odplácuje nám. Nebo jakož jsou vysoko nebesa nad zemí, tak jest vyvýšené milosrdenství jeho nad těmi, kteříž se ho bojí. A jak daleko jest východ od západu, tak daleko vzdálil od nás přestoupení naše. Jakož se slitovává otec nad dítkami, tak se slitovává Hospodin nad těmi, kdo se ho bojí. Kterýž ani vlastnímu Synu svému neodpustil, ale za nás za všechny vydal jej; i kterakž by tedy nám s ním všech věcí nedal? Poněvadž byvše nepřátelé, smíření jsme s Bohem skrze smrt Syna jeho, nadtož smíření jsouce, spasení budeme skrze život jeho. Amen.

(Ž 103, 1-4.8.10-13; Ř 8,32; Ř 5,8-10)

PÍSEŇ

342 „Vstal z mrtvých Kristus Spasitel“

Závěrečná část

OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

MODLITBA PÁNĚ

Otče náš, který jsi v nebesích, posvět se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen.

PÍSEŇ

346, sl. 3 „On, Kníže míru“

III. ČTENÍ (POSLÁNÍ)

„A Bůh pokoje, který pro krev stvrzující věčnou smlouvu vyvedl z mrtvých velkého pastýře ovcí, našeho Pána Ježíše, nechť vás posílí ve všem dobrém, abyste plnili jeho vůli; on v nás působí to, co se mu líbí skrze Ježíše Krista. Jemu buď sláva na věky věků! Amen.“ (Žd 13,20n)

POŽEHNÁNÍ

Přijměte požehnání. / Požehnej vám Hospodin a ostříhej vás. Osvět' Hospodin tvář svou nad vámi a buď vám milostiv. Obrat' Hospodin tvář svou k vám a dej vám pokoj. Amen.

PÍSEŇ

333 „Bůh náš všemohoucí“

SBÍRKA

(Chránová sbírka při vycházení)

FORMULÁŘ B (NEDĚLE VELIKONOČNÍ)

Služba Slova

INTROIT

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

VSTUPNÍ PÍSEŇ

161 „Tebe, Bože, chválíme“, 1. sloka (*Shromáždění zpívá vstojе.*)

ADJUTORIUM

Pomoc naše a počátek náš jest ve jménu Hospodina, kterýž učinil nebe i zemi, kterýž jest věrný ve svém věčném milosrdenství a díla rukou svých nikdy neopouští. Amen.

PÍSEŇ

Ž 118 „Ó chvalte laskavého Pána“

MODLITBA (S VYZNÁNÍM VIN)

Pojďte, sklánějme se a padněme před ním, klekejme před Hospodinem, stvořitelem naším. On jest zajisté Bůh náš a my jsme lid pastvy jeho a stádo rukou jeho!

Sláva tobě, Otče věčnosti, který jsi vzkřísil svého Syna, abychom v něm měli život. Sláva tobě, Pane Ježíši Kriste, který jsi přinesl světlo a nesmrtelnost. Sláva tobě, Duchu svatý, který nás v Kristu obživuješ a rozléváš v našich srdcích jeho lásku.

Nejsvětější a nejmilostivější Otče, pokorně v tvé přítomnosti vyznáváme, že jsme lidé hříšní. Jen ty sám víš, jak často jsme chybovali. Opouštěli jsme tvé cesty, promarňovali jsme tvé dary, zapomínali na tvou lásku.

Jsmе zahanbeni a smutni nad tím, čím tě rmoutíme. Smiluj se nad námi, Pane, a odpusť nám naše hříchy pro našeho Spasitele Ježíše Krista. Uč nás pochopit naše omyly, očisti nás od skrytých chyb. Všemohoucí Bože, který odpouštíš všem, kdo činí pokání a obrátí se k tobě, splň nyní při každém sklíčeném srdci zaslíbení své milosti, odpusť nám všechny naše viny a zbav nás od zlého svědomí pro dokonalou oběť Kristovu. Všemohoucí Bože, který jsi za nás zaplatil krví svého Syna! Dej nám to, aby nás jeho láska zavázala, tak abychom již nežili sami pro sebe, ale pro Krista, který pro nás zemřel i z mrtvých vstal. Jemu patří s tebou i s Duchem svatým čest a sláva na věky. Amen.

I. ČTENÍ

Slyšte vyznání proroka Izaiáše, kap. 25, v. 1-9: / „Hospodine, ty jsi Bůh můj, vyvyšovati tě budu a oslavovati jméno tvé ... Ont' jest Hospodin, jehož jsme očekávali; plésati a veseliti se budeme v spasení jeho.“

DOVĚTEK

Pán Bůh nám požehnej toto svaté čtení, abychom z něho slyšeli jeho živé slovo pro nás dnes.

PÍSEŇ

339 „Kristovo vzkříšení, plné potěšení“

OHLÁŠENÍ

SBÍRKA (CHRÁMOVÁ SBÍRKA PŘI VARHANNÍM INTERLUDIU)

MODLITBA

Díky a přímlyvy, zahrnující m.j. jednotlivé věci na základě ohlášek, například:

... Bože, jenž jsi odpočinutím těch, kteří zesnuli! Děkujeme ti za svědectví života bratří a sester, kteří zemřeli v uplynulém týdnu. Dej nám, abychom následovali jejich příkladu a abychom jednou spolu s nimi byli účastníky tvého království.

MODLITBA PÁNĚ

Otče náš, který jsi v nebesích, posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen.

PÍSEŇ

347 „Nastal nám čas přeradostný“

POZDRAV

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.

II. ČTENÍ

Dnešní evangelium je zapsáno u Matouše 28,1-10: / „Když uplynula sobota a začínal první den týdne, přišly Marie z Magdaly a jiná Marie, aby se podívaly k hrobu ... Tu jim Ježíš řekl: Nebojte se. Jděte a oznamte mým bratřím, aby šli do Galileje; tam mě uvidí.“

MODLITBA PO II. ČTENÍ

Necht' jsou slova úst mých tobě příjemná, i přemýšlování srdce mého před tebou, Hospodine, skálo má a vykupiteli můj.

KÁZÁNÍ NA ZÁKLADĚ DRUHÉHO ČTENÍ

PÍSEŇ PODLE ZVĚSTI KÁZÁNÍ

MODLITBA PO KÁZÁNÍ

(Stručná modlitba vyplývající z kázání)

VYZNÁNÍ VIN

V úvodní modlitbě jsme vyznali své hříchy a viny a mohli bychom nyní již přistupovat ke stolu Páně. Abychom však své pokání osvědčili osobně, každý za sebe, odpovězme před Bohem i bratřími a sestrami na tyto otázky:

Vyznáváš, že jsi hříšný člověk a že nejsi před Boží tváří o nic lepší než druzí lidé? Přiznáváš, že spolu s nimi neseš vinu za bídu světa? / Jestliže tomu tak je, odpověz: Vyznávám.

Sbor: Vyznávám. *Kazatel:* I já také vyznávám.

Věříš, že Ježíš Kristus, Syn Boží, vedl svůj zápas s mocnostmi zla a svůj život položil v oběť i pro tebe? / Pakli ano, odpověz: Věřím.

Sbor: Věřím. *Kazatel:* I já také věřím.

Odpouštíš všem, kdo se proti tobě provinili? / Jsi-li ochoten odpustit, vyznej: Odpouštím.

Sbor: Odpouštím. *Kazatel:* I já také odpouštím.

SLOVO MILOSTI

Přijměte slovo potěšení: Hospodin odpouští tobě všechny nepravosti, uzdravuje všechny nemoci tvé, vysvobozuje od zahynutí život tvůj. Amen.

APOŠTOLSKÉ VYZNÁNÍ

Poněvadž se touto svátostí máme spojit ve víře s křesťany všech věků a všech míst, vyznejme svou víru slovy Apoštolského vyznání:

Sbor: Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé. Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný. Amen.

Služba stolu Kristova

PISEŇ

270 „Procit; procit', zanech spaní" ; sl. I a 2

POZDRAV

Milost Pána Ježíše Krista se všemi vámi.

PREFACE

Pozdvihněme svá srdce k Pánu! Vzdávejme mu díky! Je to důstojné a spravedlivé.

Vpravdě je důstojné a spravedlivé, abychom na všech místech a ve všech dobách vzdávali chválu tobě, svatý Pane, všemohoucí Otče, věčný Bože. Vždyť naše velikonoční oběť je tvůj Kristus. On je ten Beránek, který byl zabit za hříchy světa: svou smrtí naši smrt přemohl a svým vzkříšením obnovil život. Skrze něho vstoupila do světa tvá radost.

Proto tebe, mocný Bože, nebeský Králi, oslavujeme a se vši tvou církví ve všech pokoleních a národech se všemi zástupy tvých nebeských služebníků vzýváme tvé slavné jméno:

SANCTUS

Svatý, svatý, svatý jsi, Hospodine zástupů, plná jsou nebesa i země slávy tvé. Požehnaný, který přicházíš ve jménu Páně. Hosana na výsostech!

EUCHARISTICKÁ MODLTBA

[Vskutku jsi svatý, všemohoucí a milostivý Bože, který jsi tak miloval svět, že jsi svého jednorozeného

Syna dal, aby žádný, kdo věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný. Ne tak, jak bychom měli, nýbrž tak, jak to umíme, ti chvalořečíme za jeho vtělení, za jeho dokonalý život na zemi, za jeho utrpení a smrt pro nás, za jeho slavné vzkříšení a nanebevstoupení, za jeho ustavičnou přímluvu a vládu po tvé pravici, za jeho zaslíbení, že zase přijde, za dar Ducha svatého.] Připomínáme si dílo a utrpení našeho Spasitele Krista, spoléháme na jeho oběť a slavíme jeho památku, jak nám přikázal.

EPIKLÉZE

Pokorně tě prosíme, sešli svého svatého Ducha, aby posvětil nás i dary chleba a vína, které před tebe předkládáme. Chléb, který lámeme, nechť je společenstvím těla Kristova a kalich dobrořečení, kterému žehnáme, nechť je společenstvím jeho krve, abychom přijímající je byli ve víře účastni jeho těla a krve se všemi jeho dobrodiními ke svému duchovnímu užitku a růstu v milosti.

OBĚŤ CHVÁLÝ

Obětujeme a vydáváme ti sami sebe, své duše i svá těla, v živou a svatou oběť. Prosíme tě, abys milostivě přijal tuto oběť díky a chvály, když se k tobě obracíme v obecenství tvých vyznavačů v nebesích i na zemi, a abys na nás i na všech lidech naplnil plány své vykupující lásky. Amen.

SLOVA USTANOVENÍ

Podle ustanovení, příkladu a příkazu svého Pána Ježíše Krista a na jeho památku slavíme tento hod:

Pán Ježíš v tu noc, v kterou zrazen jest, vzal chléb a díky činiv, lámal (kazatel předsedající eucharistii vezme chléb do rukou a rozlomí) a řekl: Vezměte, jezte, to je mé tělo, které se za vás láme. To činite na mou památku.

Tak i kalich (kazatel vezme do rukou kalich), když povečeřel, řka: Pijte z něho všichni. To je krev má nové smlouvy, která se za mnohé vylévá na odpuštění hříchů. To činite na mou památku.

AGNUS DEI

Beránku Boží, který snímáš hřích světa, smiluj se nad námi.

PŘIJÍMÁNÍ

V radostné jistotě setkání s živým Pánem přistupujte k jeho stolu!

Během vysluhování shromáždění zpívá. Kazatel propouští jednotlivé kruhy slovy: „Jděte v pokoji,” praví Pán.

MODLITBA PO PŘIJÍMÁNÍ

Všemohoucí, věčný Bože, děkujeme ti, že jsi nás u svého stolu nasýtil touto duchovní potravou a tak nás ujistil svou láskou a dobrotou. Děkujeme ti za to, že jsi nás začlenil do těla svého Syna, do společenství věřícího lidu a v naději mezi dědice tvého království. Prosíme tě, nebeský Otče, pomáhej nám svou milostí, abychom zůstávali v tomto obecenství a žili k tvé slávě.

COMMUNIO SANCTORUM

Milostivý Bože, velebíme tvé jméno za všechny tvé služebníky a služebnice, kteří jsou v pokoji u tebe. Prosíme tě, abychom následovali jejich dobrého příkladu a mohli jednou spolu s nimi být účastni tvého království. Amen.

PÍSEŇ

346, sl.3 „On, kníže míru”

Závěrečná část

III. ČTENÍ (POSILÁNÍ)

Na cestu do svého denního života přijměme apoštolské svědectví: / „A Bůh pokoje, který pro krev stvrzující věčnou smlouvu vyvedl z mrtvých velikého pastýře ovcí, našeho Pána Ježíše, necht' vás posílí ve všem dobrém, abyste plnili jeho vůli; on v nás působí to, co se mu líbí, skrze Ježíše Krista. Jemu buď sláva na věky věků. Amen." (Žd 13,20n)

POŽEHNÁNÍ

Přijměte požehnání. / Milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi. Amen.

PÍSEŇ

333 „Bůh náš všemohoucí“

Možno také použít zkráceného způsobu, který sestává po zpovědi ze slov ustanovení, modlitby Páně a vysluhování.

FORMULÁŘ C (NEDĚLE VELIKONOČNÍ)

Služba Slova

PŘEDZPĚV

(Od adventu se jako předzpěv zpívá „Ó Ježíši“, od svatodušní neděle po zbytek církevního roku „Nejsvětější“ - viz Evangelický zpěvník, str. 822.)

PÍSEŇ

347 „Nastal nám čas přeradostný“

ANTIFONA (ZPÍVANÁ)

Kazatel: Kristus vstav z mrtvých již více neumírá. Haleluja.

Sbor: Smrt nad ním již více nepanuje. Haleluja.

POZDRAV (ZPÍVANÝ)

Kazatel: Pán Bůh budiž s vámi.

Sbor: I s duchem tvým.

GLORIA (ZPÍVANÁ)

Kazatel: Sláva budiž Bohu Otci i Synu i Duchu svatému,

Sbor: jakož byla na počátku, tak i nyní i vždycky, až na věky věků. Amen.

ÚVODNÍ KOLEKTA (ZPÍVANÁ)

Kazatel: K Pánu Bohu našemu, vroucím a pokorným srdcem pomodleme se: Oslavujte Hospodina, neboť jest dobrý, neboť na věky trvá milosrdenství jeho. / V úzkosti jsem vzýval Hospodina a vyslyšel mne. Hospodin je se mnou, nebudu se báti.

Všichni národové obklíčili mne, doráželi na mne jako vosy, avšak zhasli jako oheň, neboť ve jménu Hospodinově jsem se ubránil. / Síla má a písnička má jest Hospodin, on byl můj Vysvoboditel.

Pravice Hospodinova povýšila se, pravice Hospodinova dokázala síly. / Kámen, který zavrhlí stavitelé, učiněn jest v hlavu úhelní.

Od Hospodina stalo se to a jest divné před očima našima. / Tentot jest den, kterýž učinil nám Hospodin, a protož radujme se a veselme se v něm nyní i na věky věků. (Ž 118)

Sbor: Amen.

I. ČTENÍ

Slyšte vyznání proroka Izaiáše, zapsané v kapitole 25,1-9: / „Hospodine, ty jsi Bůh můj, vyvyšovati tě budu ... Ont' jest Hospodin, jehož jsme očekávali; plésati a veseliti se budeme v spasení jeho."

DOVĚTEK

Beránek náš velikonoční za nás obětován jest, Kristus. Halelujah!

PÍSEŇ

336 „Slavné Kristovo vzkříšení"

II. ČTENÍ

Základem kázání pro tuto neděli je oddíl zapsaný v evangeliu podle Matouše 28, 1-10: / „Když uplynula sobota a začínal první den týdne, přišly Marie z Magdaly a jiná Marie, aby se podívaly k hrobu ... Tu jim Ježíš řekl: Nebojte se. Jděte a oznamte mým bratřím, aby šli do Galileje; tam mě uvidí." / To je svědectví Písma svatého.

KÁZÁNÍ NA ZÁKLADĚ DRUHÉHO ČTENÍ

MODLITBA PO KÁZÁNÍ

(Krátká modlitba vyplývající z kázání)

PÍSEŇ PODLE ZVĚSTI KÁZÁNÍ

OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Modlitby za církev, za svět, jakož i přímluvy navazující na ohlášení, zakončené:

Pane, prosíme, vyslyš milostivě tyto modlitby pro svého Syna a našeho Spasitele Ježíše Krista. (Amen.)

Nevysluhuje-li se večere Páně, je ještě před Amen vložena modlitba Páně.

APOŠTOLSKÉ VYZNÁNÍ

PÍSEŇ

152 „Věříme srdečně v jediného Boha" nebo 153 „Věříme v Boha jednoho"

ZPOVĚĎ

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista. Amen.

Dobrotivý Bože a náš nebeský Otče, předstupujeme před tvou svatou tvář ve jménu Pána Ježíše Krista, tvého Syna a našeho Spasitele. V upřímné lítosti ti vyznáváme své viny. Svou neposlušností jsme přestupovali tvůj zákon a svou lehkomyšlností a sobectvím jsme rozmnožili své dluhy vůči tobě i svým bližním. Víme, že si nezasloužíme nic než tvé odsouzení. Avšak prosíme pro tvého milého Syna Ježíše Krista, který pro nás zemřel, odpusť nám vše, čeho jsme se dopustili. A ze své milosti dej, abychom ti v moci tvého Ducha sloužili v novotě života.

Pane, smiluj se nad námi. Nejsme hodni, abys vešel pod naši střechu, ale řekni jen slovo a naše duše bude uzdravena. Pane, smiluj se. Amen.

Kazatel: Samému Pánu Bohu, který zná všechna naše myšlení, slova i činy, upřímně se vyznáváme:

Vyznáváte, že jste proti Pánu Bohu zhřešili? / Vyznáváte-li, odpovězte: Vyznáváme.

Sbor: Vyznáváme.

Kazatel: Vyznávat ovšem máme, neboť jestliže říkáme, že hříchu nemáme, sami se svodíme a pravdy v nás není; jestliže pak budeme vyznávat hříchy své, věrný jest Bůh a spravedlivý, aby nám odpustil naše hříchy a očistil nás ode všech nepravostí.

Litujete srdečně, že jste se svých hříchů dopustili a Pána Boha, Stvořitele, Vykupitele a Posvětitel svého, srdcem, slovem i skutkem rozhněvali? / Litujete-li, odpovězte: Litujeme.

Sbor: Litujeme.

Kazatel: Litovat ovšem máme po příkladu všech kajících hříšníků: krále Davida, který sobě žádal čisté srdce, Petra, který po svém pádu hořce plakal, ženy hříšnice, marnotratného syna a jiných.

Věříte, že Bůh, Otec nebeský, pro zásluhy svého milého Syna, Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista, se nad vámi smiluje a odpustí vám? /Věříte-li, odpovězte: Věříme.

Sbor: Věříme.

Kazatel: Věřit ovšem máme, neboť tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby žádný, kdo věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný.

Slibujete také s pomocí Ducha svatého, pokud bude možné pro křehkost těla, se svými zlými náklonnostmi bojovat, své hříchy neopakovat a těm, kdo vám ublížili, odpustit? / Slibujete-li, odpovězte: Slibujeme.

Sbor: Slibujeme.

Kazatel: Slibovat ovšem máme, neboť tak má svítit světlo naše před lidmi, aby viděli skutky naše dobré a slavili Otce našeho, kterýž jest v nebesích. Pán Bůh vám dej dílu, abyste, cožkoli slibujete, i skutkem naplnili.

SLOVO MILOSTI

Všemohoucí Bůh, který odpouští všem kajícím hříšníkům, vás obdaruj svou milostí, odpusť vám všechny vaše hříchy a zbav je moci nad vámi, upevni, utvrď a posilni vás ve všem dobrém a zachovej vás k věčnému životu. Amen.

Služba stolu Kristova

MODLITBA

Tvoje, Pane, je velikost, moc, síla, krása a důstojnost; všechno v nebi i na zemi je tvé. Všechny věci přicházejí od tebe a my ti můžeme dát jen to, cos nám ty nejprve daroval. Způsob svým Duchem, abychom v lámání tohoto chleba a podáváníí tohoto kalicha měli podíl na oběti tvého Syna. Duchem svým učiň, abychom byli spojeni s církví bojující i zvítězilou v jednotu těla Kristova.

MODLITBA PÁNĚ (ZPÍVÁNÁ)

Kazatel: Otče náš, který jsi ...

Sbor: Amen.

Konáme-li jen služby Slova, tvoří modlitba Páně (nezpívaná) závěr přímluv.

SLOVA USTANOVENÍ (ZPÍVANÉ)

Kazatel: Pán náš Ježíš Kristus v tu noc, v kterouž zrazen byl, vzal chléb, a když díky učinil, lámal a dával učedníkům svým, řka: Vezměte a jezte; to toť jest tělo mé, kteréž se za vás vydává. To číňte na mou památku.

Týmž způsobem když povečeřel, vzal kalich a díky učiniv, dal jim řka: Pijte z toho všichni; tento kalich jest ta nová smlouva v mé krvi, kteráž se za vás vylévá na odpuštění hříchů. To číňte, kolikrát koli pítí budete, na mou památku.

Při slovech „vzal chléb“ bere kazatel do ruky misku s chlebem, při slovech „vzal kalich“ bere do ruky kalich.

POZVÁNÍ A PŘIJÍMÁNÍ

Přistupte již a ve víře přijměte tělo našeho Pána Ježíše Krista za vás vydané a jeho krev za vás prolitou. Pamatujte, že zemřel pro vás. Jím syťte svá srdce s mnohým díkčiněním.

Při rozdělování kazatel pronáší: Tělo Kristovo (krev Kristova) zachovej tě k věčnému životu.

Při propouštění: Pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude stráží vašich srdcí i myslí v Kristu Ježíši. Amen.

MODLITBA PO VYSLUHOVÁNÍ

Všemohoucí Bože, děkujeme, že jsi nás nasýtil tělem a krví svého Syna Ježíše Krista. Pro něho ti přinášíme své životy jako živou oběť. Zmocni nás Duchem svatým, abychom žili a pracovali ke tvé cti a slávě.

Amen.

Závěrečná část

ANTIFONA (ZPÍVANÁ)

Kazatel: Já jsem vzkříšení a život. Haleluja.

Sbor: Každý, kdo jest živ a věří ve mne, neumře na věky. Haleluja.

ZÁVĚREČNÁ KOLEKTA (ZPÍVANÁ)

Kazatel: Děkujeme tobě, věrný a dobrý Bože, že jsi svého Syna, který hříchu neučinil, avšak zemřel za hříchy naše, mocně a slavně vzkřísil z mrtvých, a že jsi nedopustil, aby se tvůj Svatý dočkal zkázy, ale živ byl věčně.

I Tobě děkujeme, Vladaři života, Pane Ježíši, který jsi byl mrtev, ale jsi živ a máš klíče pekla i smrti, že jsi svou smrtí a vzkříšením zahladil smrt, navrátil právo k věčnému životu a utvrdil naši víru s budoucí vzkříšení.

Probuď nás svým Duchem k novému životu a dej, abychom radostnou vírou přijímali Písma, která jsou o tobě napsána, žes musel nejprve trpět a tak vjít ve svou slávu. Vyčisť z nás kvas hříchu a stvoř s nás srdce čisté. Chraň své stádce, které jsi sobě dobyl, a veď je cestou pokoje v tomto čase i na věky věků.

Sbor: Amen.

III. ČTENÍ (POSÍLÁNÍ) Z EPIŠTOL

POŽEHNÁNÍ (ZPÍVANÉ)

Kazatel: Pán Bůh požehnej a ostříhej vás. Pán Bůh osvět' tvář svoji nad vámi a budiž vám milostivý. Pán Bůh obrať tvář svou k vám a dej vám svůj časný a věčný pokoj.

Sbor: Amen, amen, amen, amen.

PÍSEŇ

333 „Bůh náš všemohoucí“

SBÍRKA

(Chránová sbírka při vycházení)

FORMULÁŘ D (NEDĚLE VELIKONOČNÍ)

SLUŽBA SLOVA

POZDRAV (SALUTATIO)

Kazatel: [Milí bratří a milé sestry, zdravím vás slovem apoštolským:] Milost vám a pokoj od toho, který jest a který byl a který přijíti má, i od Ježíše Krista, jenž je svědek věrný, ten prvorozený z mrtvých.

Sbor: Amen.

INTROIT

Kazatel: Kámen, který zavrhlí stavitelé, učiněn jest v hlavu úhelní. Od Hospodina se to stalo a jest divné před očima našima. Toto jest den, který učinil Hospodin, a protož radujme se a veselme se v něm. Halelujah!

PÍSEŇ

Ž 118 „Ó chvalte laskavého Pána“

VYZNÁNÍ VIN (CONFITEOR)

Kazatel: Smiluj se nad námi, Bože, pro své milosrdenství. Zahlad' naše přestoupení pro své slitování. Známe svá přestoupení. Naš hřích je ustavičně před námi. Tobě, tobě samému jsme zhřešili, dopustili jsme se zlého před tvýma očima. Vyčišť nás a budeme očištěni, umej nás a budeme bělejší nad sníh. Dej nám slyšet radost a potěšení. Odvráť svou přísnou tvář od našich hříchů. Vymaž všechny naše nepravosti. Stvoř nám, ó Bože, čisté srdce, obnov v nás ducha přímého. Nezamítej nás od své tváři. Neodjímej od nás svého svatého Ducha. Pane, smiluj se nad námi!

Všichni, kdo se kajícím srdcem připojujeme k slovům žalmistovy modlitby, vyznejme společně nahlas:

KYRIE

Sbor: Pane, smiluj se nad námi!

Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi!

SLOVO MILOSTI

Kazatel: [Přijměte do svých srdcí slovo milosti!] Dokazuje Bůh svou lásku k nám: Když jsme ještě byli hříšní, Kristus zemřel za nás. Když jsme nyní ospravedlněni prolitím jeho krve, spaseni budeme skrze něho.

Křtem jsme spolu s ním pohřbeni ve smrt, abychom jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých slavnou mocí svého Otce - i my vstoupili na cestu nového života.

GLORIA

[*Kazatel: Vzdejme z toho čest a chválu Bohu!*] /

Sbor (příp. kazatel): Sláva na výsostech Bohu, na zemi pokoj lidem, které si Bůh oblíbil! Halelujah!

(Toto Gloria může být nahrazeno zpěvem písně 157 „Chvaltež Boha! Nechť sláva, čest“ nebo 158 „Samému Bohu sláva, čest“.)

KOLEKTA

Kazatel: Všemohoucí Bože, věčný Otče! Ty jsi zřídil na světě ve svém milém Synu nové království. Dáváš v něm všem zarmouceným svědomím zvěstovat odpuštění z milosti. Prosíme tvou otcovskou dobrotu: Zachovej věčné království svého Syna v tomto světě!

Sbor: Amen.

I. ČTENÍ

Slyšte vyznání proroka Izaiáše 25,1-9: / „Hospodine, ty jsi Bůh můj, vyvyšovati tě budu a oslavovati budu jméno tvé ... Onť jest Hospodin, jehož jsme očekávali; plésati a veselíti se budeme v spasení jeho.“

DOVĚTEK

Oslavujte Hospodina, neboť jest dobrý, neboť na věky milosrdenství jeho. Halelujah!

PÍSEŇ

347 „Nastal nám čas přeradostný“

II. ČTENÍ

Evangelium je zapsáno u Matouše 28,1-10: / „Když uplynula sobota a začínal první den týdne, přišly Marie z Magdaly a jiná Marie, aby se podívaly k hrobu ... Tu jim Ježíš řekl: Nebojte se. Jděte a oznamte mým bratřím, aby šli do Galileje; tam mě uvidí.“ / Pán Bůh nám požehnej toto svaté čtení.

KÁZÁNÍ NA ZÁKLADĚ DRUHÉHO ČTENÍ

MODLITBA PO KÁZÁNÍ

(Krátká modlitba vyplývající z kázání)

VYZNÁNÍ VÍRY

Apoštolské vyznání víry (může být použito písně 152 „Věříme srdečně v jediného Boha“ apod.), nebo vyznání Nicejsko-cařihradské, Nicaenoconstantinopolitanum

OHĽÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

(Velká přímluvná modlitba, kterou kazatel může říkat sám, anebo, formou litanie, společně s celým shromážděním. Ukázka litanické modlitby:)

Kazatel: Prosme Pána za příchod Božího království a spásu světa!

Sbor: Pane, smiluj se! *Jiná možnost: chvíle ticha. Tak i dále.*

Kazatel: Za pokoj na zemi, za bratrství všech lidí!

Sbor: Pane, smiluj se!

Kazatel: Za lid Boží, rozptýlený ve světě!

Sbor: Pane, smiluj se!

Kazatel: Za nemocné a trpící, za vězně, za odloučené od domova!

Sbor: Pane, smiluj se!

Kazatel: Za posilu v zármutku, zklamáních a těžkostech!

Sbor: Pane, smiluj se!

Kazatel: Vše, co nám leží na srdci, vložme do tiché modlitby.

Následuje tichá modlitba. Kazatel ji uzavře:

Pane, buď nám milostiv!

Sbor: Amen.

SBÍRKA - PÍSEŇ

339 „Kristovo vzkříšení, plné potěšení“ Při preludiu se vykoná sbírka.

Služba stolu Kristova

PREFACE

Kazatel: Zmrtvýchvstalý Pán přichází a je s námi. Pokoj vám! Pozdvihněte svá srdce k Pánu Bohu našemu! Vzdávejme mu díky! –

Věru je to důstojné a spravedlivé, Pane náš, abychom tě vždycky oslavovali. Tím spíše dnes, kdy si připomínáme, že Kristus byl obětován jako náš velikonoční beránek. On je pravým Beránkem, který sňal hříchy světa, naši smrt zničil svou smrtí a náš život obnovil svým zmrtvýchvstáním. Proto zpíváme s anděly a s nebeskými zástupy chvalozpěv slávy:

SANCTUS

Sbor: Svatý, svatý, svatý jsi, Hospodine zástupů, plná jsou nebesa i země tvé slávy. Požehnaný, který přicházíš ve jménu Páně. Hosana na výsostech!

Možno také zpívat píseň 159, sl. 3 „Svatý, svatý, svatý“.

SLOVA USTANOVENÍ

Kazatel: Pán Ježíš v tu noc, kdy byl zrazen, vzal chléb (*kazatel vezme do ruky chléb*), vzdal díky, lámal jej a řekl: Vezměte, jezte. Toto jest mé tělo, které se za vás vydává, to čiňte na mou památku.

Stejně vzal po večeři i kalich (*kazatel vezme do ruky kalich*) a řekl: Tento kalich je nová smlouva, zpečetěná mou krví, to čiňte, kdykoli z něho budete pít, na mou památku.

EPIKLÉZE

Sbor: Pane, způsob svým svatým Duchem, abychom při přijímání chleba a vína byli učiněni jedno tělo s Kristem i se vši jeho Církví. Dej, ať zůstaneme členy jeho těla až do toho dne, kdy s ním budeme večeřet v jeho království.

MODLITBA PÁNĚ

Kazatel: Pomodleme se společně modlitbu Páně. / *Sbor:* Otče náš, který jsi v nebesích, posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen.

POZDRAVENÍ POKOJE

Kazatel: Podejme si navzájem ruce na znamení odpuštění, bratrství a jednoty Kristova lidu a pozdravme jeden druhého slovy: Pokoj tobě. *Následuje vzájemný pozdrav účastníků shromáždění.*

AGNUS DEI

Kazatel: Pokořme se před svým Pánem a vyznávejme: / *Sbor:* Beránku Boží, který snímáš hřích světa, smiluj se nad námi.

(Možno užít písně 318 „Ó Beránku Boží svatý“.)

NON SUM DIGNUS

Sbor: Pane, nejsem hoden, abys vešel pod mou střechu, ale řekni jen slovo a má duše bude uzdravena.

PŘIJÍMÁNÍ

Kazatel: Radujme se a veselme se a chválu vzdávejme jemu. Neboť přišla svatba Beránkova a manželka jeho připravila se. Blahoslavení, kteříž jsou k večeři svatby Beránkovy povoláni. / A tak již pojďte a přistupujte k tomuto hodu!

Shromáždění přistupuje ke stolu Páně. Po ukončení propouští kazatel účastníky slovy Písma.

MODLITBA PO PŘIJÍMÁNÍ

Kazatel: Dobrořečme! - Vzýváme tě, oslavený Pane. Tvou smrt zvěstujeme, tvé vzkříšení vyznáváme, na tvůj příchod čekáme.

Dobrořečíme ti za všechny tvé služebníky a služebnice, kteří o tobě vydávali svědectví, dokonali své rytěrování a jsou v pokoji u tebe. Dej, abychom následovali jejich dobrého příkladu a jednou spolu s nimi byli účastní tvého království. Amen.

PÍSEŇ

346, sl.3 „On, Kníže míru“

Závěrečná část

III. ČTENÍ (POSLÁNÍ)

Poslyšte na závěr slovo apoštolské z epištoly Židům, kap. 13, v. 20.21: / „Bůh pak pokoje, kterýž toho velikého pro krev smlouvy věčné pastýře ovcí vzkřísil z mrtvých, Pána našeho Ježíše, učiniž vás způsobné ve všelikém skutku dobrém, k činění vůle své, působě ve vás to, což jest libé před obličejem jeho, skrze Jezukrista, jemuž sláva na věky věků. Amen.“

POŽEHNÁNÍ

Kazatel: Požehnání svého uděl vám Bůh, Bůh váš. Požehnej vám Bůh a bojte se jeho všechny končiny země. / *Sbor:* Amen.

PÍSEŇ

Ž 117 „Chvalte Pána, národové“

FORMULÁŘ D2 (NEDĚLE VELIKONOČNÍ)

Služba Slova

POZDRAV

Kazatel: Milí bratři a milé sestry, zdravím vás přáním pokoje a radosti od našeho Boha a našeho Pána Ježíše Krista. / *Sbor:* Amen.

INTROIT

Smrt je pohlčena, Bůh zvítězil! Kde je, smrti, tvé vítězství? Kde je, smrti, tvá zbraň? Zbraní smrti je hřích a hřích má svou moc ze zákona. Chvála buď Bohu, který nám dává vítězství skrze našeho Pána Ježíše Krista!

PÍSEŇ

Ž 118 „Ó chvalte laskavého Pána“

MODLITBA

Pomodleme se: Pane, ty víš, jak se nám ztrácí výhled do budoucnosti. Obzory naděje nám nejednou mizí. Zapadáme do starostí všedních dnů. Stávají se z nás sobci. Hledáme výhody sami pro sebe. Naše sobectví v nás vzbuzuje nejistotu a strach.

Prosíme, Hospodine, přijmi nás takové, jací jsme. Slituj se nad námi! Otevři svým Duchem naše oči. Dej nám vidět světlo, které padá z Kristova vítězství na cestu našich životů. Veď nás k obzorům nové naděje.

Vysvobod' nás z pout našeho sobectví. Dej nám odvahu, abychom se vydali na nezajištěnou cestu za svým Pánem. Dopřej nám, abychom u jeho stolu prožili budoucnost jeho království tak mocně, že nebudeme moci jinak, než jít pod kříži svých dnů tomuto království vstříc.

VYZNÁNÍ VIN

Kazatel: Všichni, kdo vyznáváme své sobectví a pociťujeme touhu po Božím království, prosme: Pane, smiluj se nad námi!

Sbor: Pane, smiluj se nad námi! Kriste, smiluj se nad námi! Pane, smiluj se nad námi!

SLOVO MILOSTI

Kazatel: Spolehněme cele na Boží milosrdenství! - Milosrdenství Hospodinovo nad tebou od věků až na věky! / Všichni, kdo se odevzdáváme do rukou Božího milosrdenství, řekněme k tomu své Amen.

Sbor: Amen.

I. ČTENÍ

Nyní slyšme čtení z bible. Prorok Izaiáš svědčí v kap. 25, v. 1-9: / „Hospodine, ty jsi můj Bůh! Tebe budu vyvyšovat, vzdávat chválu tvému jménu, neboť činíš podivuhodné věci ... Je to Hospodin, v něhož jsme skládali naději, budeme jásat a radovat se, že nás spasil.“

DOVĚTEK

To jsou slova proroka (jindy: . . slova evangelia, apoštola).

PÍSEŇ

347 „Nastal nám čas přeradostný“

II. ČTENÍ

Radostná zvěst evangelia má zaznít ze svědectví zapsaného u Matouše 28, 1-10 (jindy: Radostná zvěst evangelia nám má zaznít ze svědectví zapsaného v žalmu . . ., v Exodu . . ., ve Zjevení Janovu . . .): / „Když uplynula sobota a začínal první den týdne . . . Jděte a oznamte mým bratřím, aby šli do Galileje; tam mě uvidí.“

KÁZÁNÍ NA ZÁKLADĚ DRUHÉHO ČTENÍ

MODLITBA PO KÁZÁNÍ

(Krátká modlitba vyplývající z kázání)

SBÍRKA, PÍSEŇ

339 „Kristovo vzkříšení, plné potěšení“ *Během preludia k písni se vykoná chrámová sbírka.*

Služba stolu Kristova

PREFACE

Kristus nás zve do svého království. Toto království v plnosti přijde s ním na konci časů. Abychom mezitím nezemdleli na cestě, dává nám náš Pán zakusit budoucnost svého království ve své Večeři. Proto blahoslavení, kdo jsou pozváni k večeři Beránkově.

Pojďte, sklánějme se před Hospodinem, vzývejme jeho jméno!

Oslavujeme tě, Stvořiteli nebe i země, za slavné dílo tvého stvoření, za chléb a víno; za chléb, který nás sytí, a za víno, které nás napájí k životu. Tobě buď sláva navěky.

EUCHARISTICKÁ MODLITBA

Nejmilostivější Bože, vzdáváme ti dík za to, že náš Spasitel Ježíš Kristus, dříve nežli trpěl, ustanovil památku své oběti, dokud nepřijde.

V noci, kdy byl zrazen, vzal chléb a dobrořečiv lámal a dal učedníkům se slovy: Vezměte, jezte, to je tělo mé. To činite na mou památku.

Tak i kalich, když povečeřel, řka: Pijte z toho kalicha všichni. To je krev nové smlouvy, která se za mnohé vylévá na odpuštění hříchů. To činite, kolikrátkoli pítí budete, na mou památku.

Kazatel a sbor: Tvou smrt zvěstujeme, tvé vzkříšení vyznáváme, na tvůj příchod čekáme.

Kazatel: Nebeský Otče, sešli svého svatého Ducha, aby nás a celou církev posvětil. Dej, abychom všichni, kdo se budeme podílet na společenství těla a krve našeho Spasitele Ježíše Krista, byli jedno v něm a zůstávali v lásce a naději až do slavné hostiny s ním v jeho království.

Nyní pak přijmi oběť chvály, kterou ti přinášíme. Cele se ti oddáváme. Děkujeme ti za to, žeš nás povolal do své služby jako svůj lid. Učinil jsi tak dokonalou obětí svého Syna, skrze něhož ti patří, Otče všemohoucí, v jednotě Ducha svatého všechna sláva nyní a vždycky. Amen.

MODLITBA PÁNĚ

Pomodleme se společně modlitbu Páně.

Otče náš, který jsi v nebesích, posvět' se jméno tvé. Přijď' království tvé. Buď' vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen.

POZDRAVENÍ POKOJE

Pozdravme se pozdravením pokoje, podejme si pravice a řekněme: Pokoj tobě! *Následuje vzájemný pozdrav účastníků shromáždění.*

PŘIJÍMÁNÍ

A tak již usmíření s Kristem i bližními přistupujme v radosti ke stolu Páně. Shromáždění přistupuje ke stolu Páně. - *Po ukončení svaté Večeře propouští kazatel účastníky slovy Písma.*

MODLITBA PO PŘIJÍMÁNÍ

Kazatel: Vzkříšený Pane, soudce nejmilostivější, dobrořečíme ti, že jsi v našich srdcích posílil touhu po tvém království. Posíláš nás, abychom ti sloužili v bratřích nejmenších, abychom tě sytili v lačnějších, abychom tě napájeli

v žíznivých, přijímali v hostech, přiodívali v nahých, navštěvovali v nemocných, přicházeli za tebou do žaláře.

Sbor: Pane, smiluj se!

Kazatel: Pomodleme se za bratry a sestry v našich sborech.

Sbor: Pane, smiluj se!

Kazatel: Za mír a pokoj ve světě.

Sbor: Pane, smiluj se!

Kazatel: Amen.

Závěrečná část

OHLÁŠENÍ

[MODLITBA PÁNĚ]

Pokud se nekonala služba stolu Páně, následuje modlitba Otče náš.

[Své prosby za příchod Božího království a za to, co všem potřebným přináší, shrňme do slov modlitby Páně:

Otče náš, který jsi v nebesích, posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen.]

III. ČTENÍ (POSÍLÁNÍ)

Nakonec přijmeme závěrečné napomenutí z 1. listu Tesalonickým (5,15-22): „Hleďte, aby nikdo neoplácel zlým za zlé, ale vždycky usilujte o dobré mezi sebou . . . Zlého se chraňte v každé podobě.”

POŽEHNÁNÍ

Sám Bůh pokoje necht' vás cele posvěti a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Věrný je ten, který vás povolal; on to také učiní. Amen. (1 Te 5,23n)

PÍSEŇ

333 „Bůh náš všemohoucí“

VEČEŘE PÁNĚ MIMO SHROMÁŽDĚNÍ SBORU

Máme pamatovat i na členy, kteří pro nemoc nebo vysoký věk nemohou přicházet do shromáždění. Umožňujeme jim, alespoň občas, účast na službách Božích (zvláštním pozváním a přivezením). Kdykoliv se ve sboru vysluhuje večeře Páně, pamatujeme po starokřesťanském způsobu na ty, kdo se jí pro stáří nebo nemoc účastnit nemohou, ač po ní touží. Posloužíme jim při shromáždění v rodině, kam by faráře měli doprovodit členové staršovstva.

Pořad takového shromáždění zachovává základní rámec bohoslužebného shromáždění, s ohledem na stav nemocného a vnější okolnosti. Nikdy nesmí chybět modlitba, četba slov ustanovení, vysluhování s přijímáním a požehnání.

Příklad

Čím se odplatím Hospodinu za všechna dobrodiní jeho mně učiněná? Kalich mnohého spasení vezmu a jméno Hospodinovo vzývati budu. (Ž 116)

Všemohoucí Bože, náš nebeský Otče, vyznáváme, že jsme proti tobě hřešili a že nejsme hodni, abychom se nazývali tvými dětmi. Smiluj se nad námi. Očisti naše srdce, abychom v tobě měli neskonalou radost. Pro Ježíše Krista tě prosíme. Amen.

ČTENÍ PÍSMO

1. Korintským 11, 23-26 (slova ustanovení); Jan 6, 47-51.53-58.

VYSLUHOVÁNÍ S PŘIJÍMÁNÍM

Všemohoucí Bože, náš nebeský Otče, chválíme tě za tvé milosrdenství, které jsi nám prokázal v této svátosti. Zjevil jsi nám svoji laskavost a milost k nám. Ujistil jsi nás, že jsme v naději dědici tvého království.

Modlíme se za tvou církev, zvláště za ty, kdo jsou v tísní pro chudobu, nemoc nebo jiné těžkosti těla a duše.

Věčný Bože, chválíme tě pro tvé služebníky, kteří skončili svůj běh života a jsou nyní v pokoji u tebe.

Zachovávej nás v obcování svatých, až bychom přišli do tvého království, kde je plnost radosti.

Prosíme pro Ježíše Krista, který s tebou a s Duchem svatým žije a kraluje na věky. Amen.

Pokoj Boží, který převyšuje všeliký rozum, hájiti bude smyslů vašich v Kristu Ježíši, Pánu našem. – Požehnání Boha všemohoucího, Otce, Syna i Ducha svatého, budiž a zůstávej s vámi. Amen.

Poznámky I.

1. O problematice pojmenování viz S. Daněk, Včera i dnes, Biblické otázky 3 - Solí ozdobená, 1948, str. 116.
2. J. Smolík, Das gottesdienstliche Leben des tschechischen Protestantismus (Jahrbuch für Liturgik, 1966, str. 224-227); G. A. Skalský, Z tolerančních dějin liturgických (Jahrbuch für Geschichte des Protestantismus in Oesterreich, 1914)
3. Agenda čili způsoby církevního přisluhování pro reformované sbory v Čechách a na Moravě, 1881
4. Agenda Bratří Českých, vyd. J. Kubeš 1869
5. Kirchenordnung der Kurpfalz, 1563 (vyd. W. Niesel, Bekenntnisschriften und Kirchenordnungen der nach Gottes Wort reformierten Kirche, 1938, str. 136-218)
6. Laskis Abendmahlsordnung (v C. Clemen, Quellenbuch zur praktischen Theologie, 1910, str. 61-68), česky Jan Laski o obřadech při večeři Páně (vyd. H. z Tardy 1877), viz ještě V. Hájek, Heřman z Tardy, 1932<2>, str. 113
7. Liturgie, herausgegeben im Auftrag der Liturgiekonferenz der evangelisch-reformierten Kirchen in der deutschsprachigen Schweiz, Entwurf 1964 .
8. F. Hubert, Die Strassburger liturgischen Ordnungen im Zeitalter der Reformation, 1900
9. J. Calvin, La forme des prières ecclesiastiques, La manière de célébrer la Cène (v C. Clemen, Quellenbuch, str. 51-60)
10. Evang. církevník, 1870, str. 202nn: Obřady Bratrské při užívání večeře Páně, s přídavkem o svátostech (viz ještě R. Říčan, Životní dílo K. E. Lányho, 1938, str. 110)
11. R. Říčan, Životní dílo K. E. Lányho, str. 149nn
12. Augsburská evangelická na Slovensku užívají Chrámové agendy slov. ev. církvi a.v. z roku 1954.
13. Např. v bavorské Agende für evangelisch-lutherische Kirchen und Gemeinden I, 1964, str. 41 čteme: V kázání zaznívá živý hlas evangelia; proto nesmí chybět v žádných hlavních službách Božích. Avšak také večeře Páně jako ustanovení Kristovo má být veřejně vysluhována ve sboru a se sborem každou neděli nebo v pravidelných odstupech.
14. Calvin, Institutio IV, XVIII, 43

15. W. Niesel, Bekenntnisschriften, str. 69: Večeře Páně se má konat ve městech alespoň každý měsíc, ve vesnicích každý druhý měsíc.
 16. Kniha modliteb a služebností, 1938, str. 161
 17. Český misál pro neděle a význačné dny církevního roku, 1977, 1980<2>
 18. Perikopy budou uvedeny ve druhém dílu agendy.
 19. Liturgie, Entwurf 1964, Vorwort zum Gottesdienst, str. 23; viz též E. Schweitzer, Gottesdienst im Neuen Testament, 1958
 20. Ekumenický konsensus o křtu, večeři Páně a ordinaci (Křesťanská revue 1976, str. 11 n, 43n, 64n)
 21. M. Barth, Das Abendmahl, 1945
 22. Didache 9 (G. E. Henecke, Neutestamentliche Apokryphen, 1924, str. 563; slovensky K. Gábriš, Apoštolskí otcovia, 1955)
 23. J. Smolík, Večeře Páně (Křesťanská revue 1972, str. 198-202)
- Zdroj: Agenda ČCE, 1. díl, Synodní rada ČCE, Praha, 1983

II.

SHROMÁŽDĚNÍ SE KŘTEM

VYSVĚTLENÍ

Shromáždění sboru má být shromážděním misijním, které je otevřeno všem. Ten, kdo uvěří zvěsti evangelia a rozhodne se k plnému společenství s Kristem a se sborem, touží svou víru veřejně vyznat a přijmout zpečťující znamení, že patří do Kristova těla. To se děje ve svátosti křtu. Křtem prvotní církev navázala na Jana Křtitele, který zvěstoval nutnost životního obratu, protože království Boží přichází. Jako byl starý Izrael vodou Rudého moře vyproštěn z egyptského otroctví (Ex 14) a vodou Jordánu vstoupil do nové země (Joz 3), tak Jan Křtitel volá všechny, aby opustili dosavadní způsob života a vstoupili do nového, v němž kraluje Bůh. Křest církve je výrazem víry v Kristovu oběť, vzkříšení a seslání Ducha svatého. (Proto církev prvních staletí křtila o velikonocích a letnicích.) Současně křest odpovídá na příchod Božího království tím, že se křtěný odřiká starého pohledu na život a zavazuje se k novému životu v následování Ježíše Krista. Věříme, že Ježíš Kristus, v jehož jméno se křest koná, skutečně přijímá křtěnce za svého. Přítomný sbor zahrnuje pokřtěného do svého společenství a přimluv.

Nejstarší formou křtu *byl* křest dospělých. I když se velice záhy začaly křtít také děti, nezachoval se nám z prvotní církve žádný formulář jejich křtu. Katolická církev i církve reformační užívaly pro křest dětí stejný formulář jako pro křest dospělých. Na místě dítěte odpovídal na otázky kmotr, v reformované a bratrské tradici i otec.

V současné době nejčastěji žádají rodiče o křest nemluvňat. Základní podoba křtu svatého podle Písma je ovšem křest dospělého. Vyznání víry v Krista chápeme jako podstatnou část křtu. „Kdo uvěří a pokřtí se, ten spasen bude“ (Mk 16,16). U některých členů církve proto vznikají nad křtem nemluvňat rozpaky. Rozhodují se, že své děti nedají pokřtít jako nemluvňata, nýbrž počkají, až dospějí natolik, aby se mohly pro víru rozhodnout samy. Usnesení dvanáctého synodu (1956) poskytuje k tomu rodičům svobodu. Na jejich přání může být i nepokřtěné dítě s modlitbami přijato do péče sboru (viz strana 104); ke křtu dojde později. Rodičům dětí 6-14letých, kteří žádají o křest, doporučujeme, aby se křtem vyčkali až ke confirmaci. Všechny, kteří ve sboru vyrůstají a nebyli dosud pokřtěni, vede kazatel i staršovstvo s pastýřským zájmem tak, aby svou víru zpečetili svátostí křtu. Členství nepokřtěných dospělých neznáme.

V českobratrské církvi evangelické však kazatel ani staršovstvo nemohou O své újmě křest nemluvňat zásadně odmítat. Jsme přesvědčeni, že křest nemluvňat *má své oprávnění* i když při něm není možno mluvit o víře dětí. Je svědectvím o svobodě a nadřazenosti Boží milosti i vůči naší víře. Boží vyvolení se

ve své svrchovanosti vztahuje také na ty, kteří ještě nejsou způsobilí to pochopit.

Křest nemluvněte je ujištěním o Boží věrnosti, které může být rodičům a později i jejich dětem velikou posilou. Je ovšem třeba varovat se jakýchkoliv magických představ v souvislosti se křtem. Výkon křtu sám z dětí křesťany nečiní. Velice záleží na tom, aby rodiče, kteří o křest žádají, činili tak z víry. Křest bez víry je rouháním, které znevažuje Kristovo dílo spasení. Proto je třeba smysl i závazek křtu s rodiči dítěte předem prohovorit.

Křest ve jméno Boha Otce i Syna i Ducha svatého spojuje všechny křesťany v jednotu. Téměř všechny křesťanské církve vzájemně uznávají křest vykonaný v jiných církvích²⁴. Je důležité, aby myšlenka ekumenicity byla v křestním formuláři zvýrazněna. Reformované agendy (např. Skotská) výslovně a výrazně mluví o tom, že při křtu jde o přijetí do členství svaté obecné Církve²⁵.

ZAŘAZENÍ KŘTU DO BOHOSLUŽEBNÉHO SHROMÁŽDĚNÍ

Ke křtu náleží veřejné vyznání Krista a přímluvy sboru za křtěnce; proto tato svátost patří do veřejného bohoslužebného shromáždění (viz usnesení dvanáctého synodu z r. 1956). Účasti na obecnství těla Kristova se nám dostává v konkrétním sboru, v němž slyšíme slovo Boží a přijímáme svatou večeři Páně.

Proto křtíme ve shromáždění sboru, do kterého křtěný nebo jeho rodiče patří. Do rámce bohoslužebného shromáždění může být křest zařazen tak, že se vykoná buď v první části služeb Božích, mající ráz adorace, vzývání a vyznávání, anebo v části závěrečné, která má ráz přímluvného obecnství. Zařadíme-li křest do vstupní části, konáme jej po prvním čtení Písma. Křest v druhé části bohoslužeb následuje po písni po kázání. Na počátku křtu kazatel křtěné představí a ve vhodnou chvíli vyzve k předstoupení před stůl Páně. Účastníci křtu zůstávají přítomni pokud možno po celé shromáždění.

Prvky křestního shromáždění

1. SLOVA USTANOVENÍ A KŘESTNÍ ZVĚSTOVÁNÍ

Při křtu čteme Kristova slova ustanovení z Mt 28,18-20 (nebo z Mk 16,15n). Předchází-li křtu zvláštní křestní kázání, mohou jeho základ tvořit i jiné výroky Písma. Reformační agendy uvádějí při křtu nemluvnat oddíl Mk 10,13n a paralely. Dnešní biblické bádání doporučuje jako křestní perikopu oddíl o pokřtění Ježíše Nazaretského Janem Křtitelem, Mt 3,13-17 a par. Agenda uvádí další příklady vhodných oddílů Písma a výkladů o křtu (str. 90 nn, Alternativy některých částí křestní liturgie). Jindy se nemusí vycházet z určitého biblického textu, nýbrž je možno katechismově shrnout biblickou

zvěst o křtu (slovo o křtu). Podobně můžeme parafrázovat Apoštolské vyznání víry. Výklad v rámci křtu má být stručný, aby vyniklo samo křestní dění.

Křestní zvěstování vyhláší, že křtěný se stává vlastnictvím Kristovým. Kázání a celé shromáždění se křtem je příležitostí, aby si význam křtu pro sebe připomněli všichni přítomní, aby celý sbor uslyšel zaslíbení o křtu Duchem, a tak se posiloval v naději a očekávání Ducha svatého, a aby presbyteři i celý sbor pocítili pouto sounáležitosti s pokřtěným a odpovědnosti za něj. Všechny tyto prvky zvláště vyniknou, jestliže se obvyklé nedělní kázání a ostatní části bohoslužeb soustředí na zvěst křtu. Křest pak navazuje na kázání bez dalšího výkladu.

2. KŘESTNÍ VYZNÁNÍ

Vlastním křestním vyznáním zůstává Apoštolské vyznání víry, i když z pastoračních zřetelů lze použít i různých parafrází (viz formulář 4 pro křest nemluvněte). Je však třeba pamatovat, že při křtu jde o vyznání víry v Boha, který se nám zjevil v Ježíši Kristu a působí v Duchu svatém. Závazek poslušnosti, jenž v sobě křestní vyznání obsahuje, je třeba formulovat jako přítomný úmysl, ne jako slib zaměřený do budoucnosti. Křest se nesmí proměnit v pouhý slib, že rodiče budou děti křesťansky vychovávat.

Poněvadž odpovědnost za pokřtěné dítě nese celý sbor, je na místě přijmout od presbyterů jako zástupců sboru závazek pastýřské péče.

3. KŘESTNÍ AKT

Křestní formule „N.N.²⁶, křtím tě ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého“²⁷ naznačuje, že Bůh sám přijímá křtěnce za svého, činí jej údem těla Kristova a zaslibuje mu Ducha svatého. Křestní akt, který se ještě v reformační době dál ponořením, se obvykle koná trojnásobným politím hlavy dítěte vodou. Jinak — zejména při křtu dospělého, který poklekne, - se křtící třikrát dotkne namočenými prsty křtěncova čela. (Užíváme čistou vodu, v zimě poněkud ohřátou.) Křest je viditelným znamením; má být vysluhován tak, aby rodiče, kmotři i celý sbor toto znamení mohli vidět.

4. POŽEHNÁNÍ A VZKLÁDÁNÍ RUKOU

V některých křesťanských tradicích je s křestním aktem spojeno požehnání křtěnému. Pokud přitom na jeho hlavu vzkládáme ruce, jde o výraz přimluvy a přijetí do církve Kristovy.

5. PŘIJETÍ DO CÍRKVE

Křest dospělého je přijetím do plného obecenství sboru, do společenství stolu Páně. Proto je vhodné, aby byl dospělý pokřtěn v neděli, ve kterou sbor slaví svatou večeři Páně. Přijetí do Kristovy církve — ne jen do církve

českokobratrské evangelické — vyhlásíme před sborem (promulgace). Také pokřtěné dítě se ovšem stává údem Kristovy církve; od něho očekáváme, že se ke svému křtu přizná při konfirmaci.

6. MODLITBA PO KŘTU

Odpovědnost a závazek sboru nachází svůj výraz v přímluvné modlitbě za křtěnce, v případě dítěte i za jeho rodiče. Do této modlitby zahrnujeme při křtu nemluvněte také tzv. úvod matky, děkovnou modlitbu za život dítěte a za to, že matka byla zachována ve zdraví.

Předchozí části (požehnání, přijetí, modlitba po křtu) natolik tvoří jeden celek, že je možno uplatnit je i v jiném pořadí.

KMOTŘI - SVĚDKOVÉ KŘTU

Úlohu kmotrů při křtu se pokouší stanovit formulář 2 pro křest dospělého, 3 a 4 pro křest dětí. Tam, kde výraz „kmotr“ vyvolává nepřiměřené představy (zvl. v případě křtu dospělého), doporučujeme užívat výraz „svědek křtu“. Svou původní funkci získává kmotrovství zvláště u křtu konfirmandů, kde jsou kmotři vybíráni z mladších členů sboru (presbyterů) a uvádějí křtěného do sborového obcenství. Poněvadž v živém sboru odpovědnost za křtěného přebírá staršovstvo a celý sbor, nepokládáme službu kmotrů za nezbytnou.

KŘEST DOSPĚLÉHO (FORMULÁŘ 1)

- vhodný zejména, je-li křtěno několik katechumenů (v tom případě místo singuláru použijeme plurálu)

Křest podle tohoto formuláře se koná po prvním čtení nebo po kázání; celé shromáždění při něm stojí.

PŘEDSTAVENÍ KŘTĚNÉHO A SLOVA USTANOVENÍ

Bratři a sestry, bratr N.N. *požádal* o křest v našem sboru. Staršovstvo *jeho* úmysl zvážilo a rozhodlo se *mu* vyhovět. Předstup tedy, *milý bratře*, před shromážděný sbor k přijetí křtu.

Poslyšme slova ustanovení křtu svatého: „A přistoupiv Ježíš, mluvil jim, řka: Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi. Protož jdouce, učte všechny národy, křtíce je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého, učíce je zachovávatí všecko, což jsem koli přikázal vám. A aj, já s vámi jsem po všechny dny, až do skonání světa." (Mt 28,18n)

SLOVO O KŘTU

Apoštol Petr vyzýval lid o letničních svátcích: „Pokání čiňte a pokřti se jeden každý z vás ve jménu Ježíše Krista na odpuštění hříchů a přijmete dar Ducha svatého." (Sk 2,38)

Milý bratře, tato apoštolská výzva se před tvým křtem obrací osobně na tebe. Když vyznáš svoji víru a budeš *pokřtěn* v jeho jméno, stane se ti tato svátost znamením a pečeti odpuštění hříchů, zasazení do těla Kristova, obnovy Duchem svatým.

KŘESTNÍ VYZNÁNÍ

Odpověz nyní na tyto otázky:

Věříš, že tě Kristus vytrhl z moci hříchu a smrti a přenesl tě do nového věku? Jestliže ano, odpověz: Věřím.

Odpověď: Věřím.

Chceš být *pokřtěn* v naději, že tě Kristus při svém příchodu přijme do své slávy? Jestliže ano, odpověz: Chci.

Odpověď: Chci.

Budeš svůj křest dosvědčovat zápasem se silami starého věku? Jestliže je tomu tak, odpověz: Ano, s pomocí Ducha svatého.

Odpověď: Ano, s pomocí Ducha svatého.

APOŠTOLSKÉ VYZNÁNÍ VÍRY

Vyznejme společně svoji víru slovy Apoštolského vyznání: Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé. Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný.

MODLITBA

Pomodleme se: Pane Ježíši Kriste, přijmi *tohoto svého služebníka*, ať se mu ve křtu dostane odpuštění hříchů a znovuzrození z Ducha svatého, tak aby *zemřel* hříchu a *žil* spravedlnosti. Dej, ať přijme plnost tvé milosti a zůstane navždy ve svazku tvého lidu. Amen.

KŘESTNÍ AKT

Nyní poklekní a přijmi věřícím srdcem křest svatý. / N.N., křtím tě ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

POŽEHNÁNÍ KŘTĚNÉMU (SE VZKLÁDÁNÍM RUKOU:)

Požehnej tobě Hospodin a ostříhej tebe. Osvěť Hospodin tvář svou nad tebou a buď milostiv tobě. Obrat' Hospodin tvář svou k tobě a dej tobě pokoj. Amen. *Pokřtěný se postaví.*

PŘIJETÍ DO CÍRKVE

Milý bratře, jsi *přijat* do církve Kristovy a ke stolu Páně. Máš jeho slib vzkříšení a věčného života. Vytrvej až do konce v radostném následování Krista ukřižovaného.

MODLITBA PO KŘTU

Dobrořečme Hospodinu: Všemohoucí a nejmilostivější Bože!

Děkujeme ti, že jsi připojil *tohoto bratra* do své církve. Žehnej mu a bohatě na *něj* vylévej svého svatého Ducha. Dej mu podíl na rozmanitosti tvých duchovních darů, ať přijímá stále větší bohatství z Krista, do něhož *byl zasazen*, a ať v něm zůstává. Ochraňuj *ho* před pokušením, vyzbrojuj *ho*, aby *vedl* dobrý boj. Zachovej *ho* ve své lásce a ve své službě až do konce a učíš to, aby nám všem tento křest byl požehnáním pro Ježíše Krista, v jehož jménu k tobě takto voláme:

Modlitba Páně Otče náš, který jsi v nebesích, posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej

nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen.

PÍSEŇ KE KŘTU, NAPŘ. 369 NEBO 366

KŘEST DOSPĚLÉHO (FORMULÁŘ 2)

- po individuální katechezi

Křest podle tohoto formuláře se koná po prvním čtení. nebo po kázání.

PŘEDSTAVENÍ KŘTĚNÉHO

Milý sbore, *naš bratr* N.N. *poznal* v našem společenství evangelium Pána Ježíše Krista, *uvěřil* a žádá, aby *byl* v jeho jméno *pokřtěn*. Staršovstvo *jeho* žádost projednalo a se křtem souhlasí. Prosím *bratra* N.N., aby se svědky svého křtu *předstoupil*.

SLOVA USTANOVENÍ

Pán Ježíš Kristus praví: „Jděte do celého světa a kaďte evangelium všemu stvoření. Kdo uvěří a přijme křest, bude spasen; kdo však neuvěří, bude odsouzen.“ (Mk 16,15.16)

SLOVO O KŘTU

(Viz direktorium, str. 71 n, případně také Alternativy některých částí křestní liturgie, str. 90nn.)

KŘESTNÍ VYZNÁNÍ

Shromáždění povstane.

- OTÁZKA KMOTRŮM

Nyní prosím svědky křtu, aby vydali své svědectví. / *Znáte tohoto bratra? Můžete dosvědčit, že jeho rozhodnutí pro křest je opravdové? / Můžete-li, odpovězte: Ano.*

Odpověď: Ano.

- OTÁZKA KŘTĚNÉMU

A vás, *bratře*, se ptám: / Věříte, že Ježíš Kristus je jediný Spasitel světa? / Jestliže ano, odpovězte: Věřím.

Odpověď: Věřím.

Přijímáte ho od této chvíle za svého Pána? / Jestliže ano, odpovězte: Přijímám.

Odpověď: Přijímám.

APOŠTOLSKÉ VYZNÁNÍ VÍRY

Na potvrzení toho, že chcete být křtem *připojen* ke všem, kteří toto věří, vyznejte spolu s námi Apoštolské vyznání víry: Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé. Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný. Amen.

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, ty dodnes svým slovem povoláváš k víře, jak jsme toho svědky při *tomto bratru, který* se k tobě hlásí. Prosíme, aby ses k *jeho* víře přiznal. Potvrď *mu* znamením křtu svatého, že *jej* pro svou oběť přijímáš za *svého*. Amen.

KŘESTNÍ AKT

Nyní poklekněte a přijměte věřícím srdcem křest. / *Bratře* N.N., křtím vás ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

MODLITBA PO KŘTU (SE VZKLÁDÁNÍM RUKOU:)

Všemohoucí, nejmilostivější Bože, děkujeme ti, že jsi připojil *tohoto bratra* ke své církvi. Žehnej *mu*, dotýkej se *ho* svým svatým Duchem, bohatě *ho* obdaruj svou milostí, aby vždy více *okoušel* z dobrodiní našeho Pána, Ježíše Krista, v němž *byl vsazen*, a aby v něm *zůstával*. Podpírej *ho* v pochybnostech a pokušeních, vyzbrojuj k dobrému boji víry, k vítězné lásce, k neutuchající naději. Amen.

PŘIJETÍ DO CÍRKVE

Křtěný vstane. Kurátor a kazatel mu podají ruku.

Bratr kurátor a já, *kazatel* tohoto sboru, dosvědčujeme vám řádné přijetí do společenství Kristovy církve. Mějte účast na slovu Božím, na stolu Páně i na všem životě sboru v následování Pána Ježíše Krista.

POŽEHNÁNÍ KŘTĚNÉMU

Hospodin strážce tvůj, Hospodin zastínění tvé tobě po pravici. Nebude bít na tě slunce ve dne ani měsíc v noci. Hospodin střežiti tě bude ode všeho zlého, střežiti bude duše tvé. Hospodin střežiti tě bude, když vycházeti i vcházeti budeš, od tohoto času až na věky. Amen. (Ž 121,5nn)

KŘEST NEMLUVNĚTE (FORMULÁŘ 1)

- tradiční, vysvětluje křest nemluvňat
(Rodiče s dítětem a kmotry předstoupí.)

PŘEDSTAVENÍ

Bratři a sestry, dnes vykonáme křest dítěte N.N., *syna . . .* (jména a příjmení rodičů, případně rodné jméno matky) z N. (Jestliže se křtem slouží po ohláškách, mohou být rodiče i dítě představeni při nich.)

SLOVO O KŘTU

Milosrdenství Hospodinovo od věků až na věky nad těmi, kteří se ho bojí, a spravedlnost jeho nad syny synů, kteří ostříhají smlouvy jeho a pamatují na přikázání jeho. – Jako pastýř stádo své pásti bude, do náručí svého shromáždí jehňátka a v klíně svém je ponese.

Milovaní, Bůh, který nás vykoupil obětí Kristovou, je také Bohem a Otcem našich dětí. Děti patří spolu s námi do společenství církve na základě smlouvy v Kristu, která je potvrzována touto svátostí. Svátost křtu je znamením a pečeti našeho očištění, spojení s Kristem a přijetí mezi děti Boží.

Pán Ježíš řekl: „Nechte dítek jíti ke mně a nebraňte jim, neboť takových jest království Boží. A bera je na lokty své a vzkládaje na ně ruce, požehnáni jim dával." (Mk 10,14.16) Také apoštol Petr kázal: „Pokání činite a pokřtí se jeden každý z vás ve jménu Ježíše Krista na odpuštění hříchů a přijmete dar Ducha svatého. Vám zajisté zaslíbení to svědčí a synům vašim i všech-něm, kteříž daleko jsou, kterýchžkoli povolal by Pán Bůh náš." (Sk 2,38n)

Na druhé straně ovšem je třeba, abychom si připomněli, že pouhý křest vodou z dětí křesťany nečiní. Neboť je psáno: „Kdo uvěří a pokřtí se, spasen bude; kdo pak neuvěří, bude zatracen." (Mk 16,16)

KŘESTNÍ VYZNÁNÍ

Shromáždění povstane.

- OTÁZKY RODIČŮM A KMOTRŮM

Proto se nyní táží vás, rodiče a kmotři: Věříte, že Ježíš Kristus jest náš jediný Spasitel a Pán? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Věříme.

Odpověď: Věříme.

Chcete, aby vaše dítě patřilo k lidu Kristovu? Jestliže ano, odpovězte: Chceme.

Odpověď: Chceme. . .

Jste hotovi vychovávat své dítě v učení a poslušnosti našeho Pána? / Jestliže to je vaše odhodlání, odpovězte: Ano.

Odpověď: Ano.

- OTÁZKA PRESBYTERŮM

Bratří a sestry starší, chcete dbát o to, aby toto dítě našlo ve společenství sboru svůj domov a bylo vzděláváno v evangeliu spolu s ostatními pokřtěnými? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano.

Odpověď: Ano.

- APOŠTOLSKÉ VYZNÁNÍ VÍRY

Vyznejme svoji víru všichni společně slovy Apoštolského vyznání: Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé. Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný. Amen.

MODLITBA

Pomodleme se: Milostivý Otče, oslavujeme tě, žes nám dal zaslíbení pro naše děti, že je ve své milosti voláš k sobě a poznamenáváš touto svátostí jako jedinečným znamením své lásky. V pokorné víře k tobě přinášíme toto dítě a prosíme tě: přijmi je, Duchem svatým je připoj ke Kristu a jeho církvi a ochraňuj je jako své vlastní. Amen.

KŘESTNÍ AKT

N.N., křtím tě ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého.

POŽEHNÁNÍ KŘTĚNÉMU

Boží požehnání spočíná na tobě a zůstaň s tebou navždy. Amen.

MODLITBA PO KŘTU

Modleme se: Všemohoucí a věčný Bože! Ty jsi ve své neskonalé lásce a dobrotě slíbil, že chceš být nejen naším Bohem, ale také Bohem a Otcem našich dětí. Vzdáváme ti chválu a díky. Pokorně tě prosíme za toto dítě, aby tvůj Duch byl s ním a v něm přebýval. Vezmi je do své otcovské péče a ochrany a posvěcuj je na těle i na duši. Bezpečně je proved' nebezpečími dětství, vysvobozuj je z pokušení mládí, veď je, aby vydalo dobré svědectví a setrvalo ve víře až do konce.

Otče náš nebeský, dávej rodičům, kterým jsi toto dítě svěřil, ujištění o své věrnosti. Stůj při nich svou radou, když ho budou vychovávat. Pomáhej jim, aby srůstali s rodinou církve Kristovy a upevňovali se v poslušnosti jeho vůle. Svěřujeme tvé otcovské péči děti a rodiny tohoto sboru. Pomáhej nám, abychom tě ve svých domovech i ve společenství sboru ctili a v lásce si navzájem sloužili. Jako tvé děti tě nyní takto společně vzýváme:

MODLITBA PÁNĚ

Otče náš, který jsi v nebesích, posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen.

KŘEST NEMLUVNĚTE (FORMULÁŘ 2)

- zdůrazňuje odpovědnost sboru a ekumenicitu křtu; vhodný pro smíšená manželství

PŘEDSTAVENÍ

Dnes vykonáme křest dítěte manželů ... (jména a příjmení rodičů) z N. Prosím, aby předstoupili.

SLOVA USTANOVENÍ

Slyšte slova ustanovení křtu: „A přistoupiv Ježíš, mluvil jim, řka: Dána jest mi všeliká moc na nebi i na zemi. Protož jdouce, učte všecky národy, křtíce je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého, učíce je zachovávatí všecko, což jsem kolí přikázal vám. A aj, já s vámi jsem po všecky dny, až do skonání světa. Amen." (Mt 28, 18-20)

KŘESTNÍ ZVĚSTOVÁNÍ

(Krátké křestní kázání - vhodné biblické oddíly viz např. Alternativy některých částí křestní liturgie, str. 90nn.)

KŘESTNÍ VYZNÁNÍ

Shromáždění povstane.

Milí rodiče a kmotři, nyní vyznejte spolu s tímto shromážděním víru v Boha Otce, Syna i Ducha svatého, na kterou toto dítě má být pokřtěno. Učiňme to slovy Apoštolského vyznání víry, které spojuje křesťany všech dob a církví:

- APOŠTOLSKÉ VYZNÁNÍ VÍRY

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé. Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný. Amen.

- OTÁZKY RODIČŮM A KMOTRŮM

Vyznali jste spolu s námi křesťanskou víru. Ptám se vás, zda si na jejím základě přejete, aby vaše dítě bylo pokřtěno v Krista. Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano.

Odpověď: Ano.

Dále se vás ptám, zda chcete své dítě v této víře slovem i příkladem svého bohabojného života v církvi Kristově vychovávat, a tak je vést k jeho Pánu - Ježíši Kristu. Jestliže to je vaše odhodlání, odpovězte: Ano, s pomocí Ducha svatého.

Odpověď: Ano, s pomocí Ducha svatého. Vaše dítě bude křtem zapojeno do celoživotního obecenství s Kristovou církví.

- OTÁZKA PRESBYTERŮM

Proto se nyní obracím také k zástupcům Kristovy církve v tomto sboru a ptám se jich, zda přijímají dítě, které bude pokřtěno, do své pastýřské péče.

V zájmu výchovy rodičů a presbyterů možno ještě rozvést: tj. zda budou vždy činit vše, aby Kristovo evangelium bylo pro toto dítě a všechny ostatní pokřtěné děti v našem sboru svobodně zvěstováno, zda se za děti ve sboru budou modlit a zda budou i rodičům jejich křestní vyznání a sliby trpělivě a laskavě připomínat.

Jestliže tomu tak je, prosím vás, bratří a sestry presbyteri, abyste hlasitě odpověděli: Ano, s pomocí Ducha svatého.

Odpověď: Ano, s pomocí Ducha svatého.

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, vzkříšený a živý, přijmi nyní ty sám toto dítě za své vlastnictví. Dej, ať se nám z moci Ducha svatého stane znamení vody ujištěním o tvé lásce a věrnosti, která platí i tomuto dítěti. Amen.

KŘESTNÍ AKT

N.N., křtím tě ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého.

MODLITBA PO KŘTU (S „ÚVODEM MATKY“)

Pane a Otče náš v Ježíši Kristu, ty jsi Dárce všeho života.

Děkujeme ti, že jsi nám to skrze toto děťátko znovu připomenul. Spolu s jeho nejbližšími se radujeme z jeho narození a z toho, že jsi jeho matku zachoval při životě a zdraví. Prosíme tě, způsob, aby znamení křtu, jehož jsme teď byli svědky, také nás všechny znovu ujistilo o tvé věrnosti. Obnov naši důvěru, že jsi vždycky s námi v tomto časném životě, a utvrď nás v naději života věčného. Drž nás svou mocnou rukou ve smlouvě křtu svatého, abychom nepřestávali radostně a vděčně vyznávat jméno našeho Spasitele a vzkříšeného Pána, Ježíše Krista. Vyslyš nás, když k tobě voláme, jak on nás naučil:

MODLITBA PÁNĚ

Otče náš, který jsi v nebesích, posvět' se jméno tvé. Přijď' království tvé. Buď' vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť' nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen.

POŽEHNÁNÍ

křtěnému Hospodin strážce tvůj, Hospodin zastínění tvé tobě po pravici. Nebude bítí na tě slunce ve dne ani měsíc v noci. Hospodin střežiti tě bude ode všeho zlého, střežiti bude duše tvé. Hospodin střežiti tě bude, když vycházeti i vcházeti budeš, od tohoto času až na věky. Amen. (Ž 121,5nn)

KŘEST NEMLUVNĚTE (FORMULÁŘ 3)

- užije se, jsou-li rodiče i kmotři živými údy sboru; předchozí příprava se vyznačovala zvláštní soustředěností

PŘEDSTAVENÍ

Milí bratři a milé sestry, jsou mezi námi tito rodiče, kteří požádali o křest pro své dítě: (jméno a příjmení rodičů, případně rodné jméno matky:) . . . z N. přinesli *svého syna* N. Spolu s nimi přišli kmotři . . . (jména a příjmení).

SLOVA USTANOVENÍ

Pán Ježíš Kristus praví: „Jděte do celého světa a kaďte evangelium všemu stvoření. Kdo uvěří a přijme křest, bude spasen; kdo však neuvěří, bude odsouzen.“ (Mk 16,15n)

KŘESTNÍ ZVĚSTOVÁNÍ

(Slovo o křtu - viz např. Alternativy některých částí křestní liturgie, str. 90nn.)

KŘESTNÍ VYZNÁNÍ

Prosím rodiče a kmotry, aby předstoupili s dítětem před stůl Páně.

Shromáždění povstane,

- OTÁZKY RODIČŮM A KMOTRŮM

Ptám se vás, rodiče a kmotři, kteří přinášíte toto dítě ke křtu: Věříte, že Ježíš Kristus jest jediný Spasitel váš i vašeho dítěte? Jestliže ano, odpovězte: Věříme.

Odpověď: Věříme.

Milí rodiče, nyní se obracím na vás a ptám se: Toužíte, aby Kristus *vašeho syna* připojil ve křtu ke své církvi? Jestliže je tomu tak, odpovězte: Ano.

Odpověď: Ano.

Milí kmotři, rodiče vás přizvali ke svědecké a strážné službě pro své dítě. Ptám se vás proto: Přijímáte tuto službu? Jestliže přijímáte, odpovězte: Ano.

Odpověď: Ano.

Rodiče a kmotři, chcete dbát, aby toto dítě rostlo ve společenství těch, kteří Krista vzývají a následují? Jestliže se k tomu zavazujete, odpovězte: Ano, s pomocí Ducha svatého.

Odpověď: Ano, s pomocí Ducha svatého.

- APOŠTOLSKÉ VYZNÁNÍ VÍRY

Všichni společně nahlas vyznejme svoji víru, jak ji církev od pradávna vyznává: Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé. Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný. Amen.

MODLITBA

Ty jsi přijímal i děti, Pane Ježíši Kriste, a nenechals je odhánět. A tak tě prosíme, přijmi také toto dítě, které k tobě přinášíme; ve svatém křtu je poznamenej pečeti své lásky a oběti, kterou jsi na kříži i pro ně podstoupil. Amen.

KŘESTNÍ AKT

N.N., křtím tě ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

MODLITBA PO KŘTU (S „ÚVODEM MATKY“)

Bože, stvořiteli všeho živého, děkujeme ti za radost, že se toto dítě narodilo na svět. Děkujeme ti za ochranu, kterou jsi poskytl jemu i jeho matce, a prosíme tě: buď mu i dál blízký svou péčí a milostí. Ty víš, jak těžký úkol je před námi: vést své děti tak, aby se mohly radovat z tvé lásky a žít ve smlouvě milosti, kterou jsi i s nimi v Ježíši Kristu uzavřel. My na to ze své síly nestačíme. Proto prosíme tebe: ty sám se ujmi našeho dítěte, chraň je od zlého a posiluj v dobrém. Dej mu v bohaté míře okusit všechno veliké a krásné, co pro nás v milosti našeho Pána Ježíše Krista máš. Amen.

POŽEHNÁNÍ KŘTĚNÉMU

Hospodin strážce tvůj, Hospodin zastínění tvé tobě po pravici. Nebude bít na tě slunce ve dne ani měsíc v noci. Hospodin střežiti tě bude ode všeho zlého, střežiti bude duše tvé. Hospodin střežiti tě bude, když vycházeti i vcházeti budeš, od tohoto času až na věky. Amen. (Ž 121,5nn)

KŘEST NEMLUVNĚTE (FORMULÁŘ 4)

- předpokládá situaci, kdy o křest dítěte požádali rodiče, kterým se nedostalo tradiční katecheze v církvi

PŘEDSTAVENÍ KŘTĚNÉHO

Milý sbore, máme radost, že můžeme přijmout křtem do svého společenství toto dítě: N., *syna* . . . (jména a příjmení rodičů, případně rodné jméno matky) z N.

SLOVA USTANOVENÍ

Slyšme slova ustanovení křtu. Pán Ježíš Kristus praví: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtíte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“ (Mt 28,18-20)

SLOVO O KŘTU A KŘESTNÍ VYZNÁNÍ

Ke křtu patří veřejné vyznání víry. Vyznáváme Boha, který se nám dal poznat v Ježíši Kristu. Vyznáváme, že jeho je vše, co jsme a co máme. Vyznáváme svoji vinu, hřích všech lidí. Nikdo není dokonalý, svatý; ani jediný. Avšak Boží láska nás osvobozuje. Ježíš Kristus vzal naši vinu na sebe. S ním smíme žít nový život. Vyznáváme, že máme oporu, Ducha svatého, který nám dává sílu k poslušnosti a otevírá nám výhled přes hranice smrti.

Křest je znamením toho, že to vše platí i pro toto dítě. Proto se obracím na vás, milí rodiče a kmoři, a ptám se, zda se s námi k tomuto vyznání připojujete. Jestliže tomu tak je, povstaňte — a odpovězte: Ano.

Odpověď: Ano.

Přistupte ke stolu Páně.

OSLOVENÍ A KŘESTNÍ OTÁZKA

Služte Pánu s radostí, předstupujte před obličej jeho s díkyčiněním!

Milí rodiče! Vám bylo darováno toto dítě. Zakusili jste s ním první veliké starosti i velkou radost. Jste si však vědomi toho, že mu sami dobrou budoucnost nezajistíte. Proto je přinášíte do shromáždění, aby bylo pokřtěno.

Milí kmoři! Vy jste s rodiči v osobním svazku přátelství. Jste však hotovi prokázat službu, která přesahuje to, co se zpravidla přátelstvím nazývá.

Přiznali jste se k víře v milostivého Boha. Tento křest má být vyhlášením, že Boží milost se otevírá i pro vaše dítě. I pro ně platí Boží sliby a bude se na nich podílet, zůstane-li spolu s vámi ve společenství lidu Kristova. Kristus vaše

dítě povolává k novému životu. Kde však Kristus povolává, tam učedník následuje. Křest zavazuje k životu v poslušnosti. Proto záleží i na vás, milí rodiče a kmotři, zda vaše dítě na vás pozná, že Ježíše Krista posloucháte, a na příkladě vašeho života uvidí, že stojí za to přijmout ho za svého Pána. Kdo přináší dítě ke křtu, zřiká se vši falešné ctížádosti. Nehledá ve výchově *svého syna* svoji vlastní čest, ale čest toho, jemuž jediné čest a sláva patří. Odevzdává své dítě Bohu Otci, Synu a Duchu svatému.

Ptám se vás proto, milí rodiče a kmotři: Chcete, aby vaše dítě bylo pokřtěno ve jméno Ježíše Krista, a jste hotovi pomáhat mu radou a příkladem na dobré cestě spolu s námi v obecenství sboru? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano. Odpověď: Ano.

MODLITBA

Pomodleme se: Svatý Bože, milosrdný Otče! Do tvých rukou vkládáme toto dítě. Chválíme tvoji lásku. Vzbudil sis na zemi svůj lid a zůstáváš s ním. V důvěře ve tvoji milost se odvažujeme toto dítě pokřtít. Dej, aby mu znamení křtu dnes a navždy pečtilo život a odpuštění. Amen.

KŘESTNÍ AKT

Pán Ježíš Kristus praví: Nechtě děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takovým patří království Boží. N.N., křtím tě ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

POŽEHNÁNÍ KŘTĚNÉMU

Neboj se, já jsem tě vykoupil, povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj. Půjdeš-li přes vody, já budu s tebou, půjdeš-li přes řeky, nestrhne tě proud, půjdeš-li ohněm, nespálíš se, plamen tě nepopálí. (Iz 43,1n)

MODLITBA PO KŘTU

Pane, chválíme tě, oslavujeme tě, vzdáváme ti dík pro tvá dobrodiní. Jsme tvými dětmi a dědici tvého království. Když ty jsi s námi, kdo může být proti nám? Ani smrt ani život, ani andělé ani mocnosti, ani přítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu! Nic nás nedokáže odloučit od lásky tvé, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu. Amen.

ALTERNATIVY NĚKTERÝCH ČÁSTÍ KŘESTNÍ LITURGIE

a) Křestní zvěstování

Z uvedených oddílů Písma může být vybrán základ pro křestní zvěstování, ať je jeho podoba a liturgické zařazení jakékoliv. Následující krátké výklady se pokoušejí podat různé biblické pohledy na křest. Mohou posloužit jako námět k dalšímu homiletickému zpracování.

/ KŘEST DOSPĚLÉHO /

Ř 6, 3-5; Ko 2,12-14; J 3,1-6 (Pohřbení a vzkříšení s Kristem / Znovuzrození)

Každý člověk je hříšný. Pána Boha nad sebou neuznává, bližního nemiluje a činí, co sám chce. Tento hříšný sklon v nás apoštol Pavel nazývá ‚starým člověkem‘. Při křtu je však vyhlášeno, že tento náš starý člověk byl s Kristem pohřben. Skončila vláda hříchu a smrti. Ukřižovaný Kristus vstal z mrtvých. Skrze víru smíme mít již nyní, uprostřed tohoto světa, na jeho vítězství a vzkříšení podíl. Smíme a máme žít novým životem pod jeho vládou a těšit se nadějí života věčného. Evangelium podle Jana mluví o události křtu jako o zázraku: ve křtu jsme shůry, Duchem svatým, znovuzrozeni. Na těchto skutečnostech máme účast jen uprostřed lidu Kristova; k němu se při křtu veřejně přiznáváme.

/ KŘEST DOSPĚLÉHO /

Ga 1,4; Ko 1,12-14; Ef 4,30; Žd 6,2-6; Ef 5,8 (Účast na novém věku)

Ve křtu je znamením vody dosvědčováno, že Kristus sám sebe vydal za naše hříchy. V jeho krvi máme odpuštění a vykoupení. Tuto skutečnost vyjadřují epištoly také tak, že jsme byli vytrženi z věku hříchu a temnosti a jakožto údové těla Kristova přeneseni do jeho království. V něm se nám dostává účasti na budoucím věku. Příslušnost k tomuto budoucímu věku nám zpečetňuje křest. Starý věk nás však stále ohrožuje. Proto jsme křtem zavazováni k poslušnému boji víry. Nemůžeme jej vést jinak, než v obecenství bratří a sester ve sboru. Věk budoucí ve své plné moci a slávě bude zjeven při Kristově příchodu.

/ KŘEST NEMLUVNĚTE /

Ez 36,24-28; J 13,10 a 19,31-35; Sk 1,5; Ef 5,26; Tt 3,5; Žd 10,22

(Obmytí krví Kristovou)

Křest je viditelným znamením Kristovy oběti na kříži. V Ježíši Nazaretském se Boží láska sklonila ke všem odbojným, ztraceným a trpícím

hříšníků. To vyvolalo odpor představitelů izraelského sboru, kteří Ježíše ukřižovali. Tuto Ježíšem dobrovolně podstoupenou smrt rozpoznává víra ve světle Starého zákona jako událost, ve které spravedlivý Bůh odpouští hřích světa a svět se sebou smiřuje. Tak je přemožen hřích i smrt, jež bychom my sami přemoci nedokázali. Novozákonní svědkové pro to užili obrazu, obmytí od hříchu. Vodou při křtu si tuto skutečnost připomínáme. Bereme tak na sebe znamení Kristovy smrti. I pro toto děťátko byla prolita Kristova krev. I ono je osvobozeno od moci hříchu a povoláno k životu ve víře, lásce a naději. O tom nás jeho křest ujišťuje. Mnoho bude záležet na vás rodičích a na celém sboru, zda se *vašemu pokřtěnému synkovi* tato skutečnost stane základní pravdou *jeho* života.

/ KŘEST NEMLUVNĚTE /

J 15,1-12; Ga 3,26n; 1K 12 (Vštípení v Krista a jeho tělo)

Ježíš Kristus zaslíbil svou přítomnost tam, kde se dva nebo tři sejdou v jeho jménu. Věříme, že v Duchu svatém je uprostřed nás i v tomto shromáždění. Apoštol Pavel užívá pro obecenství Krista s církví obrazu: Kristus je hlavou církve, ona jeho tělem. Apoštolé proto mluvili o křtu jako o vštípení v Krista a jeho tělo. S nimi takto křtu rozumíme i my. Při křtu je dítě odevzdáno a zasvěceno Kristu i uvedeno do obecenství sboru. Sbor je přijímá, přimlouvá se za ně v modlitbách a zavazuje se spolu s rodiči, že bude pečovat o jeho vzdělání ve víře, tak aby se k ní pokřtěný sám přiznal (zpravidla při konfirmaci) a nesl její ovoce. Sbor to činí v naději, že každý, kdo je pokřtěn, obdrží obdarování, jímž jako jeden z údů v těle Kristově bude sloužit.

/ KŘEST NEMLUVNĚTE /

Ex 14,21-31; Ex 17,3-7; 1 K 10,1-4; 1 Pt 3,18-22 (Přechod přes Rudé moře)

Voda křtu připomíná na některých místech Písma vody při potopě jako vody Božího soudu, ve kterém by Církev zahynula, kdyby musela spoléhat jen na sebe. Z této záhuby jsme, jakoby z vody, my všichni vytaženi Kristem. Tak odkazuje znamení křtu nás všechny, staré, mladé, i toto děťátko, na Boží milost, která je větší než naše hříchy a než naše pochopení. Přijmeme tuto milost s radostným vyznáním a utvrdíme se v ní znamením křtu.

/ KŘEST NEMLUVNĚTE - JSOU-LI RODIČE ČLENY RŮZNÝCH CÍRKVÍ /

1 K 12,12n; Ef 4,1-6 (Jednota Kristova lidu)

Na světě je veliké množství křesťanů a církví. Všechny spojuje jeden Pán, jedna víra a jeden křest ve jméno Otce, Syna i Ducha svatého. Tak je křest znamením jednoty Kristova lidu. Tato jednota však není samoučelná. Má být nástrojem svědectví a služby Kristovy světu. Když křtíme toto děťátko,

připojujeme je znamením křtu do ekumenického společenství Kristova lidu, vyznáváme, že se v tomto společenství chceme podílet na svědectví slov i skutků a že i své dítě chceme k tomuto svědectví vést.

b) Křestní vyznání

/ KŘEST Dospělého /

Lituješ v pokoře a se zkroušeným srdcem svých hříchů a skládáš svou naději v Božím milosrdenství v Kristu Ježíši? / Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano.

Chceš být věrným údem církve Kristovy? / Jestliže chceš, odpověz: Ano.

/ KŘEST NEMLUVNĚTE /

Vyznáváte, že Ježíš Kristus svou smrtí na kříži a svým vzkříšením otevřel světu i *tomuto vašemu synovi* budoucnost, jejíž začátek již nyní v církvi prožíváme? Spoléháte se ve víře na toto radostné poselství? / Jestliže tomu tak je, odpovězte: Vyznáváme a spoléháme.

Toužíte po tom, aby se *vašemu synovi* toto evangelium stalo světlem života? Chcete *jej* vést svědectvím víry, lásky a naděje, s prosbami za dar. Ducha svatého, aby *sám* jednou *vyznal* víru v Boha, svého Otce a stvořitele světa? / Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano.

c) Křestní modlitby

PŘED KŘTEM

Všemohoucí, věčný Bože, poslal jsi na svět vlastního Syna, aby zničil moc Zlého a vyvedl nás z temnot do tvého předivného světla. Skrze něho tě prosíme: Vysvobod' také toto dítě z viny, která tíží lidské pokolení, ať je chrámem tvé slávy a Duch svatý ať v něm bydlí na věky věků. Amen.

PO KŘTU

Modleme se k našemu Pánu, Ježíši Kristu, za toto dítě, za sebe navzájem, za všechny lidi.

Prosíme tě, Pane, za toto dítě: Dej mu účast na tajemství své smrti a svého vzkříšení. Přijmi je do společenství své církve. Upevni je ve víře, ať vydává svědectví tvému evangeliu. Doved' je do věčné radosti ve tvém království.

Prosíme tě, Pane, za rodiče a kmotry: Dej, ať tě věrně následují, aby svému dítěti [svým dětem] dávali dobrý příklad. Prosíme tě, Pane, za rodiny našeho sboru, ve kterých vyrůstají děti: Ať v nich ustavičně

přebývá tvá láska. Prosíme tě, Pane, za sebe i za všechny křesťany: Obnov nás, ať si stále plněji uvědomujeme

svůj křest,

Prosíme tě, Pane, za všechny lidi: Ať mají účast na pokoji a záchraně, které jsi přinesl celému světu. Amen.

d) Požehnání křtěnému - výběr

(Požehnáním zde rozumíme i slova zaslíbení.)

Lz 44,2^N

Neboj se, služebnice můj a upřímný, kteréhož jsem vyvolil. Nebo vyleji vody na žíznivého a potoky na vyprahlost; vyleji Ducha svého na símě tvé a požehnání své na potomky tvé. Amen.

Lz 48,17

Toto praví Hospodin vykupitel tvůj, Svatý Izraelský: Já Hospodin Bůh tvůj učím tě, abys prospěch bral, a vodím tě po cestě, po kteréž bys chodil. Amen.

Lz 54,10

A byť se i hory pohybovaly a pahrbkové ustupovali, milosrdenství mé však od tebe neodstoupí a smlouva pokoje mého se nepohne, praví slitovnick tvůj Hospodin. Amen.

Mt 5,8

Blahoslavení čistého srdce , nebo oni Boha viděti budou. Amen.

J 3,17.18.21

Neboť neposlal Bůh Syna svého na svět, aby odsoudil svět, ale aby spasen byl svět skrze něho. Kdož věří v něho, nebude odsouzen. Kdož činí pravdu, jde k světlu. Amen.

Zj 21,5^A.6^B.7

I řekl ten, kterýž seděl na trůnu: Ját' jsem Alfa i Omega, počátek i konec. Ját' dám žíznivému ze studnice vody živé darmo. Kdož zvítězí, obdržít' dědičně všechno a budů' jeho Bohem a on mi bude synem.

III.

KONFIRMACE A KATECHUMENÁT

VYSVĚTLENÍ

ZÁKLADNÍ FUNKCE KONFIRMACE

Konfirmace je potvrzením smlouvy křtu a utvrzením ve víře. Působí je v srdcích konfirmandů vzkříšený Pán mocí svého Ducha (1 K 1,8). Od křtu vede Duch svatý konfirmandy v obecnství sboru k tomu, aby poznali svůj hřích i své vykoupění v Kristu, aby je vyznali a toužili po slovu Božím a stolu Páně. Vyznání konfirmandů utvrzuje Duch svatý, a tak vyslýchá přímluvné modlitby církve, které mohou být spojeny se vzkládáním rukou. Proto jsou podstatnou částí konfirmačního cvičení, konfirmační slavnosti a života církve vůbec modlitby k Duchu svatému, aby stále církev obnovoval a přidával nové vyznavače.

VÝVOJ KONFIRMACE

Biřmování, jak se vyvinulo ve středověku, chápala církev jako rozmnožení milosti a jako vyzbrojení k boji a ke svědectví (militia Christi). Reformátoři zamítli názor, že biřmování je svátost, při které se biřmovanci uděluje doplňující milost. Zastávali hledisko, že milost, které se křtenci dostává ve křtu, je jednorázová a plná.

Boží milost je člověku při křtu darována plně, kdežto křesťanovo poznání pravdy je vždy neúplné a nehotové. Po křtu děti nastupují cestu postupného poznávání Boží pravdy, jak nad nimi byla zvěstována při této svátosti. V reformační době nemělo vyučování, předcházející přijetí do obecnství stolu Páně, žádné slavnostní zakončení. Jen Jednota bratrská, na kterou navázal Martin Bucer ve Štrasburku²⁸, podržela při přijímání ke stolu Páně vzkládání rukou.

K obecnému rozšíření konfirmační slavnosti dochází až koncem 18. století, protože reformační církve byly dlouhou dobu určovány především odmítáním katolické svátosti biřmování. Na zavedení konfirmace jako slavnosti měl rozhodující vliv pietismus, kterému přitom nepřímě pomáhal úpadek tradičních forem katecheze. Tou měrou, jak se ztrácelo pochopení pro objektivní stránku Boží milosti, ustupovala do pozadí jistota, že křest v dětství může pokřtěnému něco podstatného dát. Všechn důraz byl položen na subjektivní stránku. Konfirmační vyučování se stalo příležitostí k vytrvalému citovému působení na dospívající děti, jímž měly být přivedeny k osobnímu rozhodnutí pro svého Spasitele, k vědomému závazku poslušnosti a svědectví v životě. Zde mají původ také sliby, s nimiž je konfirmace nezdídká spojována.

Lidové církevnictví přijalo konfirmaci jako vítanou slavnost jednoho ze čtyř posvěcení – lidského života v jeho průběhu: po narození křest, na prahu

dospělosti konfirmace, při založení rodiny církevní svatba a po dokonání života pohřeb. Ještě v nedávné době hrála konfirmace roli významné slavnosti rodinné.

KATECHUMENÁT

Toto pojetí však vedlo k duchovnímu ochuzení konfirmace a v poslední době k úpadku zájmu o ni. Nadějeme se, že se církvi otevřou nové cesty, jak je představuje katechumenát nevázaný na věk, a to tím spíše, že počet nepokřtěných vzrůstá.

Katechumeni jsou na rozdíl od konfirmandů dospělí mužové a ženy, kteří na sebe berou celé rozhodnutí pro Krista. Toto jejich rozhodnutí je spojeno s přijetím křtu tam, kde ke křtu nedošlo v dětství.

Pro katechumena musíme vytvořit podmínky, aby jeho rozhodnutí mohlo dozrát a aby mohlo být učiněno v plné svobodě. Proto je třeba postupovat individuálně (nelze například předem stanovit délku katechumenátu. Vedle znalostí, jichž se katechumenovi má dostat zejména od kazatele, je nanejvýš důležité, aby se mu věnoval kruh členů sboru, s nimiž by o otázkách víry hovořil a víru v Krista s nimi společně žil. Účast na životě sboru, do něhož by jej tato skupina uvedla, umožní katechumenovi vrstnat do obecnství Kristova lidu. Křest ve shromáždění je pak přirozeným závěrem katechumenátu. Křest katechumena je významnou událostí v životě sboru. Podle starokřesťanské tradice je pro něj nejvhodnější nedělní Boží hod velikonoční nebo svatodušní.

Konfirmaci v dětství pokřtěných však nechceme opouštět.

Prvky konfirmace

Konfirmaci v této agendě rozumíme konfirmační cvičení a konfirmační slavnost. V jejím utváření navazujeme na kladný obsah prvků, které jsme přijali z mnohotvárné tradice: konfirmace jako vyznání, jako církevní výuka, jako přímluva se vzkládáním rukou a jako přijetí ke stolu Páně (admise). V dalším

podáme jejich stručný rozbor.

1. VYZNÁNÍ - PŘIZNÁNÍ KE KŘTU

Podle novozákonního svědectví předcházelo křtu vyznání víry

v Ježíše Krista (Sk 8,36-38). Pokud byli konfirmandi pokřtěni v dětském věku, očekáváme od nich, že se při konfirmaci ke svému křtu přiznají. Toto přiznání se děje jako veřejné vyznání víry, v němž konfirmand osvědčuje své vzdělání ve víře a předsevzetí následovat Krista. Jeho vyznání je ohlasem, nikoliv doplněním milosti přijaté ve křtu. Působí je Duch svatý, jenž tak naplňuje zaslíbení, které konfirmandy, jejich rodiče a sbor na cestě od křtu provázelo.

Je potřebí, aby se konfirmand na konfirmačním cvičení i v rozhovorech v rodině prohluboval v poznání, co pro něho znamená skutečnost, že je pokřtěn, aby se učil být za to vděčen a nacházel ve smlouvě křtu vždy nové ujištění o svrchované Boží milosti, o Božím vyvolení a odpuštění. To mu dává sílu, aby na sebe bral kříž pro Krista.

2. CÍRKEVNÍ VÝUKA POKŘTĚNÝCH

Dříve rozšířené mínění, že konfirmací končí církevní vzdělávání a jsou splněny povinnosti k církvi, je třeba stále překonávat. Poznání víry nikdy nekončí (1 Pt 2,2). Nelze je získat pouhým učením a memorováním. Je však třeba ustavičně dbát o to, aby konfirmandi - stejně jako všichni členové sboru — byli schopni podle Písem rozlišit pravé a falešné evangelium (Ga 1,6n; Žd 13,9).

Konfirmandi mají být uvedeni do obsahu evangelia, aby poznali, že jsou Božím odpuštěním v Ježíši Kristu vysvobozeni z moci hříchu. Toto vysvobození, které jim zvěstuje slovo Boží, prožívají jako skutečnost v obecenství sboru, v němž Duch svatý působí vzájemné odpuštění a smíření.

Konfirmační cvičení a život ve sboru je vede k tomu, aby žili v Kristu tak opravdově, že budou světu vydávat věrohodné svědectví o Boží lásce, aby každý, kdo se s nimi setká, setkal se s pravým Bohem a Otcem všech lidí. Práce katechetická má být doprovázena laskavým pastýřským zájmem o každého konfirmanda.

3. PROSBA ZA DARY DUCHA SE VZKLÁDÁNÍM RUKOU

V běžném pojetí se nad konfirmandy koná přímluvná modlitba se vzkládáním rukou a vyprošuje se jim požehnání. Za ústřední prvek však přitom pokládáme prosby za Ducha, který se k víře a vyznání konfirmandů - v jejich nedokonalosti - přiznává a utvrzuje je na jejich další cestě. Křtem byli konfirmandi vštípeni do církve. V ní je jim zaslíbena účast na darech Ducha svatého. Jestliže prosby o tyto dary spojujeme také se vzkládáním rukou, chceme tím vyjádřit, že se na těchto darech společně podílíme a vzájemně si jimi sloužíme. S vyprošenými dary Ducha přijímá konfirmand podíl na životě a svědeckém poslání církve.

Vzkládání rukou (cheirotonie) mělo v Písmu (např. Sk 8,17; 19,6; Žd 6,2) i v dějinách církve, také reformačních, různou funkci. Doprovázelo prosby o Ducha svatého a požehnání, znázorňovalo sdílení darů Ducha v církvi.

4. POZVÁNÍ KE STOLU PÁNĚ

Calvin připouštěl k večeři Páně ty z katechumenů (dětí), kteří veřejně vydali svědectví, že chápou její smysl.

V navázání na reformační pojetí vedeme konfirmandy k tomu, aby ze svědectví Písma poznali moc Kristovy oběti a jeho vzkříšení. Tak se má v konfirmandech probudit touha po obecenství stolu Páně, který je pro ně znamením účasti na Božím díle spasení. Sbor, který konfirmandy zve ke Kristovu hostině, je radostně přijímá jako spoluúčastníky těla Kristova. Tak poznávají, že pozvání je pro ně velikým darem, ne pouze povolením účasti na církevním úkonu.

Podle tradice sboru a vyspělosti konfirmandů může při konfirmaci některý z uvedených čtyř prvků nabýt výraznějšího postavení; chybět by však neměl žádný. Přiznání ke křtu zvýrazní vyznavačské pojetí konfirmace. Zdůraznění zkoušky svědčí o tom, že konfirmaci chápeme předně jako katechezi.

Podtrhneme-li přimluvu se vzkládáním rukou, vystoupí do popředí utvrzující funkce Ducha svatého a udílení jeho darů. Důraz na večeři Páně vyzdvihne, že konfirmace nemá smysl sama v sobě, nýbrž vrcholí uvedením do trvalého svátostného obcenství.

Návrhy formulářů vycházejí vstříc různosti potřeb a tradic. Konfirmace v evangelickém pojetí není svátostí. Proto máme při její liturgické přípravě přihlížet k situaci církve i sboru.

Poněvadž k podstatným rysům konfirmace patří přiznání ke křtu, musí svátost křtu konfirmaci předcházet, případně s ní být spojena.

PŘÍPRAVA KONFIRMACE

Ve shromáždění sboru se nejméně po dvě neděle ohlašuje, kdy bude zahájeno konfirmační cvičení; rodiče jsou vyzváni, aby přišli se svými dětmi a přihlásili je. Po tomto ohlášení následuje přímmluvná modlitba za budoucí konfirmandy.

Staršovstvo o konfirmandech a jejich rodinách pojedná, navštíví je a připomene jim křestní závazek. Zpravidla konfirmujeme děti, které v roce konfirmační slavnosti dosáhnou 14 let. Ve sborech, kde se konfirmace nekoná každoročně, spojujeme ročníky přiměřeného věku.

Při vzdělávání konfirmandů, stejně jako při konfirmační slavnosti, musíme v pastýřské lásce přihlížet k jejich psychologickým předpokladům. Konfirmandům, kterým je více než 17 let, je lépe věnovat se samostatně. Dbáme na to, aby se konfirmandi účastnili nedělních bohoslužeb sboru.

Staršovstvo sleduje práci mezi konfirmandy, podle možnosti se účastní konfirmačního cvičení a před konfirmační slavností (při tzv. zkoušce před staršovstvem) posoudí, kdo z konfirmandů je pro konfirmaci zralý. Staršovstvu přísluší též rozhodnout o způsobu a formě konfirmační slavnosti.

JEDNOTLIVÉ ČÁSTI KONFIRMAČNÍHO SHROMÁŽDĚNÍ

Konfirmační shromáždění má mít tyto části: představení konfirmandů, zkoušku, vyznání, vzkládání rukou s přímluvnou modlitbou, přijetí konfirmandů ke stolu Páně, poslání. Zařazení zkoušky a ostatních částí konfirmace může být různé. Zkouškou je možno nahradit kázání. Uvedené části je také možno rozložit do dvou nebo tří nedělních shromáždění: např. první neděli zkouška před sborem, druhou neděli vyznání a přijetí, třetí neděli účast na večeři Páně. Sledujme nyní jednotlivé části podrobněji:

PŘEDSTAVENÍ KONFIRMANDŮ

Vždy by mělo předcházet zkoušku. Může být zařazeno do ohlášek, jestliže se konají před touto částí shromáždění.

ZKOUŠKA

Zkoušce konfirmandů ve shromáždění může předcházet zkouška před staršovstvem. Koná se ve zvláštním shromáždění rodičů a presbyterů formou rozhovoru. Tato forma zkoušky je zvlášť vhodná k tomu, aby při ní konfirmandi ve volných odpovědích osvědčili, že sami rozumějí základům biblické zvěsti a jejímu věroučnému vyjádření.

Veřejná zkouška v bohoslužebném shromáždění je zkouškou slavnostní (podle jejích výsledků nerozhodujeme o přijetí či nepřijetí konfirmandů). Je třeba dbát, aby konfirmand nebyl při zkoušce zahanben. To však neznamená, že by se otázky měly přidělovat předem; zkoušející pouze bude přihlížet k schopnostem a předpokladům konfirmandů. Účelem zkoušky je zopakovat pro sbor základní zvěst evangelia. Sbor se přitom s konfirmandy blíže seznámí.

Od slavnostní zkoušky je možno upustit nebo ji nahradit přednesem biblických oddílů, kterým se konfirmandi předem naučili. Konfirmandi se mohou na přípravě a průběhu konfirmačních bohoslužeb podílet i dalšími způsoby (modlitbou, vyznáním, zpěvem).

VYZNÁNÍ

Některá pojetí chápou konfirmaci pouze katecheticky, protože soudí, že je předčasné požadovat v konfirmačním věku vyznání. Toto vyznání pak přesouvají do věku dospělejšího. I když jsme si vědomi, že žádat vyznání v celé šíři by bylo příliš náročné a vedlo by k nepravdivosti konfirmační slavnosti, přece máme za to, že vyznavačský prvek chybět nemá. Vždyť už dobrovolná účast na konfirmačních cvičeních je formou vyznání.

Záleží velice na tom, jak pastýřsky citlivě vyznání formulujeme. Formuláře, které uvádíme, se liší mimo jiné právě zněním vyznání.

Vyznání víry v sobě obsahuje závazek poslouchat Ježíše Krista a vydávat mu svědectví ve světě. Doporučujeme tento závazek vyjádřit spíše přítomným vyznáním, než sliby do budoucna.

PROSBA ZA DUCHA SVATÉHO SE VZKLÁDÁNÍM RUKOU

Správce sboru se dvěma presbytery vyzve konfirmandy, aby jeden po druhém (nebo po dvojicích) předstoupili a poklekli. Pak podle staré bratrské tradice vloží na každého ruce s prosbou: „Pán ti uděl dary Ducha svatého.“ (Nebo užijí jiné přímluvy, viz formuláře 1 až 5.) Podle zavedených zvyklostí může potom být konfirmandům odevzdán biblický verš - obsahuje poslání -, upomínkový list, případně dar. Když konfirmand povstane, kazatel s presbytery mu podá ruku. Tím potvrdí zároveň, že konfirmand je přijat ke stolu Páně.

Pak následuje přímluvná modlitba za všechny konfirmandy.

Po přímluvné modlitbě, příp. před ní, může být zařazeno oslovení konfirmandů kurátorem a poděkování konfirmandů.

Přijetí ke stolu Páně K podstatným rysům konfirmace patří přijetí konfirmandů do obecenství stolu Páně, v němž máme účast na jednotě Kristova lidu. Kazatel se dotáže presbyterů, zda souhlasí s přijetím konfirmandů. Nato on nebo kurátor vyhlásí konfirmandy za spoluúčastníky Kristova stolu.

Přijetí ke stolu Páně možno též zařadit před prosbu za Ducha svatého se vzkládáním rukou, viz formuláře 1, 2, 4.

ÚČAST NA VEČEŘI PÁNĚ

Chápeme-li konfirmaci jako vyznání, není podstatných námitek proti tomu, aby se večeře Páně slavila v konfirmačním shromáždění. Měla by být jeho vyvrcholením (viz formulář 3 a 5). Na druhé straně však stojí za úvahu pastýřská zkušenost, že se společná účast skupiny konfirmandů na večeři Páně může jevit jako vynucená. Proto je možno vysluhovat ji v nejbližší následující neděli, kdy se sbor obvykle k večeři Páně schází. Vždy mají slavit večeři Páně konfirmandi spolu s celým sborem.

NEPOKŘTĚNÍ KONFIRMANDI

Stává se, že mezi konfirmandy je jeden či více dosud nepokřtěných. Důvody této skutečnosti jsou různé, jedním z nich mohlo být rozhodnutí rodičů odložit křest do dospělejšího věku. Pojetí konfirmace jako přiznání ke křestní smlouvě ovšem předpokládá, že konfirmandi byli pokřtěni. Proto u nepokřtěného spojujeme křest s konfirmací, zpravidla tak, že po konfirmačním vyznání následuje křest a vzkládání rukou, zatímco u konfirmandů pokřtěných

v dětství dochází pouze k vzkládání rukou. Ukázku křtu spojeného s konfirmací přinášejí varianty formulářů 2 a 5.

O skutečnosti, že někteří z konfirmandů mají být pokřtěni, hovoříme jak s nimi osobně a s jejich rodiči, tak s celou skupinou konfirmandů.

POKŘTĚNÍ ČLENOVÉ JINÝCH CÍRKVÍ

Křest vodou vykonaný v jiných církvích ve jméno Trojice uznáváme. Takto pokřtěné, kteří se účastní života v některé jiné křesťanské církvi, přijímáme ke stolu Páně. Nežádáme od nich, aby své společenství přestupem opouštěli.

Ty, kteří se jinde života církve neúčastní, přijímáme na jejich žádost za katechumeny.

UVEDENÍ NEPOKŘTĚNÉHO DÍTĚTE DO SBORU

Jedenáctý synod v r. 1953 u-snesl, že členové církve, které k tomu vedou důvody svědomí, nemusí své dítě dát křtít; bude pokřtěno, až se samo pro křest rozhodne. Nepokřtěné dítě je sboru představeno a uvedeno do jeho obcenství přímluvnými modlitbami. (K takové prezentaci může dojít i tehdy, když z důvodů pastýřských řádů ve sboru nemůže být dán souhlas ke křtu, některým členům rodiny však záleží na uvedení dítěte do sboru.) Děti, které byly takto sboru představeny, vedeme v konfirmačním cvičení k přijetí křtu.

V dalším předkládáme pět různých formulářů konfirmace, formulář pro přijetí katechumena a formulář prezentační.

FORMULÁŘE KONFIRMAČNÍHO SHROMÁŽDĚNÍ

KONFIRMAČNÍ SHROMÁŽDĚNÍ (FORMULÁŘ 1)

- navazuje na tradici, jak je zachycena Knihou modliteb a služebností z r. 1953. Všechny prvky jsou zastoupeny rovnoměrně. Kázání nahrazuje zkouška; v rámci konfirmačního shromáždění se slaví večere Páně. Celý pořad je zasazen do bohoslužeb podle formuláře A.

POZDRAV

INTROIT

Cesty své, Hospodine, uveď nám v známost a stezkám svým vyuč nás. Dejž, ať chodíme v pravdě tvé a poučuj nás.

(Výběr jiných konfirmačních introitů viz v kapitole Alternativy některých částí konfirmačního shromáždění, str. 130.)

PÍSEŇ

MODLITBA

Věrný Bože, náš milý Otče, děkujeme ti, žeš nám dopřál dočkat se této chvíle. Děkujeme ti, že smíme vést své syny a dcery k tvému Synu Ježíši Kristu. Dej nám poznat, že jsi mezi námi. Spoj nás, staré i mladé, v radostné víře v Ježíše Krista. Požehnej svým svatým Duchem našemu shromáždění. Tobě buď sláva na věky. Amen.

ČTENÍ PÍSMO

(Výběr vhodných čtení viz Alternativy některých částí konfirmačního shromáždění, str. 131.)

PÍSEŇ

PŘEDSTAVENÍ KONFIRMANDŮ

Kazatel představí jednotlivé konfirmandy. Při vyvolání svého jména každý konfirmand povstane.

OSLOVENÍ KONFIRMANDŮ

Milí konfirmandi! Máte být v tomto shromáždění před Boží tváří přijati do plného obecnství sboru, abyste spolu s námi mohli přistupovat ke stolu Páně. Dříve však máte vydat svědectví, jak jste byli vzděláni v základech biblické zvěsti.

ZKOUŠKA

(Zkouška konfirmandů nahrazuje v tomto formuláři kázání. Platí o ní pokyny uvedené v direktoriu.)

Po ukončení zkoušky kazatel oznámí píseň.

PÍSEŇ 538 „Ó DUCHU SVATÝ, NAVŠTIV NÁS“

VYZNÁNÍ

Shromáždění spolu s konfirmandy povstane.

Nyní vás, milí konfirmandi, zvů, abyste vyznali věrnost a lásku k Bohu, zjevenému v Ježíši Kristu a působícímu ve světě Duchem svatým. Tázu se vás:

Věříte v Boha Otce, který vás k životu povolal, věříte v Ježíše Krista, jeho Syna, který vás vysvobozuje z moci hříchu, věříte v Ducha svatého, který vás vede k pravému životu? Věříte-li, odpovězte každý sám za sebe: Věřím.

Odpověď: Věřím.

Chcete poslouchat Ježíše Krista jako svého Pána a žít podle jeho přikázání? Jestliže tomu tak je, odpovězte každý sám za sebe: Ano, s pomocí Boží.

Odpověď: Ano, s pomocí Boží.

Toužíte podílet se na životě sboru, do něhož budete patřit, přiznávat se ve světě k pravdě evangelia, a tak být věrnými členy Kristovy církve? Jestliže tomu tak je, odpovězte každý sám za sebe: Ano, s pomocí

Boží. Odpověď: Ano, s pomocí Boží.

Vyznejte tedy spolu s námi Apoštolské vyznání víry, na kterou jste byli pokřtěni:

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé. Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný. Amen.

PŘIJETÍ KONFIRMANDŮ

Milí bratři a sestry starší! Slyšeli jste vyznání konfirmandů. Tázu se vás, zda souhlasíte s tím, aby byli přijati mezi účastníky stolu Páně. / Jestliže souhlasíte, odpovězte: Ano.

Odpověď: Ano.

Přijímám vás, milí konfirmandi, do obecnství stolu Páně. Činím tak ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Shromáždění i konfirmandi usednou.

PÍSEŇ 537 „UVEDENÝM DO TVÉ SMLOUVY“

PŘÍMLUVA SE VZKLÁDÁNÍM RUKOU

Celé shromáždění povstane.

Nyní se za vás se vzkládáním rukou pomodlíme, aby Pán Bůh skrze svého Ducha utvrdil vaši víru, dal vám své požehnání a vyzbrojil vás dary Ducha svatého. Proto přistupte ke stolu Páně.

První z konfirmandů předstoupí a poklekne. Konfirmující na něho vloží ruku a modlí se:

Hospodin utvrd' tvoji víru. Hospodin tě požehnej. Hospodin ti uděl dary svého Ducha. Amen.

Vždy, když konfirmandi povstanou, podá jim kazatel s presbytery ruku na dotvrzení bratrského obcenství.

[MOŽNÉ DODATKY]

Na toto místo lze zařadit proslov kurátora či presbytera ke konfirmandům, rozdání upomínkových listů, případně darů. Pak mohou konfirmandi poděkovat rodičům, kazateli, sboru.

MODLITBA ZA KONFIRMANDY

Svatý Bože! Naše srdce je naplněno vděčností, když hledíme na konfirmandy. Přijmi naše díky za to, žeš je provedl dětstvím. Máme naději, že slova evangelia nepadala do jejich srdcí nadarmo. Prosíme tě, dávej jim Ducha svatého, ochranu a štít před vším zlým, posilu a pomoc ke všemu dobrému.

Posiluj rodiče a kmotry, aby se mohli svým dětem ještě věrněji věnovat. Způsob, aby víra, láska a naděje v bohaté míře přebývala v domovech konfirmandů. Nás všechny spoj poutem bratrství, abychom tvé království dovedli přede všemi vyznávat. Prosíme tě pro Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

OHŁÁŠENÍ / PŘÍMLUVNÁ MODLITBA (OBEČNÁ) / MODLITBA PÁNĚ / PÍSEŇ / VEČEŘE PÁNĚ /
(PŘÍPRAVU A VYSLUHOVÁNÍ VEČEŘE PÁNĚ VYKONÁ KAZATEL PODLE FORMULÁŘE A NEBO B SLUŽEB SLOVA
A SVÁTOSTÍ.) / POSLÁNÍ (ZÁVĚREČNÉ ČTENÍ PÍSMO) / POŽEHNÁNÍ / PÍSEŇ / SBÍRKA

KONFIRMAČNÍ SHROMÁŽDĚNÍ (FORMULÁŘ 2)

- zachycuje dnes nejběžnější pojetí konfirmace. Podtrhuje křestní sliby rodičů a přiznání konfirmandů ke křtu (první varianta). Jsou-li mezi konfirmandy nepokřtění, užijeme druhé varianty. Zkouška se koná v rámci shromáždění, s konfirmační slavností není spojena večeře Páně. Formulář je zasazen do bohoslužebného pořadu B.

POZDRAV / INTROIT / PÍSEŇ / MODLITBA

I. ČTENÍ (USTANOVENÍ KŘTU)

Pán Ježíš řekl svým apoštolům: „Jděte do celého světa a kaďte evangelium všemu stvoření. Kdo uvěří a přijme křest, bude spasen, kdo však neuvěří, bude odsouzen." (Mk 16,16)

Celé shromáždění se posadí, konfirmandi vstanou při vyvolání svého jména.

První varianta

Představení konfirmandů

Milý sbore, představujeme vám naše dnešní konfirmandy: N.N., *syn* N. a N.N. z N.....

Tito konfirmandi byli v dětství pokřtěni. Jejich rodiče tehdy slíbili, že své děti povedou do obecnství s Pánem Ježíšem Kristem. Svému slibu dostáli, takže dnes jsou jejich děti mezi námi, aby vzaly závazek křtu na sebe osobně. Podle světla, kterého se nám dostalo, dosvědčili jsme jim evangelium našeho Pána Ježíše Krista. Mohou nyní před vámi vydat počet z toho, co přijali, promysleli a čemu se naučili.

ZKOUŠKA

Konfirmandi přednesou přiměřený výběr z konfirmační látky. (Kazatel vhodným slovem zkoušku ukončí.)

VYZNÁNÍ

Shromáždění spolu s konfirmandy povstane.

Nyní se obracím na vás, presbytery tohoto sboru, kteří jste sledovali průběh konfirmačního cvičení a také se s konfirmandy osobně seznámili, a ptám se vás:

Domníváte se, že jsou, dostatečně pocvičení, aby mohli uvážene potvrdit smlouvu svého křtu? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano.

Odpověď: Ano.

A nyní se obracím na vás, konfirmandi, a ptám se: Věříte, že Ježíš Kristus je náš Spasitel a Pán? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Věříme.

Odpověď: Věříme.

Chcete žít v obecnství s ním a v jeho následování? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Chceme.

Odpověď: Chceme.

Přiznáváte se ke křtu, k němuž vás v dětství přinesli rodiče, a berete jeho závazek na sebe? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano.

Odpověď: Ano.

APOŠTOLSKÉ VYZNÁNÍ VÍRY

Vyznejme společně apoštolskou víru křesťanskou, na kterou jsme všichni byli pokřtěni:

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé. Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný. Amen.

Druhá varianta

PŘEDSTAVENÍ KONFIRMANDŮ

Milý sbore, představujeme vám naše dnešní konfirmandy. A, B a C se rozhodli přijmout dnes mezi námi křest svatý. D, E a F byli pokřtěni již v dětství a nyní chtějí vzít závazek křtu na sebe osobně. Všem konfirmandům věnovalo staršovstvo pastýřskou péči a všichni společně se účastnili konfirmačního cvičení. Podle světla, kterého se nám dostalo, dosvědčili jsme jim evangelium našeho Pána Ježíše Krista. Mohou nyní vydat počet z toho, co přijali, promysleli a čemu se naučili.

ZKOUŠKA

Konfirmandi přednesou přiměřený výběr z konfirmační látky. (Kazatel vhodným slovem zkoušku ukončí.)

VYZNÁNÍ - 1. ČÁST

Shromáždění spolu s konfirmandy povstane.

Nyní se obracím na vás, presbytery tohoto sboru, kteří jste sledovali průběh konfirmačního cvičení a také se s konfirmandy osobně seznámili, a ptám se vás:

Domníváte se, že jsou dostatečně pocvičeni, aby mohli uváženě potvrdit smlouvu svého křtu a aby ti, kteří dosud pokřtěni nebyli, mohli na sebe vzít znamení křtu? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano.

Odpověď: Ano.

Milí konfirmandi, předstupte nyní před stůl Páně.

Ptám se vás: Věříte, že Ježíš Kristus je náš Spasitel a Pán? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Věříme.

Odpověď: Věříme.

Chcete žít v obecenství s ním a v jeho následování? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Chceme.

Odpověď: Chceme.

Nyní se ptám vás, A, B a C (vyjmenovat ty, kteří dosud pokřtěni nebyli): Chcete na základě svého vyznání přijmout křest? / Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano, chceme.

Odpověď: Ano, chceme.

MODLITBA PŘED KŘTEM

Pane Ježíši Kriste, ty dodnes svým slovem povoláváš k víře, jak jsme toho svědky při těchto svých dorůstajících dětech, které se k tobě hlásí. Prosíme, potvrď jim svatým křtem, že je na základě své milosti a jejich víry ode dneška přijímáš za své. Amen.

KŘESTNÍ AKT

N.N., křtím tě ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

VYZNÁNÍ - 2. ČÁST

Ptám se vás, D, E a F: Vy jste byli přineseni ke křtu svými rodiči. Přiznáváte se k tomuto křtu sami za sebe? A berete na sebe jeho závazek? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano.

Odpověď: Ano.

APOŠTOLSKÉ VYZNÁNÍ VÍRY

Milí bratří a sestry, všichni, celý sbor společně, teď vyznejme svou víru slovy Apoštolského vyznání:

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i

mrtvé. Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný. Amen.

PROMULGACE

Jménem staršovstva tohoto sboru Kristovy církve dosvědčuji vám nyní pravoplatné přijetí do společenství Božího lidu.

Mějte účast na slovu Božím, na stolu Páně a na všem životě církve v následování Pána Ježíše Krista.

PŘÍMLUVA SE VZKLÁDÁNÍM RUKOU

Nyní se za vás se vzkládáním rukou pomodlíme, aby Pán Bůh skrze svého Ducha utvrdil vaši víru, dal vám své požehnání a vyzbrojil vás dary Ducha svatého. Přistupte tedy ke stolu Páně.

Konfirmandi jeden po druhém předstoupí a pokleknou. Konfirmující na ně vkládá ruku a modlí se:

Hospodin utvrd' tvoji víru. Hospodin tě požehnej. Hospodin ti uděl dary svého Ducha. Amen.

Vždy, když konfirmandi povstanou, podá jim kazatel s presbytery ruku na potvrzení bratrského obecenství.

[MOŽNÉ DODATKY]

Na toto místo lze zařadit proslov kurátora či presbytera ke konfirmandům, rozdání upomínkových listů, případně darů. Pak mohou konfirmandi poděkovat rodičům, kazateli, sboru.

MODLITBA ZA KONFIRMANDY

Všemohoucí, nejmilostivější Bože. Děkujeme ti za tyto dorůstající údy tvého společenství. Děkujeme ti, že jsi jim dal poznat svou lásku a přijímáš je za své. Žehnej jim, dotýkej se jich svým svatým Duchem, bohatě je obdaruj svou milostí, aby vždy více okoušeli z dobrodiní našeho Pána Ježíše Krista, byli v něm zakotveni a v něm zůstávali. Podpírej je v pochybnostech a v pokušeních, vyzbrojuj je k dobrému boji víry, k vítězné lásce, k neutuchající naději. Amen.

PÍSEŇ / II. ČTENÍ (HLAVNÍ ČTENÍ PÍSMO) / KÁZÁNÍ / MODLITBA PO KÁZÁNÍ / PÍSEŇ / OHLÁŠENÍ /
PŘÍMLUVNÁ MODLITBA (OBEČNÁ) / MODLITBA PÁNĚ / PÍSEŇ / POSLÁNÍ (III. ČTENÍ) / POŽEHNÁNÍ /
PÍSEŇ / SBÍRKA

KONFIRMAČNÍ SHROMÁŽDĚNÍ (FORMULÁŘ 3)

- navazuje na křest a klade důraz na milost ve křtu přijatou. Zkouška se konala předcházející neděli. V konfirmačním shromáždění se slaví večeře Páně. Celý pořad je zasazen do bohoslužeb podle formuláře B.

INTROIT / VSTUPNÍ PÍSEŇ / ADJUTORIUM / PÍSEŇ / MODLITBA (KAJÍCÍ) / I. ČTENÍ - KŘESTNÍ (NAPŘ. J 3,1-6; Ř 6. KAP.; Ko 2,12-14) / PÍSEŇ / OHLÁŠENÍ (NA ZÁVĚR OHLÁŠENÍ KAZATEL PŘEDSTAVÍ SBORU KONFIRMANDY.) / SBÍRKA / PŘÍMLUVNÁ MODLITBA / PÍSEŇ / POZDRAV / II. ČTENÍ - KONFIRMAČNÍ (1 K 1,8; 2 K 1,21; Ko 2,7; Žd 13,9) / KÁZÁNÍ / MODLITBA PO KÁZÁNÍ / PÍSEŇ

OSLOVENÍ KONFIRMANDŮ

Milí konfirmandi, křtem jste byli vštípeni do církve, která je tělem Kristovým. Byli jste přeneseni z oblasti smrti, kde vládne hřích, do oblasti života, kde Boží milost hřích přemáhá, kde je Pán Bůh přítomen svým svatým Duchem. Žili jste pod mocí Boží milosti ve svých rodinách, když jste se v nich navzájem přijímali v lásce, když jste společně prožívali radost ve shromážděních sboru a v jeho obecnství, když jste naslouchali zvěsti evangelia o Boží lásce k vám. Duch svatý tak vzbuzoval ve vašich srdcích víru, která v nich začala klíčit jako zrno hořčičné.

Nyní má být tato vaše víra potvrzena, konfirmována. V Písmu se nejednou mluví o takovém potvrzení víry. Bůh nás potvrzuje spolu s bratřími a sestrami v Kristu a znamená nás závdavkem Ducha v našich srdcích (Ef 1,13). Duch svatý nám dosvědčuje, že jsme synové Boží (Ř 8,16). Je v nás upevněno svědectví Kristovo, takže nemáme nedostatku v žádném duchovním daru (1 K 1,6n). Máme zaslíbeno, že naše víra bude utvrzena až do konce (1 K 1,8). Křesťanům v Kolosách Pavel připomíná (Ko 2,7), že byli utvrzeni (v latinském překladu čteme: konfirmováni) ve víře, v níž byli vyučeni. To je také smysl a obsah této konfirmační slavnosti.

Povstaňme, abychom byli svědky vyznání našich konfirmandů.

Konfirmandi stojí před stolem Páně.

Milí konfirmandi, rozpomínáme se spolu s vámi na Boží milost, která nad vámi byla zvěstována při křtu a která vás, rodiče i konfirmandy, doprovázela až dodnes a je vám i nadále zaslíbená.

VYZNÁNÍ

Vyznejte nyní, že v této milosti vidíte z moci Ducha svatého cestu a smysl svých životů, že chcete o Ducha svatého stále znovu prosit, že chcete v pokání

i radosti žít jako vyznavači Kristovi v obecnství sboru. Jestliže je to vaše vyznání, odpovězte: Ano. - Odpověď: Ano.

PŘÍMLUVA SE VZKLÁDÁNÍM RUKOU

Pomodleme se za konfirmandy: Duchu svatý, prosíme tě, potvrď a utvrď víru těchto konfirmandů a dej jim podíl na darech, kterými je bohatá tvá církev. Uváděj je do tajemství díla spasení v Kristu Ježíši, aby rostli ve vděčnosti za ně i v radosti a rozhojňovali se v lásce. Dávej jim dary, jimiž by sloužili ostatním. Amen.

Nyní konfirmující vloží na každého konfirmanda ruku a modlí se nad ním:

Hospodin utvrď tvoji víru. Hospodin tě požehnej. Hospodin ti uděl dary svého Ducha. Amen.

Potom kazatel s presbytery podá všem konfirmandům ruku na potvrzení bratrského společenství.

PÍSEŇ / VYZNÁNÍ VÍRY / SLOVO MILOSTI / APOŠTOLSKÉ VYZNÁNÍ VÍRY / PREFACE / CHVALOPĚV /
 EUCHARISTICKÁ MODLITBA / EPIKLÉZE / OBĚŤ CHVÁLY / MODLITBA PÁNĚ / SLOVA USTANOVENÍ /
 MODLITBA (BERÁNKU BOŽÍ) / PŘIJÍMÁNÍ / MODLITBA PO PŘIJÍMÁNÍ / PÍSEŇ / POSLÁNÍ (III.
 ČTENÍ) / POŽEHNÁNÍ / PÍSEŇ

KONFIRMAČNÍ SHROMÁŽDĚNÍ (FORMULÁŘ 4)

- je určen pro konfirmandy z rodin, které nebyly formovány tradiční zbožností. Konfirmandi přednesou ve shromáždění pouze základní články křesťanské víry, poněvadž vlastní zkouška se konala před staršovstvem. Formulář předpokládá konfirmaci týden před obvyklým vysluhováním večere Páně ve sboru. Rámec tvoří bohoslužebný pořad A.

INTROIT (Ž 100,1-4) / VSTUPNÍ PÍSEŇ (100)

MODLITBA

Pane, ty jediný jsi svatý. Všecky národy přijdou a budou tě oslavovat. Zde jsme před tebou, otcové a matky se svými dětmi. Jsme shromáždění v tomto sboru, abychom tě oslavovali a vzdávali ti čest. Tobě patří chvála. Tobě patří dík. Tobě náležíme se svými dětmi. Ty nás znáš lépe, nežli otec a matka. Naše myšlenky ti jsou známy. Ty víš, po čem toužíme. Před tebou leží všechno, co jsme ti zůstali dlužní. My rodiče a kmotři jsme byli svědky křtu těchto dětí. Vyznáváme před tebou, že jsme se často málo starali o víru svých dětí a jejich lásku k tobě. Neplnili jsme své křestní závazky. My konfirmandi jsme nebyli při konfirmačním cvičení celým srdcem a dávali jsme přednost svým zájmům. Mnoho jsme zanedbali. My členové sboru jsme na konfirmandy zapomínali a rodičům jsme dost nepomáhali. Litujeme toho, prosíme tě, odpusť nám naši vinu.

Ty však, milosrdný Bože, ses prokázal při našich dětech jako pravý Otec. Za tvoji věrnost ti vzdáváme chválu a dík. Pošli nám nyní svého svatého Ducha a požehnej toto naše shromáždění pro Ježíše Krista, kterému s tebou i s Duchem svatým patří sláva nyní i na věky. Amen.

I. ČTENÍ / PÍSEŇ / II. ČTENÍ / KÁZÁNÍ / MODLITBA PO KÁZÁNÍ / PÍSEŇ

OHLAŠKY A PŘEDSTAVENÍ KONFIRMANDŮ

Na závěr ohlášek kazatel představí sboru konfirmandy a připojí:

ZKOUŠKA

Nyní vyslechneme z úst těchto konfirmandů základní prvky křesťanské zvěsti. Podrobnější znalost jejich obsahu osvědčili konfirmandi již při rozhovoru se staršovstvem.

(Jde o Apoštolské vyznání víry, modlitbu Páně, Desatero, ustanovení svátostí, popř. 1. otázku z Heidelberského katechismu - „Mým jediným potěšením . . .“)

OSLOVENÍ

Milí konfirmandi! Měli jsme společné konfirmační cvičení. Společně jsme se učili číst evangelium a rozumět mu. Získali jste pohled do Starého i Nového zákona. Víte, že Bůh si povolal svůj lid. Učili jste se o životě Ježíše Krista, jak byl poslušný Boha, svého Otce, až do smrti a jak zemřel na kříži za naše hříchy a hříchy světa. Slyšeli jste svědectví o jeho vzkříšení a vítězství nad smrtí. Poznali jste jej jako Pána, který i nás volá, abychom na něj s důvěrou spolehli a v celém životě ho poslouchali.

Nyní je naše cvičení u konce. Nemůžeme říci, že bychom se naučili všemu. Naopak. Víme, že jsme teprve na začátku. Pán Bůh vám však chce dát mnohem víc. V obecnství sboru a u stolu Páně naleznete nový domov. Dosáhnete dobrého cíle, dáte-li si ukazovat směr kompasem Božího slova. Život ve zlém ukazuje na moc zla. Život v následování Ježíše Krista ukazuje na moc Boží.

Kristus pro vás zemřel, abyste byli svobodni pro Boha a pro bližní. Na znamení toho jste byli pokřtěni ve jméno Kristovo, když jste byli docela malými dětmi.

VYZNÁNÍ

Já se vás nyní ptám, zda chcete spoléhat na Ježíše Krista jako svého zachránce a spolu s námi jej následovat. Odpovězte: Chcete se ke svému křtu přiznat?

Všichni konfirmandi, chlapci i děvčata, společně odpovědí:

Ano. Byl jsem pokřtěn. Jsem křesťan.

Ano. Byla jsem pokřtěna. Jsem křesťanka.

(K této odpovědi jsou konfirmandi předem připraveni.)

Milí bratři a sestry starší, slyšeli jsme vyznání konfirmandů. Ptám se vás: Souhlasíte s tím, aby byli přijati mezi účastníky stolu Páně? Jestliže souhlasíte, odpovězte: Ano.

Odpověď: Ano.

PŘIJETÍ DO SBORU

Milí konfirmandi, jste spolu s námi údy Církve Kristovy, rozptýlené po celém světě. Vítám vás ve společenství sboru. Budeme se s vámi setkávat u slova Božího a kolem stolu Páně. Vyznávejte Krista přede všemi. Následujte jej v lásce a službě všem. On vás utvrdí ve víře skrze moc Ducha svatého.

APOŠTOLSKÉ VYZNÁNÍ VÍRY

Shromáždění povstane. Vyznejme nyní tuto víru všichni společně slovy Apoštolského vyznání víry:

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé. Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný. Amen.

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA SE VZKLÁDÁNÍM RUKOU

Kazatel vkládá na každého konfirmanda ruce a modlí se nad ním:

Pán Bůh tě v této víře utvrdí svým Duchem a obdař jeho dary.

MODLITBA ZA KONFIRMANDY

Milý Otče náš, děkujeme ti za všechno, co jsi učinil při těchto mladých lidech od jejich narození až podnes. Děkujeme ti za všechnu ochranu a péči. Děkujeme ti za to, že směli slyšet tvé slovo a že smějí být počítáni mezi tvůj lid. Děkujeme ti za evangelium svobody. Nejsou otroky lidí, jsou učedníky Ježíše Krista, tvého Syna.

Spasiteli a Slitovnice Ježíši Kriste, v pokoře ti odevzdáváme tyto bratry a sestry. Jejich život je před nimi. Před nimi je svět se svými sliby, se svou změteností i se svými úkoly. Vyzbroj každého z nich světlem pravdy. Dej jim čisté oči, aby rozpoznávali tvou cestu. Pane, smiluj se nad námi.

Duchu svatý, Utěšiteli, buď jim nablízku. Děkujeme ti, že jsi je zachoval ve společenství víry. Když s jejich věkem porostou i jejich úkoly a odpovědnost, způsob, aby rostli také v poznání víry. Dej, ať se prohlubují v lásce a naději.

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA OBEČNÁ

A nyní spojme všechny své prosby a pomodleme se, jak nás naučil náš Pán Ježíš Kristus:

MODLITBA PÁNĚ

Otče náš, který jsi v nebesích, posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen.

PÍSEŇ 152 „VĚŘÍME SRDEČNĚ V JEDINÉHO BOHA“

[MOŽNÉ DOPLŇKY]

Po písni může následovat proslov kurátora či presbytera ke konfirmandům, podání ruky, rozdání upomínkových listů, příp. darů. Pak mohou konfirmandi poděkovat rodičům, kazateli, sboru.

POZVÁNÍ K VEČEŘI PÁNĚ

Milý sbore! Na příští neděli jsme zváni ke stolu Páně. Milí konfirmandi! Zvu vás k vaší první účasti na večeři Páně.

Kristus praví: Já jsem ten vinný kmen a vy ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten nese ovoce mnohé. Nebo beze mne nic nemůžete učiniti.

POSLÁNÍ

Tím bude oslaven Otec můj, jestliže ponesete ovoce mnohé a budete moji učedníci.

POŽEHNÁNÍ / PÍSEŇ / SBÍRKA

KONFIRMAČNÍ SHROMÁŽDĚNÍ (FORMULÁŘ 5)

- vrcholí společenstvím kolem stolu Páně. Je-li někdo z konfirmandů dosud nepokřtěn, užije se na příslušném místě druhá varianta.

- Zkouška se konala ve shromáždění předcházející neděle, nebo před staršovstvem (v tomto případě konfirmandi po svém představení v konfirmačním shromáždění přednesou alespoň základní články křesťanské víry). Pořad je zasazen do rámce bohoslužebného formuláře D.

POZDRAV

Kazatel: Milí bratři a milé sestry, zdravím vás přáním pokoje od našeho Boha a Pána Ježíše Krista.

Sbor: Amen.

INTROIT

Kazatel: Ti, kteří očekávají na Hospodina, nabývají nové síly. Vznášejí se přím jako orlice, běží, avšak neumdlévají, chodí, a neustávají.

PÍSEŇ - CHVALOPĚV (NAPŘ. Č. 25, 167)

MODLITBA

Kazatel: Přistupte, kořme se, klekněme, kolena skloňme před Hospodinem, který nás učinil. On je náš Bůh, my lid, ježž on pase, ovce, ježž vodí svou

Hospodine, Pane náš! Chválíme tě a vzýváme tvé svaté jméno. Ty jsi dobrý. Děkujeme ti, že jsme směli procitnout ze tmy noci ke světlu dne. Děkujeme za toto shromáždění, do kterého jsi nás povolal. Je to pro nás veliký dar. Z unavenosti a bolesti, ze shonu a trápení nás zveš k radosti svého Slova. Z osamocenosti a opuštěnosti nás povoláváš ke společenství svého lidu. Ze zloby a nenávisti nás voláš ke smíření v krvi tvého Syna.

Přiznáváme, že toho nejsme hodni. Zahanbeni tvou velikou dobrotou ti vyznáváme své viny:

My rodiče vyznáváme, že jsme se nechali zavalit starostí o chléb a hmotné statky, a proto nedovedli svým dětem přiblížit a dosvědčit bohatství tvé milosti, z níž všichni žijeme.

My konfirmandi vyznáváme, že jsme vše přijímali příliš samozřejmě. Péči a starost rodičů jsme měli za jejich povinnost a své právo. Život ve společenství sboru nám byl někdy zbytečnou přítěží. Nedovedli jsme v tom všem postihnout projev tvého milosrdenství.

My všichni, shromáždění zde jako sbor, vyznáváme, že tvé slovo nebereme vážně, nejsme zakořeněni v tvé pravdě a tím prvním a posledním v našem

životě nejsi ty. Proto nežijeme šťastně. Vyznáváme ti, že se nedovedeme radovat z tvé milosti, žít z bohatství darů tvého Ducha a snášet se navzájem v lásce jako údy těla Kristova. Neumíme spolu žít, nedokážeme si odpouštět a nést jeden druhého. Proto zapomínáme na obecenství sboru. Stojíme před tebou s prázdnýma rukama a prosíme, abys nám odpustil pro Ježíše Krista, našeho Pána a Spasitele.

Všichni, kdo se s kajícím srdcem k slovům modlitby připojujeme, prosme společně nahlas:

Sbor: Pane, smiluj se nad námi. Kriste, smiluj se nad námi. Pane, smiluj se nad námi.

SLOVO MILOSTI

Kazatel: Přijměte do svých srdcí slovo milosti: Dokazuje Bůh svou lásku k nám. Když jsme ještě byli hříšní, Kristus umřel za nás. Když jsme nyní ospravedlněni prolitím jeho krve, spasení budeme skrze něho. Křtem jsme spolu s ním pohřbeni ve smrt, abychom -jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých slavnou mocí svého Otce - i my vstoupili na cestu nového života.

GLORIA

Kazatel: Vzdejme z toho čest a chválu Bohu! / Sbor: Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem, v nichž má Bůh zalíbení.

KOLEKTA

Kazatel: Všemohoucí Bože, dobrotivý Otče všech svých dětí! Obdař nás svým Duchem a vyzbroj nás jeho silou a moudrostí, abychom rostli ve víře, zůstali poslušní tvé vůli a získali věčný život. Skrze našeho Pána Ježíše Krista, tvého Syna, který s tebou a Duchem svatým žije a kraluje od věků na věky.

[Nebo možno použít této kolekty: Prosíme tě, všemohoucí Bože, ať na nás spočine světlo tvé slávy; upevni svým svatým Duchem a naplň bohatstvím jeho darů všechny, kdo se působením tvé milosti znovuzrodili k věčnému životu. Skrze tvého Syna, našeho Pána Ježíše Krista, který s tebou a Duchem svatým žije a kraluje od věků na věky.]

Sbor: Amen. .

I. ČTENÍ Ž 78,1-8

(Výběr dalších biblických oddílů pro čtení je uveden v kapitole Alternativy některých částí konfirmačního shromáždění, str. 131.)

PÍSEŇ (NAPŘ. Č. 366, 373) / II. ČTENÍ L 14,16-24

(Jiné biblické oddíly pro konfirmační kázání viz v kapitole Alternativy některých částí konfirmačního shromáždění.)

KÁZÁNÍ / MODLITBA PO KÁZÁNÍ / PÍSEŇ (KE KÁZÁNÍ) / OHLÁŠENÍ / SBÍRKA A PÍSEŇ (SBÍRKA SE KONÁ PŘI PŘEDEHŘE K PÍSNÍ.)

PŘEDSTAVENÍ KONFIRMANDŮ

Po písni představí kazatel sboru konfirmandy.

První varianta

OSLOVENÍ KONFIRMANDŮ A SBORU

Milí konfirmandi! Přišli jste do tohoto shromáždění, abyste se před Bohem a jeho církví sami přihlásili ke křestní smlouvě, abyste vyznali víru v Ježíše Krista, abyste se mu u jeho stolu odevzdali, a tak se stali jeho svědky.

Konfirmandi i shromáždění vstanou.

Milí bratři a sestry, budeme svědky potvrzení křestní smlouvy konfirmandů a poprvé s nimi přistoupíme ke stolu Páně.

VYZNÁNÍ

Náš Pán Ježíš Kristus řekl: Kdokoli vyzná mě před lidmi, vyznám i já jej před Otcem svým, který jest v nebesích.

Vyznejme nyní společně apoštolskou víru, na kterou jsme byli všichni pokřtěni, k níž se při večeři Páně přiznáváme v jednotě víry všech generací a všech národů:

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé. Věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný. Amen.

Milí konfirmandi, na víru takto vyznávanou jste byli pokřtěni i vy. Přitom bylo nad vámi zvěstováno, že Kristus zemřel také pro vás, aby vás vysvobodil z moci hříchu a smrti.

Táži se každého z vás: Věříš tomu? Jestliže ano, odpověz každý za sebe: Věřím.

Odpověď: Věřím.

Toužíš spolu s námi u stolu Páně zvěstovat Kristovu smrt, vyznávat jeho vzkříšení a čekat na jeho příchod? / Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano.

Odpověď: Ano.

Chceš žít ze spravedlnosti Kristovy, to je z jeho odpuštění, ve stálém pokání i vděčnosti a v lásce ke všem lidem? / Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano, s pomocí Boží.

Odpověď: Ano, s pomocí Boží.

Náš Pán Ježíš Kristus řekl: Chce-li kdo za mnou přijít, vezmi kříž svůj a následuj mne.

Druhá varianta

OSLOVENÍ KONFIRMANDŮ A SBORU

Milí konfirmandi! Přišli jste do tohoto shromáždění, abyste před Bohem a jeho církví vyznali víru v Ježíše Krista, abyste se mu u jeho stolu odevzdali, a tak se stali jeho svědky. Ti z vás, kteří byli v dětství pokřtěni, se tak ke svému křtu přiznají; ti, kdo pokřtěni nebyli, přijmou křest.

Konfirmandi i shromáždění vstanou.

Milí bratři a sestry, budeme svědky potvrzení křestní smlouvy konfirmandů A, B a C, křtu D, E a F a poprvé s nimi přistoupíme ke stolu Páně.

Vyznání Náš Pán Ježíš Kristus řekl: Kdokoli vyzná mě před lidmi, vyznam i já jej před Otcem svým, který jest v nebesích. Vyznejme nyní společně apoštolskou víru, k níž se přiznáváme v jednotě víry všech generací a všech národů:

Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé. Věřím v Ducha svatého, svátou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný. Amen.

Milí konfirmandi! Při konfirmačním cvičení i ve shromážděních a v celém životě sboru jste se setkávali s radostnou zvěstí, že Ježíš Kristus zemřel také pro vás, aby vás vysvobodil z moci hříchu a smrti.

Táži se každého z vás: Věříš tomu? Jestliže ano, odpověz každý za sebe: Věřím.

Odpověď: Věřím.

Toužíš spolu s námi u stolu Páně zvěstovat Kristovu smrt, vyznávat jeho vzkříšení a čekat na jeho příchod? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. Odpověď: Ano.

Chceš žít ze spravedlnosti Kristovy, to je z jeho odpuštění, ve stálém pokání i vděčnosti a v lásce ke všem lidem? / Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano, s pomocí Boží.

Odpověď: Ano, s pomocí Boží.

Náš Pán Ježíš Kristus praví: Chce-li kdo za mnou přijíti, vezmi kříž svůj a následuj mne.

Nepokřtění konfirmandi předstoupí před stůl Páně.

SLOVA USTANOVENÍ KŘTU

Pán Ježíš Kristus řekl svým učedníkům: Jděte do celého světa a kažte evangelium všemu stvoření. Kdo uvěří a přijme křest, bude spasen; kdo však neuvěří, bude odsouzen. (Mk 16,15.16)

MODLITBA PŘED KŘTEM

Pomodleme se: Pane Ježíši Kriste, přijmi tyto mladé lidi, ať se jim ve křtu dostane odpuštění hříchů a znovuzrození z Ducha svatého, tak aby zemřeli hříchu a žili spravedlnosti. Dej, ať přijmou plnost tvé milosti a zůstanou navždy ve svazku tvého lidu. Amen.

KŘESTNÍ AKT

N.N., křtím tě ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého. Amen.

Vykoná se při všech dosud nepokřtěných konfirmandech. - Poté předstoupí před stůl Páně i zbývající konfirmandi.

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA SE VZKLÁDÁNÍM RUKOU

Všemohoucí a věčný Bože, sešli na tyto své služebníky a služebnice svého svatého Ducha, Utěšitele. Rozhojňuj v nich denně rozličné dary své milosti: ducha moudrosti a rozumnosti, ducha rady a síly, ducha poznání a bázně před tebou. Zachovej je ve své milosti k životu věčnému skrze Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Nyní kazatel vloží na hlavu každého konfirmanda ruku a řekne mu:

Bůh vši milosti, který tě povolal k věčné slávě, utvrd' tě až do konce, abys zůstal bez úhony až do dne našeho Pána Ježíše Krista. (1 K 1,8)

Všichni konfirmandi obdrží toto slovo v upomínkovém listu, který jim nyní kurátor předá. Potom kazatel konfirmandům vyprosí požehnání:

Bůh Otec, Bůh Syn, Bůh Duch svatý požehnej vám, ochraňuj vás, zachovávej vás nyní i vždycky. Amen.

PŘIJETÍ

Kazatel vstoupí za stůl Páně, konfirmandi zůstanou stát. Shromáždění usedne.

Milí konfirmandi, poněvadž jste vyznali víru, přijímám vás ve jménu Ježíše Krista, Pána církve, do společenství jeho stolu. U tohoto stolu se s vámi

setkává živý Ježíš Kristus, přijímá vás do jednoty všeho svého lidu a z nás všech činí bratry a sestry, kteří spolu mohou žít v odpuštění a vzájemné službě.

Nato vystoupí kurátor sboru a osloví konfirmandy:

Milí konfirmandi, vítám vás ke stolu Páně v našem sboru. Přejeme vám, abyste v něm našli své místo. Jsme připraveni stát při vás jako bratři a sestry, radovat se s vámi ve vašich radostech a pomáhat vám ve vašich starostech. Bude nás těšit, když se v tomto obecenství budeme setkávat, a bude nás rmoutit, když naše společenství budete opouštět. Po příkladu apoštolském podejme si pravice na potvrzení našeho obecenství.

Farář s kurátorem podají ruku všem konfirmandům. Potom zástupce konfirmandů poděkuje:

Milý sbore, bratři a sestry, učili jsme se, že odpovědí víry na Boží lásku zjevenou v Pánu Ježíši Kristu je vděčnost. Jsme vděční za veliké dary Božího milosrdenství a odpuštění, které budeme v tomto sboru přijímat u stolu Páně. Jsme vděční vám, kteří jste nás k tomuto stolu přivedli. Děkujeme vám, svým rodičům, dále pak *bratru faráři* a celému staršovstvu.

Prosíme vás všechny, abyste nás přijímali v lásce, měli s námi trpělivost a modlili se za nás, abychom vyznání, které jsme učinili, také životem naplňovali.

MODLITBA ZA KONFIRMANDY

Kazatel: Pomodleme se:

Všemohoucí Bože, ty jsi založil na zemi svoji církev a zaslíbil, že ji zachováš až do konce. Děkujeme ti za tvou velikou milost, prokázanou těmto bratřím a sestrám. Dáváš nám radost z toho, že je můžeme přijmout do svého společenství. Děkujeme ti, že křtem svatým byli vštípeni v tělo Kristovo. Děkujeme ti za jejich křesťanské vzdělání, za každý dobrý vliv v jejich životě. Děkujeme ti za to, že jim dáváš ujištění svého požehnání a své přízně.

Odpusť, prosíme tě, všechny jejich hříchy a milostivě je přijmi, když se ti nyní oddávají. Když se blíží k tvému svatému stolu, aby přijímali tělo a krev Kristovu, dej jim, aby byli ke Kristu přivtělováni a jemu připodobňováni. Chraň je, aby zůstali tvými navždy. Skrze Ježíše Krista, našeho Pána, jemuž s tebou i s Duchem svatým buď sláva až na věky.

Sbor: Amen.

PÍSEŇ 537 / PREFACE / CHVALOZPĚV (SANCTUS) / SLOVA USTANOVENÍ VEČEŘE PÁNĚ / VZÝVÁNÍ
 DUCHA SVATÉHO (EPIKLÉZE) / MODLITBA PÁNĚ / POZDRAVENÍ POKOJE / MODLITBA (BERÁNKU BOŽÍ
 - NEJSEM HODEN) / PŘIJÍMÁNÍ / MODLITBA PO PŘIJÍMÁNÍ / PÍSEŇ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA (OBECNÁ)

Modleme se: Dobrořečíme ti, Hospodine, za to, že jsi vzkřísil Ježíše Krista z mrtvých. Chválíme tě za to, že nám dáváš podíl na tomto vítězství. Děkujeme ti za všechny chvíle svých životů, kdy jsme směli tvé vítězství prožívat, ať ve zvěsti evangelia, ať ve společenství sboru, ať kdekoliv ve všedním životě. Posiluj nás, abychom v sobě, v církvi i ve světě vítězili nad mocnostmi zla. Požehnej zvěstování evangelia na celém světě. Ved' svůj lid k jednotě. Skláněj se k trpícím, hladovým a opuštěným. Čiň si z nás posly a nositele své lásky. Tobě poroučíme všechny ty, na které v tichosti myslíme.

Milosrdný Otče, děkujeme ti, že nás slyšíš. Dej, abychom od tebe všechno očekávali a vše z tvé ruky přijímali, skrze Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

POSLÁNÍ

A nyní odejděte v pokoji. Držte se toho, co je dobré. Nikomu zlé za zlé neodplacujte. Posilujte klesající. Podpírejte slabé. Potěšujte zarmoucené. Mějte v úctě všechny. Milujte Pána a služte mu s radostí v moci Ducha.

POŽEHNÁNÍ / PÍSEŇ

PŘIJETÍ KATECHUMENA

Formulář se použije, jestliže katechumen byl v dětství pokřtěn. (Nebyl-li pokřtěn, užijeme formulář pro křest dospělého, str. 74nn.) Přijetí katechumena se koná při shromáždění v Neděli svatodušní, po kázání.

OSLOVENÍ

Vylití Ducha svatého není událostí minulou. Duch je stále vyléván. I v naší době vzbuzuje apoštolské svědectví víru a vede muže i ženy, aby vyznávali Ježíše Krista jako svého Spasitele. Dává církvi dary, kterými obohacuje naše obcenství a vzbuzuje odvahu ke svědectví. *Bratr N.N., který uvěřil evangeliu a poznal společně s námi Kristovu milost v obcenství sboru, chce nyní před nás předstoupit, aby vyznal víru v Boha, který se ho v Kristu ujal, z moci hříchu ho vysvobodil a v Duchu svatém jej přijal za syna.*

VYZNÁNÍ

Milý bratře N.N., táži se tě: Vyznáváš víru v Boha Otce i Syna i Ducha svatého, v jehož jméno jsi pokřtěn? Jestliže tomu tak je, odpověz: Vyznávám.

Odpověď: Vyznávám.

Milý bratře, přijímáme tě přímлівnou modlitbou a vzkládáním rukou ke stolu Páně a tak do obcenství Kristovy církve a vyprošujeme ti přítomnost Ducha svatého.

MODLITBA SE VZKLÁDÁNÍM RUKOU

Duchu svatý, který jsi plamenem lásky, dárce darů dobrých, zdrojem odvahy a síly, přebývej bohatě v *tomto bratru*. Rozněcuj v něm lásku ke Kristu, k jeho slovu i k bratřím a sestrám Kristovým v církvi, požehnej mu dary, kterými by *sloužil* celému obcenství církve, zmocni *jej*, aby *byl* Kristovým vojínem, ochotným nést pro něho kříž.

Přijď, Duchu Stvořiteli, a obnov nás všechny v smlouvě víry, abychom nyní u stolu Páně zvěstovali Kristovu smrt, vyznávali jeho vzkříšení a čekali na jeho příchod. Amen.

PÍSEŇ

VYSLUHOVÁNÍ VEČEŘE PÁNĚ

(podle formulářů obsahujících Apoštolské vyznání víry)

ALTERNATIVY NĚKTERÝCH ČÁSTÍ KONFIRMAČNÍHO SHROMÁŽDĚNÍ

a) Konfirmační introity - výběr

Ž 78,3N

Co jsme slyšali a o čem víme, to, co nám otcové vyprávěli, nebudeme tajit jejich synům. Budeme vyprávět budoucímu pokolení o Hospodinových chvályhodných činech, o mocných skutcích a divech, jež konal.

Jl 2,23

Jásejte, synové Sijónu, radujte se z Hospodina, svého Boha, neboť vám dá učitele spravedlnosti.

2 Pa 16,9A

Oči Hospodinovy spatřují všecku zemi, aby dokazoval síly své při těch, kteří jsou k němu srdce upřímného.

Sk 2,32.33.39

Tohoto Ježíše Bůh vzkřísil a my všichni to můžeme dosvědčit. Byl vyvýšen na pravici Boží a přijal Ducha svatého, kterého Otec slíbil; nyní jej seslal na nás, jak to vidíte a slyšíte. Neboť to zaslíbení platí vám a vašim dětem i všem daleko široko, které si povolá Pán, náš Bůh.

b) První a druhé čtení (základ konfirmačního kázání) - výběr

Ž 23; Ž 25,4-10; Ž 100; Ž 103; Dt 6,4-9; Iz 40,25-31; Mt 10,26-33; Mk 10,13-16; L 14,16-24; J 6,60-69; 1 K 1,8; 2 K 1,21; Ko 2,7; 1 Tm 6,12-16; Žd 13,9; Jk 1,21-25 aj.

c) Konfirmační vyznání

(Může nahradit oslovení a vyznání ve formuláři 4.)

Byli jste vyučováni ve víře ve všemohoucího Boha, Stvořitele a Otce, který nás ve svém milosrdenství přijímá jako děti. Ve všech dobách nás objímá a nese ve své veliké lásce, takže nám vše musí sloužit k dobrému. Svědčili jsme vám o Ježíši Kristu, Synu Božím, jako o našem Spasiteli. V jeho vtělení, slovech a činech, se díváme do tváře nebeského Otce. V jeho smrti na kříži jsme ospravedlněni před Bohem a máme odpuštění hříchů. V jeho vzkříšení je přemožena smrt. Miloval nás až do konce a chce, abychom i my milovali své bratry a sestry. Vyzývali jsme vás, abyste svá srdce otevřeli Duchu svatému, který nám chce darovat pravou a radostnou víru, obětavou lásku a

neotřesitelnou naději. Snažili jsme se vám svědčit o životě v následování Ježíše Krista, o životě radostné důvěry, pravdivosti, čistoty, spravedlnosti a sloužící lásky.

Nyní se vás tedy táží: Věříte v Boha, našeho Otce, v našeho Pána Ježíše Krista a v Ducha svatého, který nám otevírá nový život? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano.

d) Proslov presbytera ke konfirmandům

Milí bratři a sestry! Církev žije ze slova Božího tak, že se v ní vždy znovu děje div svatodušní - vylití Ducha svatého. Spoléháme na Boží zaslíbení, že se tento div víry i při nás začíná dít, u některých se už děje, u některých k němu v plnosti teprve dojde. Nebude to trvat dlouho a vy, milí konfirmandi, ponese - po lidsku mluveno - celou odpovědnost za sbor a církev jako posluchači Božího slova, jako otcové a matky a, jak se nadějeme, jako presbyteri a presbyterky, členové konventů a synodů. Přiznáváme, že jsme svou práci v církvi ani při vás nekonali bez chyb. Prosíme Pána Boha i vás, abyste nám to i v budoucnosti odpouštěli a mysleli na nás v lásce jako na bratry a sestry, kteří spolu s vámi a vašimi rodiči chodí ke stolu Páně. Budete-li mít těžkosti a starosti, bude-li vás co tížit, chceme vám být nápomocni jako bratři a sestry u víře.

Pán Bůh vám požehnej, abyste jméno Kristovo, kterým jste byli poznamenaní při křtu, zachovali svým životem svaté a uprostřed všech lidí byli jeho dobrými svědky.

(Jiný příklad proslovu viz konfirmační formulář 5.)

e) Poděkování konfirmandů

Vážení a milí bratři a sestry, milí rodiče. Děkujeme Pánu Bohu, že můžeme dnes spolu s vámi slavit večeři Páně. Nedovedeme ještě dohlédnout, jak velikého daru se nám dostalo, když jsme byli vštípeni do těla Kristova. Cítíme, že nám tu byl otevřen nový domov. Chceme poděkovat vám všem tady shromážděným, kteří jste nás v moudrosti a moci Ducha svatého učili, povzbuzovali a vedli. S vděčností myslíme také na ty, kteří tu dnes s námi nejsou. Prosíme, modlete se za nás, abychom i my víru zachovali. Pán Bůh dej, abychom z ní vydávali dobrý počet všem, kteří jsou okolo nás i kteří zase přijdou po nás, abychom jednou spolu s vámi, se vši svatou církví obecnou byli účastni Božího království, až Kristus přijde.

PROSBA ZA POŽEHNÁNÍ PRO NEPOKŘTĚNÉ DÍTĚ

(Uvedení dítěte do sboru)

Koná se po ohláškách, v nichž tato služba byla vysvětlena a rodiče s dítětem představeni. Shromáždění stojí.

MODLITBA

Dobrořečme Hospodinu: Milostivý Otče, dárce života! Děkujeme ti za život tohoto dítěte, které jsi ze své milosti vložil do našich rukou. Děkujeme ti, že jsi jeho matku zachoval ve zdraví. Děkujeme ti za radost, která tímto novým životem vstoupila do domova rodičů. Děkujeme za tvá zaslíbení v Ježíši Kristu, kterým důvěřujeme. Požehnej nám tuto chvíli vděčnosti, radosti a naděje svým svatým Duchem. Amen.

ČTENÍ PÍSMO

Slyšme slova Písma svatého z evangelia podle Marka, 10. kap., v. 13-16: Tu mu přinášeli děti, aby se jich dotkl, ale učedníci jim to zakazovali. Když to Ježíš uviděl, rozhněval se a řekl jim: „Nechtě děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takovým patří království Boží. Amen, pravím vám, kdo nepřijme království Boží jako dítě, jistě do něho nevejde.“ Objímal je, vzkládal na ně ruce a žehnal jim.

OSLOVENÍ

Milí rodiče, milý sbore, toto dítě bylo Pánem Bohem svěřeno do naší péče. To na nás vkládá veliký závazek a odpovědnost. Zvláště vy, rodiče, máte toto dítě vést příkladem života i svědectvím slova tak, aby poznávalo Boží milosrdenství v Kristu, uvěřilo v ně, rozhodlo se pro křest a vyznalo při něm svoji víru. Nám všem, kdo jsme tu shromáždění jako sbor, slova evangelia připomenula Ježíšovu výzvu: Nechtě děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takovým patří království Boží. Všichni se v tuto chvíli v pokání zamýšlíme nad svými dětmi a prosíme o novou sílu z Ducha svatého pro jejich vedení a výchovu.

Milí rodiče, předstupte nyní před toto shromáždění, abyste tak osvědčili svou víru v Ježíše Krista i své modlitebné přání, aby vaše dítě v Ježíše Krista uvěřilo.

POŽEHNÁNÍ DÍTĚTE

Požehnej tobě Hospodin a ochraňuj tebe. Osvěť Hospodin tvář svou nad tebou a buď tobě milostiv. Obrat' Hospodin tvář svou k tobě a dej tobě pokoj. Amen.

PŘÍMLUVA

Milostivý Otče náš, pokorně tě prosíme, zůstávej svým požehnáním s tímto dítětem, s jeho rodiči i s celou rodinou. Zachovávej děťátko ve zdraví. Dávej rodičům svého svatého Ducha, aby byli svým dětem svědky o tobě. Dej, ať mají svůj domov ve společenství tohoto sboru. Rozmnožuj mezi námi víru, naději a lásku pro Ježíše Krista. Amen.

ZÁVĚR

My s nadějí očekáváme den, kdy se *tento váš syn sám* svobodně rozhodne vyznat svoji víru v Ježíše Krista veřejně před shromážděným sborem a přijmout křest.

PÍSEŇ Č. 457 NEBO 458

Po písni pokračují služby Boží obvyklým pořadem.

Alternativy některých části uvedení dítěte

ÚVODNÍ MODLITBA

Bože, Stvořiteli všeho živého, děkujeme ti za radost, že se toto dítě narodilo na svět. Děkujeme ti za ochranu, kterou jsi poskytl jemu i jeho mamince, a prosíme tě, buď i dál blízký svou péčí a milostí. Ty víš, jak těžký úkol je před námi: přivést toto dítě k tobě, aby v tobě poznalo svého Pána. Ty víš, jak málo na to ve své nedokonalosti stačíme. Proto tě prosíme, ujmí se ho sám, chraň je od zlého a posiluj v dobrém. Dej mu v bohaté míře okusit všechno veliké a krásné, co pro nás v milosti našeho Pána Ježíše Krista máš. Amen.

POŽEHNÁNÍ DÍTĚTE

Hospodin je tvůj ochránce, Hospodin je ti stínem po pravici. Ve dne tě nezasáhne slunce ani za noci měsíc. Hospodin tě ochrání ode všeho zlého, on ochrání tvůj život. Hospodin bude chránit tvé vycházení a vcházení nyní i na věky. Amen.

IV.

POVĚŘENÍ KE SLUŽBĚ V CÍRKVI

VYSVĚTLENÍ

K účasti na díle a službě Kristově je povolána celá církev. Ta se shromažďuje na jednotlivých místech, aby slyšela Boží slovo, vyznávala jméno Hospodinovo, sloužila křtem těm, kdo uvěřili, účastnila se stolu Páně. V konkrétním obecnství sboru tak dochází k službě jedněch druhým. Jednotlivým vyznavačům svěřuje Kristus konkrétní úkoly a vyzbrojuje je k nim dary Ducha svatého. Tyto dary slouží budování církve jako těla Kristova (Ř 12; 1 K 12). Jde o zvěstování evangelia, zachovávání a střežení jeho čistoty, prohlubování a udržování jednoty a obecnství církve, svědectví o Kristu těm, kdo nevěří, a o jiné služby, jak k nim Duch svatý v té které době církev podněcuje.

Z těch, kdo apoštolské církvi sloužili svými charismaty, se postupně vytvářelo staršovstvo (Sk 14,23). Od počátku bylo za přední službu ve sboru považováno zvěstování evangelia a předsedání večeři Páně. Tuto službu konávalo několik bratří z presbyterstva (Sk 20,27n), později však byla svěřována jednomu (Tt 1,5). Byl nazýván biskupem a pověřovalo, ordinovalo jej staršovstvo (1 Tm 4,14) nebo apoštol (2 Tm 1,6). Avšak staršovstvu a celému sboru zůstala spoluodpovědnost za zdravé učení (1 Te 5,21; 1 J 4,1n).

Stejně jako církve reformace považujeme i my dnes za nejdůležitější službu sboru zvěstování evangelia a službu stolu Páně. Tato služba je zásadně svěřena celému sboru. Každý jeho člen má usilovat o to, aby uměl evangelium slovem i životem dosvědčit. Sbor má dávat příležitost i svobodu, aby každý své obdarování mohl osvědčit. Toho, při němž sbor rozpozná potřebná obdarování, pověřuje službou kazatele, aby jeho jménem zvěstoval evangelium všem.

Ke službě Slova a svátostí jsou ordinováni především bratří a sestry, kteří konají kazatelskou službu jako své jediné povolání a jsou bohoslovecky vzděláni. K tomu slouží zpravidla studium na bohoslovecké fakultě. Po celou dobu své přípravy by bohoslovec měl být obklopen péčí a přímluvnými modlitbami svého sboru. Po povolání za vikáře nebo diákona je pověřován k službě Božího slova a svátostí. K pověření zpravidla patří: výklad obsahu pověření na základě Písma, vyznání a závazek pověřovaného, závazek církve ve shromáždění přítomné, přímluvná modlitba se vzkládáním rukou, vyhlášení pověření (promulgace) a poslání. Jménem celé církve potvrzuje pověření synodní senior, který také ordinačnímu shromáždění předsedá.

Základní součástí ordinačního aktu je modlitba, kterou shromážděná církev vyznává, že nemůže sama udělit potřebné dary Ducha svatého. Děkuje tedy za dary, které při ordinovaném rozpoznala, a přimlouvá se, aby mu byly zachovány a rozhojněny. Přímluvná modlitba zásadně vymezuje i naše chápání

obyčeje vzkládání rukou. Tímto gestem je vyjádřeno, že dary, jež ordinovaný přijal, jsou podílem na darech svěřených celé církvi (Sk 13,3). Proto pokládáme za vhodné, aby v zastoupení sboru, který ordinovaného povolal, spolu vzkládal ruce jeho kurátor nebo jiný presbyter (1 Tm 4,14). Vzkládání rukou je též výrazem vnitřní souvislosti zvěstovatelské služby, předávané z generace na generaci (2 Tm 1,13n; 2,2). Na ordinovaného proto vzkládají ruce přítomní ordinovaní (i z jiných křesťanských církví).

Pověření k službě v církvi Kristově se koná ve veřejném bohoslužebném shromáždění. Je vhodné, aby se ordinace uskutečnila ve sboru, který ordinovaného vysílá, nebo do něhož je ordinovaný povolán. Presbyteri tohoto sboru a nejbližší spolupracovníci ordinovaného mu podají ruku na další spolupráci (přijetí do společenství). Společná účast při svaté večeři Páně potvrzuje jednotu církve a společnost služby. Jednota Církve může být potvrzena i účastí kazatelů a členů jiných církví při stole Páně.

Misijní odpovědnost víry za evangelium přesahuje hranice sboru. Kde v jednotlivém místním sboru chybí povědomí, že jsme částkou církve Kristovy, a z něho rostoucí odpovědnost nejen za vlastní sbor, nýbrž za celou církev a Boží dílo ve světě, tam stojíme v cestě evangeliu, které míří ke všem. Tam, kde není dost ordinovaných kazatelů, aby mohli kázat všude, kde se lidé po slovu Božím ptají, je povinností staršovstev vyhledávat bratry a sestry, kteří mají obdarování pro službu Slovem. Jestliže prokáží znalost Písma a učení církve, mají být pověřeni službou výpomocných kazatelů (dříve se užívalo označení „laičtí kazatelé“). Pověření se děje ve shromáždění sboru, jehož je takový bratr či sestra členem. Vykona je senior.

Tam, kde k tomu jsou předpoklady, ordinuje církev některého bratra nebo sestru z presbyterstva k službě Slova a svátostí. Zde je ovšem tím více potřebí, aby presbyter, který má být ordinován, vydal před církví počet ze základních znalostí Písma a učení církve tak, aby bylo zřejmo, že může sám připravovat svá kázání a řádně předsedat eucharistii. V neobsazených sborech by se staršovstvo mělo vážně zabývat otázkou, zda při některém z presbyterů není potřebné charisma, aby mohl být povolán a ordinován k službě, kterou by konal buď jako své jediné zaměstnání (diákon), nebo při svém občanském zaměstnání (ordinovaný presbyter.)

Zájmem reformační církve, kladoucí důraz na Písmo, ovšem zůstává, aby měla dostatek kazatelů, jimž se dostalo plného bohosloveckého vzdělání. Výklad Písma vyžaduje totiž vždy odbornou znalost původních jazyků, tradice výkladu Písma i života a otázek církve.

V apoštolské době byli ke své službě vzkládáním rukou a modlitbou oddělováni také presbyteri (Sk 14,23). Příslušela jim péče o růst sboru ve víře, naději a lásce, o jednomyslnost a kázeň (1 Pt 5,1-4). Pastýřskou péčí

nemocným a potřebným byli pověřováni „diákoní" (Sk 6,1nn; 1 Trn 3,12). (V naší církvi se však označení diákon vžilo pro kazatele bez plného bohosloveckého vzdělání.) Péči o nemocné a potřebné pověřujeme „sborové sestry" (bratry), ať už svoji práci vykonávají jako celodenní zaměstnání nebo při jiném zaměstnání (1 Trn 5,10). Těchto sester (bratří) může být podle potřeby sboru i několik.

Abychom podtrhli, že službu presbytera i sborové sestry je možno konat jen v moci Ducha svatého, předkládáme formuláře jejich pověření, obsahující vedle slibu i prosby za dary Ducha.

Poněvadž Duch svatý povolává také ty, kteří v církvi střeží čistotu apoštolského učení (1 K 12,28), pověřuje je církev k této službě (pověření učitele bohosloví).

Podle Nového zákona pověřuje sbor také ke službě misijní (Sk 13,1-4). věříme, že si Duch svatý pro tuto službu najde vhodné formy v životě církve. Zatím formulář misijního pověření nepředkládáme.

Duch svatý dává charismata nejen pro službu v jednotlivém sboru, ale také pro službu celé církvi jako tělu Kristovu. Pro udržení jednoty Církve, pro pastýřskou péči o kazatele sborů, pro správu církevní organizace dává Duch své dary seniorům, členům seniorátních výborů, synodnímu senioru a členům synodní rady. Ti jsou ke své službě povoláváni volbou, kterou na konventech či synodu konají zástupci sborů. K ustanovení pak dochází v bohoslužebném shromáždění. Kristův lid při něm přijímá spoluodpovědnost za službu ustanoveného pracovníka a zavazuje se k spolupráci a přímluvným modlitbám. Tomu dávají výraz odpovědi celého shromáždění na předložené otázky.

Poněvadž v církvi mizí povědomí o základní povaze služby kazatelů, presbyterů a diákonů i o povaze práce bratří a sester povolaných do služeb celé církve, podáváme jejich sliby v širší formě, aby sborům připomínaly základní úkoly pracovníků církve. I když se sliby podle povahy služby liší, jde v podstatě o jedno povolání; proto je jim celá řada prvků společná. Povolání k službě v církvi je povoláním od Boha skrze církev. Staví povolaného pod autoritu Slova, do odpovědnosti za jednu církev Kristovu, která je poslána k dílu zvěstování a misie. Povoláný se svým slibem zařazuje do pastýřského společenství těch, kteří se vzájemně potěšují a napomínají. Zavazuje se usilovat o jednotu církve a žít z víry a na modlitbách.

Je samozřejmé, že celé shromáždění, ve kterém se koná pověřovací akt, je ve svých modlitbách, kázání, výběru písní i dalších liturgických prvcích soustředěno na zvěst o Kristu, který si v Duchu svatém povolává, pověřuje a zmocňuje své vyznavače ke službě svého království. Důraz na působení Ducha svatého, který vzbuzuje charismata, na jednotu Kristova lidu, na jeho poslání

ve světě - i radost z toho, že církvi jsou darováni noví služebníci, naplňuje celé shromáždění.

Je vhodné, aby se kazatelé ve shromáždění přítomní na bohoslužebných částech pokud možno aktivně podíleli. (O způsobu koncelebrace viz direktorium služeb Božích, str. 17.) Svědomitou pozornost je v těchto shromážděních třeba věnovat pozdravům. Smyslem pozdravů je manifestovat bratrské obcenství sboru, seniorátu, církve i ekumenickou jednotu Kristova lidu, připomenout společné poslání církve ve světě a vyjádřit solidaritu ve víře i v naději s pověřovaným bratrem nebo sestrou.

Proto doporučujeme zařadit pozdravy do přímluvné (obecenstevní) části bohoslužeb. Pozdravů nemá být mnoho a nemají být dlouhé. Předsedající, který určuje, komu má být dáno slovo, projedná předem za spolupráce faráře sboru počet, obsah i formu pozdravů. Některé pozdravy je možno přednést na sborové besedě, kterou lze konat po shromáždění, ve volnějším společenství agapální povahy.

POVĚŘENÍ KAZATELE K SLUŽBĚ SLOVA A SVÁTOSTÍ

Koná se po modlitbě a prvním čtení Písma.

Úvod

Slovo Boží a Kristovy svátosti jsou svěřeny církvi jako celku; od počátku však církev některým ze svých údů ukládala péči o to, aby se těmito dary sloužilo řádně a ustavičně. V odpovědnosti za svědectví nezkresleného evangelia, podle míry poznání, jehož se nám dostává, pověřujeme dnes službou slova Božího a Kristových svátostí *bratra* N.N., *který splnil* všechny podmínky, aby *mohl* být řádně *povolán*. Činíme tak ve sboru, který u *něho* rozpoznal Boží povolání i potřebné dary, k službě *jej* doporučil a vysílá a chce *ho* i nadále přímluvnými modlitbami podpírat. Jsou přítomni i zástupci sboru, který *mu* dal důvěru a očekává *jeho* službu jako službu Boží.

KÁZÁNÍ ORDINUJÍCÍHO

(Výklad o službě kazatele a pastýře sboru na základě Písma.)

VYZNÁNÍ POVĚŘOVANÉHO

Povstaňme a vyslechněme nejprve vyznání *bratra* N.N.

Milý bratře, táži se tě:

(1) Věříš, že když tě církev dnes povolává k službě Slova a svátostí, povolává tě svým Duchem sám Bůh, Otec Ježíše Krista, v jehož jméno jsi *byl pokřtěn*? Chceš úctu k tomuto povolání prokazovat tím, že se službě cele oddáš a uvaruješ se všeho, co by ti v ní bránilo, v dobré naději, že ti bude dáno setrvat v ní až do konce? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(2) Chceš se podřízovat slovu Božímu, dosvědčenému v Písmu svatém, a chceš pozorně dbát na vyznání otců, k nimž se naše církev hlásí? Chceš s prosbami o Ducha svatého v poznání Božího slova růst a čistotu jeho pravdy sřežít? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(3) Přijímáš úkol evangelium Pána Ježíše Krista veřejně kázat a potěšovat a napomínat jím i každou jednotlivou duši? Chceš k jeho poznání vést přicházející pokolení a zvěstovat evangelium i těm, kdo dosud nevěří? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(4) Přijímáš úkol sloužit bratřím a sestrám svátostmi ve jménu Pána Ježíše Krista, aby sbor skrze křest a večeři Páně stále plněji žil z Boží milosti a tato milost byla středem jeho zvěstování? / Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(5) Chceš spolu s presbytery dbát o to, aby sbor, v němž budeš sloužit, byl místem přímluvných modliteb, důvěry, vzájemného povzbuzování, smíření

protivníků, útočištěm slabých, ponížených a opuštěných? Jsi *hotov* zachovávat v tajnosti vše, co ti bude důvěrně svěřeno? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(6) Uznáváš, že Kristovy svátosti jsou znamením jednoty jeho lidu? Bereš na sebe závazek pracovat o smíření rozděleného těla Kristova, aby šíření evangelia nemělo překážek? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(7) Zavazuješ se svou službou i životem následovat Pána Ježíše Krista, aby evangelium, které budeš zvěstovat, nebylo zneváženo? Jsi *hotov* přijímat napomenutí bratří a sester a varovat se všeho, co by rozrušovalo bratrství, řád a jednotu církve? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

VZKLÁDÁNÍ RUKOU

Při následující modlitbě synodní senior spolu s ostatními (viz direktorium) vloží ruku na hlavu pověřovaného, který poklekne.

Pane Ježíši Kriste, ty sám povoláváš své služebníky a posíláš je do díla. Prosíme, sešli také na *tohoto bratra* svého Ducha a dej *mu* podíl na darech, které jsi svěřil své církvi. Svou milostí *ho* učin požehnáním, aby *jeho* službou rostlo tvé království mezi námi. Amen.

PŘIJETÍ DO SPOLEČENSTVÍ

Ordinovaný povstane. Všichni ordinující mu po řadě podají pravici.

Bratří a sestry, podáním ruky potvrďme *tomuto služebníku* Slova a svátostí, že *ho* přijímáme do společenství. Trpí-li jeden úd, trpí spolu s ním všechny, raduje-li se jeden z nich, radují se spolu s ním všechny údy.

PROMULGACE

N.N., prohlašuji tě *služebníkem* slova Božího a Kristových svátostí podle řádu českobratrské církve evangelické.

POSÍLÁNÍ

Jdi, kamkoliv tě Bůh pošle, a konej dílo, k němuž tě povolal. Nechť tě Bůh posvěti ve všem a zachová bez úhony k příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Amen.

PÍSEŇ K POVĚŘENÍ SLUŽEBNÍKŮ CÍRKVE, NAPŘ. Č. 430-432

POVĚŘENÍ PRESBYTERA K SLUŽBĚ SLOVA A SVÁTOSTÍ

Koná se po modlitbě a prvním čtení Písma.

Úvod

Slovo Boží a Kristovy svátosti jsou svěřeny církvi jako celku; od počátku však církev některým ze svých údů ukládala péči o to, aby se těmito dary sloužilo řádně a ustavičně. V reformačních církvích není podstatného rozdílu mezi kazateli s odborným bohosloveckým vzděláním a ostatními členy sboru. K službě Slova a svátostí může být povolán každý člen sboru, který má k této službě obdarování a důvěru sboru. Proto v případě potřeby českobratrská církev evangelická pověřuje službou evangelia a svátostí presbytery, kteří prokázali své obdarování svědčit druhým o Ježíši Kristu slovem i životem. Tuto službu konají ordinovaní presbyteri vedle svého občanského povolání. Jejich ordinace navazuje na presbyterský slib. Dnes má být na návrh staršovstva v N. a z usnesení synodní rady *pověřen* službou evangelia *bratr presbyter* N.N.

KÁZÁNÍ ORDINUJÍCÍHO

(Výklad o službě Slova a svátostí na základě Písma.)

VYZNÁNÍ POVĚŘOVANÉHO

Povstaňme a vyslechněme nyní vyznání *bratra* N.N.

Milý bratře, táži se tě:

(1) Věříš, že když tě církev dnes povolává k službě Slova a svátostí, povolává tě svým Duchem sám Bůh, Otec Ježíše Krista, v jehož jméno jsi *byl pokřtěn*? Chceš úctu k tomuto povolání prokazovat tím, že budeš svou službu věrně konat a uvaruješ se všeho, co by jí bylo na překážku? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(2) Chceš se podřizovat slovu Božímu, dosvědčenému v Písmu svatém, a chceš pozorně dbát vyznání otců, k nimž se naše církev hlásí? Chceš s prosbami o Ducha svatého v poznání Božího slova růst a čistotu jeho pravdy střezit? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(3) Přijímáš úkol veřejně kázat evangelium Pána Ježíše Krista a sloužit bratřím a sestrám svátostmi v jeho jménu? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(4) Chceš spolupracovat se staršovstvem, které tě o službu požádá, a nic nekonat o vlastní újmě? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(5) Chceš spolu s presbytery dbát o to, aby sbor, v němž budeš sloužit, byl místem přímluvných modliteb, důvěry, vzájemného povzbuzování, smíření

protivníků, útočištěm slabých, ponížených a opuštěných? Jsi *hotov* zachovávat v tajnosti vše, co ti bude důvěrně svěřeno? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(6) Uznáváš, že Kristovy svátosti jsou znamením jednoty jeho lidu? Bereš na sebe závazek pracovat o smíření rozděleného těla Kristova, aby šíření evangelia nemělo překážek? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(7) Zavazuješ se svou službou i životem následovat Pána Ježíše Krista, aby evangelium, které budeš zvěstovat, nebylo zneváženo? Jsi *hotov* přijímat napomenutí bratří a sester a varovat se všeho, co by rozrušovalo bratrství, řád a jednotu církve? / Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

VZKLÁDÁNÍ RUKOU

Při následující modlitbě synodní senior spolu s ostatními (viz direktorium) vloží ruku na hlavu pověřovaného, který poklekne.

Pane Ježíši Kriste, ty sám povoláváš své služebníky a posíláš je do díla. Prosíme, sešli také na *tohoto bratra* svého Ducha a dej *mu* podíl na darech, které jsi svěřil své církvi. Svou milostí *ho* učin požehnáním, aby *jeho* službou rostlo tvé království mezi námi. Amen.

PŘIJETÍ DO SPOLEČENSTVÍ

(Ordinovaný povstane. Všichni ordinující mu po řadě podají pravici.)

Bratří a sestry, podáním ruky potvrďme *tomuto služebníku* Slova a svátostí, že *ho* přijímáme do společenství. Trpí-li jeden úd, trpí spolu s ním všechny, raduje-li se jeden z nich, radují se spolu s ním všechny údy.

PROMULGACE

N.N., prohlašuji tě *služebníkem* slova Božího i Kristových svátostí podle řádu českobratrské církve evangelické.

POSÍLÁNÍ

Jdi, kamkoliv tě Bůh pošle, a konej dílo, k němuž tě povolal. Nechť tě Bůh posvěti ve všem a zachová bez úhony k příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Amen.

PISEŇ K POVĚŘENÍ SLUŽEBNÍKŮ CÍRKVE, NAPŘ. Č. 430 - 432

POVĚŘENÍ VÝPOMOCNÉHO KAZATELE K SLUŽBĚ SLOVA

Toto pověření koná senior ve sboru, jehož staršovstvo výpomocného kazatele doporučilo, při bohoslužebném shromáždění po modlitbě a prvním čtení Písma.

Úvod

Posláním církve je zvěstovat evangelium všemu stvoření. Každý člen církve má zvěstovat evangelium slovem i životem ve své rodině a tam, kde pracuje. Ne každý však má obdarování, aby dovedl a mohl evangelium zvěstovat veřejně. Bratry a sestry, kteří takové obdarování mají, může církev, když toho vyžaduje potřeba, povolát za výpomocné kazatele, mají-li důvěru svého sboru a prokáží-li před církví dostatečné předpoklady k této službě. Aby se všechno dalo podle řádu, bude nyní *bratr* N.N. takto *pověřen*.

KÁZÁNÍ POVĚŘUJÍCÍHO

(Výklad o službě kazatele a pastýře na základě Písma)

VYZNÁNÍ POVĚŘOVANÉHO

Povstaňme a vyslechněme nyní vyznání *bratra* N.N.

Milý bratře, táži se tě:

(1) Věříš, že když tě církev dnes povolává k službě Slova, povolává tě svým Duchem sám Bůh, Otec Ježíše Krista, v jehož jméno jsi byl pokřtěn? Chceš úctu k tomuto povolání prokazovat tím, že budeš svou službu věrně konat a uvaruješ se všeho, co by jí bylo na překážku? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(2) Chceš se podřízovat slovu Božímu, dosvědčenému v Písmu svatém, a chceš pozorně dbát vyznání otců, k nimž se naše církev hlásí? Chceš s prosbami o Ducha svatého v poznání Božího slova růst a čistotu jeho pravdy střežit? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(3) Přijímáš úkol veřejně kázat evangelium Pána Ježíše Krista, kdekoli k tomu budeš staršovstvem sboru *vyzván*? / Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(4) Chceš v této službě usilovat o jednotu církve v pravdě, *maje* na mysli modlitbu Ježíše Krista, aby všichni jedno byli? / Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(5) Zavazuješ se svou službou i životem následovat Pána Ježíše Krista, aby evangelium, které budeš zvěstovat, nebylo zneváženo? Jsi *hotov* přijímat napomenutí bratří a sester a varovat se všeho, co by rozrušovalo bratrství a jednotu církve? / Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, pověř ty sám *tohoto svého služebníka* k službě evangelia. Dej, aby životem i slovy radostně *svědčil* o tobě a *přispíval* k šíření tvého království. Amen.

Nyní podá senior nově pověřenému výpomocnému kazateli ruku.

PROMULGACE

N.N., prohlašuji tě za *výpomocného kazatele, pověřeného* podle řádu českobratrské církve evangelické.

POSÁNÍ

Jdi, kamkoliv tě Bůh pošle, a konej dílo, k němuž tě povolal. Necht' tě Bůh posvětit ve všem a zachová bez úhony k příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Amen.

Následuje píseň a kázání pověřovaného.

POVĚŘENÍ ČLENŮ STARŠOVSTVA

Nově zvolení členové staršovstva jsou k presbyterské službě pověřováni ve shromáždění sboru. Pověření se může dít před kázáním nebo po něm. Předsedá mu senior nebo člen seniorátního výboru.

Úvod

Od dob apoštolských stáli v čele křesťanského sboru ti, kteří osvědčili věrnost Kristu a duchovní obdarování. Později se pro ně ustaloval název „starší“ (presbyteri). Také v naší církvi je správa sboru svěřena staršovstvům. Presbytery povolává sbor ze svých členů, kteří se pravidelně účastní shromáždění sboru a podílejí se na všem jeho životě, takže při nich mohl rozpoznat jejich obdarování. Kazatel i starší mají obdarování rozličná (Ř 12,6), působí je však tentýž Duch, který je spojuje a pověřuje ke společné odpovědnosti. V této odpovědnosti řídí staršovstvo práci sboru, stará se o čisté zvěstování evangelia a řádné vysluhování svátostí a pastýřsky pečuje o všechny údy sboru (Sk 20,28; 1 Pt 5,1-4). Přijímá přitom podíl odpovědnosti za kázání evangelia a život církve také v širší oblasti.

PŘEDSTAVENÍ

Bratři a sestry, ve svém sborovém shromáždění jste zvolili tyto nové presbytery: N.N., . . . Tito presbyteri vyjádřili svou ochotu sloužit sboru. Přistupme proto k jejich pověření.

Shromáždění povstane.

OSLOVENÍ STARŠÍCH

Milí bratři a milé sestry, byli jste pokřtěni, milost Boží vás na cestě života doprovázela a držela vás ve společenství Kristova lidu. Sbor při vás vděčně rozpoznal obdarování Ducha svatého a povolává vás ke službě prebyterské. Proto se vás tážu:

VYZNÁNÍ STARŠÍCH

(1) Přijímáte své pověření sborem jako povolání od Boha? Chcete se ve všem podřizovat slovu Božímu? / Jestliže tomu tak je, odpovězte každý sám za sebe: Ano. - Odpověď: Ano.

(2) Chcete se jako presbyteri starat o to, aby se dílo Páně ve vašem sboru věrně konalo a pokračovalo i mezi přicházejícími generacemi, aby slovo Boží bylo kázáno čistě, podle Pisma svatého, aby se svátosti řádně vysluhovaly a evangelium bylo bez překážek zvěstováno všem, zvláště starým, nemocným a dětem, a aby se šířilo i mimo sbor k těm, kteří mu dosud neuvěřili? Chcete pečovat, aby pro to byly vytvářeny všechny vnější podmínky? Chcete dbát, aby

se váš kazatel mohl cele věnovat službě kazatelské a pastýřské a měl možnost dále se prohlubovat v bohosloveckém vzdělání? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano. - Odpověď: Ano.

(3) Chcete žít v lásce a vzájemném odpuštění se všemi bratřími a sestrami, zvláště s kazatelem a ostatními presbytery, jako ti, kteří se účastní jednoho stolu Páně? Chcete stát věrně při svém kazateli a spolu s ním podpírat všechny, kdo procházejí těžkostmi a trápením? Chcete se varovat všeho, co by důvěru ve sbor narušovalo, a zachovávat v tajnosti, co vám jako presbyterům bude důvěrně svěřeno? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano. - Odpověď: Ano.

(4) Chcete žít ve světě tak, abyste všem lidem vydávali věrohodné svědectví o příchodu Božího království? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano. - odpověď: Ano.

(5) Uznáváte, že vás křest a večere Páně - znamení jednoty Kristova lidu - zavazují k bratrské otevřenosti vůči členům jiných církví? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano. - Odpověď: Ano.

(6) Zavazujete se, že budete upevňovat bratrskou jednotu církve českokobratrské evangelické a dbát řádů, které si v poslušnosti slova Božího uložila? Jste hotovi spolu s kazatelem zastupovat církev před veřejností? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano. - Odpověď: Ano.

ODPOVĚĎ SHROMÁŽDĚNÍ

Předsedající se obrátí ke shromáždění:

Milí bratři a milé sestry, chcete tyto presbytery mít ve vážnosti, modlit se za ně a v jejich práci je podporovat? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano. - Odpověď: Ano.

MODLITBA

Pomodleme se: Věčný Bože, Otče Pána Ježíše Krista, ve své lásce sis vyvolil církev a řídíš ji svým svatým Duchem. Užíváš k tomu služby lidí, aby kázali tvé slovo, vysluhovali svátosti, spravovali tvůj lid a sloužili strádajícím. Poručíme do tvých rukou bratry a sestry, které nyní pověřujeme službou presbyterů ve sboru. Posvěť, Pane, tyto své služebníky k dílu, ke kterému byli sborem povoláni. Bohatě je naplň dary svého Ducha. Ve své milosti jim požehnej, aby byli dobrými lidmi, plnými Ducha svatého a víry, kteří by spravovali sbor v tvé bázni. Dej, ať jejich poslušnost Ježíše Krista vzbudí důvěru ostatních lidí. Zmocňuj je, aby dovedli nést protivenství pro jméno Kristovo. Pomáhej jim, aby věrně sloužili tvému království pravdy, spravedlnosti a lásky v církvi i v této zemi. Amen.

PROMULGACE

Předsedající se obrátí k presbyterům: Prohlašuji vás za řádně pověřené presbytery tohoto sboru. Prosím vás ve jménu Pána Ježíše, abyste byli ve své službě věrní. Požehnání všemohoucího Boha, Otce, Syna i Ducha svatého, zůstávej s vámi nyní i vždy. Amen.

PŘIJETÍ DO SPOLEČENSTVÍ

Nyní se předsedající obrátí k celému sboru:

Prosím vás, bratři a sestry, abyste byli věrní těmto presbyterům, které jste zvolili. Buďte jim ku pomoci, podpírejte je a následujte je potud, pokud budou následovat Krista.

Farář sboru a ostatní členové staršovstva podají nově pověřeným presbyterům pravice:

Přijímáme vás za spolupracovníky v díle Kristově.

PÍSEŇ K POVĚŘENÍ SLUŽEBNÍKŮ CÍRKVE, NAPŘ. Č. 382, SLOKA 1.3.4, NEBO 397 NEBO 430

POVĚŘENÍ SBOROVÉ SESTRY (BRATRA)

Koná se v bohoslužebném shromáždění sboru před kázáním nebo po něm. Předsedá správce sboru. Je vhodné, aby v kázání byla tato služba na základě svědectví Písem vysvětlena. Pak předsedající osloví sbor takto:

Úvod

V apoštolské církvi byla ve velké vážnosti služba diákonů, kteří v lásce sloužili potřebným. V našich sborech se této službě ujímají *sborové sestry*.

PŘEDSTAVENÍ

Sestra N.N. se rozhodla k službě sborové sestry v našem sboru. Nyní bude do této služby uvedena.

VYZNÁNÍ SBOROVÉ SESTRY

Shromáždění povstane.

Milá sestro N.N., táži se tě: Přijímáš povolání od bratří a sester tohoto sboru k službě lásky v Kristově církvi jako povolání od Pána Boha? / Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

Chceš svou službu konat v poslušnosti Božího slova a ve víře, že sloužíš-li nemocným a trpícím, sloužíš samému Kristu? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

Chceš s námi žít v bratrském obcenství, zachovávat v tajnosti, co ti bude důvěrně svěřeno, a dodržovat sborové a církevní řády? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

ODPOVĚĎ SHROMÁŽDĚNÍ

Bratří a sestry, přijímáte sestru N.N. za sborovou sestru, budete se za ni modlit a v její práci jí pomáhat? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano. - Odpověď: Ano.

MODLITBA

Pomodleme se: Pane Ježíši, který jsi přišel, ne aby sis dal sloužit, ale abys sloužil, který ses pro nás stal chudým, abychom tvou chudobou zbohatli, který jsi nás tak zamiloval, že ses pro nás vydal na smrt! Obdař *tuto sestru* svým Duchem milosrdenství, slitování a oddanosti tvé církvi. Veď *ji* v službě lásky, aby *ji* *konala* v radosti a bez stýskání. Spojuj nás všechny pouty bratrství, tak abychom již zde měli podíl na věčném životě. Amen.

POSILÁNÍ

Sám pak náš Pán Ježíš Kristus a Bůh, náš Otec, který si nás zamiloval a ze své milosti nám dal věčné potěšení a dobrou naději, necht' povzbudí vaše srdce a dá vám sílu ke každému dobrému činu i slovu. Amen.

PÍSEŇ K POVĚŘENÍ SLUŽEBNÍKŮ CÍRKVE, NAPŘ. Č. 146 NEBO 477, SLOKA 4-6, NEBO 388

POVĚŘENÍ UČITELE BOHOSLOVÍ

Koná se na synodu.

OSLOVENÍ

Milý bratře, byl jsi povolán jako učitel bohosloví. Církev s radostí přijímá tvou službu a děkuje Bohu za to, že jí vždy dává ty, kteří odpovědně zápasí o stále hlubší poznání evangelia a hledají vždy nové vyjádření zvěsti a učení církve. Ptám se tě tedy:

VYZNÁNÍ POVĚŘOVANÉHO

(1) Přijímáš tuto službu *učitele* církve jako povolání od Boha? / Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(2) Zavazuješ se jako *profesor* bohosloví podřizovat se pravdě evangelia, dosvědčené v Písmu, a veřejně tuto pravdu vyznávat? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(3) Jsi *hotov* svou odbornou prací poznání této pravdy prohlubovat a pečovat o vědeckou úroveň fakulty a jejích studentů? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(4) Chceš v lásce k církvi vést bohoslovce tak, aby mohli sloužit ve sborech jako odpovědní kazatelé a pastýři, kteří bohoslovecké poznatky tvůrčím způsobem uplatňují do nových situací? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(5) Jsi *připraven* církvi sloužit vypracováváním odborných stanovisek pro její učení i praxi? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

PROHLÁŠENÍ

Přijímáme tě za *učitele* bohosloví v českobratrské církvi evangelické a chceme tvoji práci doprovázet přímluvnými modlitbami.

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pomodleme se: Hospodine, věrný strážce své církve a své pravdy! Děkujeme ti, že dáváš církvi stále hlouběji pronikat do tajemství své pravdy, žes nedopustil a nedopustíš, aby se od ní uchýlila na scestí, že povoláváš bratry a sestry, kteří vynášejí z pokladů tvé moudrosti stále nové věci, potřebné pro cestu církve.

Prosíme tě, požehnej *bratru (profesoru)* N.N. a dej *mu* radostně a vděčně sloužit církvi svědectvím o tvé pravdě, vzděláváním bratří a sester, kteří se rozhodli být kazateli, a strážnou službou v obecnství s námi pod tvým

Slovem. Nám pak pomáhej, abychom *jej* v *jeho* učitelské službě a práci na bohoslovecké fakultě podpírali svými přímluvnými modlitbami.

Jak nesmírná je hloubka Božího bohatství, jeho moudrosti i vědění! Jak nevyzpytatelné jsou jeho soudy a nevystopovatelné jeho cesty! Vždyť z něho a skrze něho a pro něho je všechno. Jemu buď sláva na věky. Amen.

USTANOVENÍ SPRÁVCE SBORU (INSTALACE)

Shromáždění předsedá senior a jsou přítomni členové seniorátního výboru. Po první modlitbě a čtení instalovaný předstoupí; senior uvede instalaci krátkým kázáním. Pak osloví shromáždění takto:

OSLOVENÍ

Shromáždili jsme se ve jménu Pána Ježíše Krista, hlavy církve, abychom pověřili k službě *faráře* tohoto sboru *bratra* N.N. Příslušným shromážděním *byl* řádně *povolán* a povolání *přijal*.

Bratr N.N. *byl* k službě Slova i svátostí *ordinován* dne . . . Ordinační slib, který jako všichni nastupující kazatelé *složil*, obsahoval toto vyznání:

(1) Věřím, že mě k službě Slova a svátostí svým Duchem povolává sám Bůh, Otec Ježíše Krista, v jehož jméno jsem *byl pokřtěn*. Chci prokazovat úctu k tomuto povolání tím, že se svěřené službě cele oddám a budu se zdržovat všeho, co by mi v ní bránilo.

(2) Chci se podřizovat slovu Božímu, dosvědčenému v Písmu svatém, a pozorně dbát vyznání otců, k nimž se naše církev hlásí. Chci s prosbami o Ducha svatého v poznání slova Božího růst a čistotu jeho pravdy střežit.

(3) Chci evangelium Pána Ježíše Krista veřejně kázat a potěšovat a napomínat jím i každou jednotlivou duši. Chci k jeho poznání vést přicházející pokolení a zvěstovat evangelium i těm, kdo dosud nevěří.

(4) Přijímám úkol sloužit bratřím a sestrám svátostmi ve jménu Pána Ježíše Krista, aby sbor stále plněji žil z Boží milosti a tato milost byla ve středu jeho zvěstování.

(5) Uznávám, že rozdělení křesťanstva je hříchem a překážkou v šíření evangelia. Pověření k službě svátostmi, které jsou znamením jednoty Kristova lidu, přijímám také jako závazek usilovat o obnovení Ducha ve svazku pokoje.

(6) Chci spolu s presbytery dbát, aby sbor, v němž budu sloužit, byl místem přimluvných modliteb, důvěry, vzájemného povzbuzování, smíření protivníků, útočištěm slabých, ponížených a opuštěných. Jsem *hotov* zachovávat v tajnosti vše, co mi bude důvěrně svěřeno.

(7) Zavazuji se svou službou i životem následovat Pána Ježíše Krista, aby evangelium, které budu zvěstovat, nebylo zneváženo. Jsem *hotov* přijímat napomenutí bratří a sester a varovat se všeho, co by rozrušovalo bratrství, řád a jednotu církve.

Tento závazek *přijal bratr* N.N. při své ordinaci před . . . lety v dobré naději, že *mu* bude dáno setrvat ve službě Slova a svátostí až do konce.

Připomínáme jej nyní, kdy jako zástupci N.ského seniorátu přistupujeme k tomu, abychom *ho* potvrdili a pověřili jako *faráře* tohoto sboru v N.

VYZNÁNÍ INSTALOVANÉHO

Shromáždění povstane.

Milý bratře, odpověz před Bohem a v přítomnosti tohoto shromáždění:

Přijímáš povolání k službě *faráře* tohoto sboru jako pověření od Boha? / Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

Slibuješ před shromážděnou církví, že budeš s Boží pomocí věrně konat povinnosti *faráře* tohoto sboru, jak tě k tomu zavazuje tvé ordinační vyznání, které bylo právě připomenuto? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

ODPOVĚĎ SHROMÁŽDĚNÍ

Nato předsedající předloží celému shromáždění tyto otázky:

Lide Páně sboru N., přijímáte N.N., *kterého* jste povolali, jako *kazatele* slova Božího a *svého pastýře*?

Slibujete, že jej budete v jeho díle podpírat? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano. - Odpověď: Ano.

Předsedající se obrátí ke staršovstvu sboru:

Bratři a sestry starší, na důkaz toho podejte jako zástupci sboru *svému bratru kazateli* pravici na spolupráci v Božím díle. Presbyterři podají svému kazateli ruku.

PROMULGACE

Předsedající vyhlásí: Jako senior N.ského seniorátu prohlašuji, že N.N. *byl* řádně *povolán a pověřen* za *faráře* sboru v N.

Milý bratře, přijímáme tě do společenství seniorátu.

Senior, členové seniorátního výboru a faráři seniorátu podají instalovanému ruku.

MODLITBA

Pomodleme se: Všemohoucí Bože, v Ježíši Kristu náš milostivý Otče, ty řídíš svou moudrostí všechny věci na nebi i na zemi. Ty jsi ustanovil od počátku pro svou církev službu spasení. Dobrořečíme ti dnes za tvoji milost, že jsme mohli pověřit *faráře* tohoto sboru k *jeho* službě. Prosíme, abys zachoval svou milost tomuto společenství a jeho *služebníku*. Žehnej *mu* bohatě dary svého Ducha, aby věrně *kázal* evangelium. Obleč *jej* čistotou života, aby *byl* příkladem svému lidu. Dávej *mu* věrnost ve tvé službě k slávě tvého jména. - Duchu svatý, posvětiteli věrných! Navštiv, prosíme tě, tento lid svou láskou a

přízní; připravuj jeho srdce k přijetí Slova; osvět' jeho mysl světlem evangelia; rozhojňuj v něm pravou zbožnost, povzbud' jej ke skutkům spravedlnosti, lásky a pravdy; zachovej jej v jednotě Ducha a svazku pokoje. Přijď, Duchu Stvořiteli. Amen.

PÍSEŇ (PROSBA ZA PRÁCI CÍRKVE, NAPŘ. PÍSEŇ Č. 413 AŽ 429)

Shromáždění pokračuje II. čtením a kázáním instalovaného.

Pozdravy je třeba uvést až v obecnostevní části bohoslužeb (v rámci ohlášek), a to ve vhodném pořádku.

Poznámka: Je-li za správce sboru instalován vikář (diákon), užívá se na příslušných místech tohoto označení.

USTANOVENÍ SENIORA

Koná se ve veřejném bohoslužebném shromáždění po modlitbě a prvním čtení Písma. Shromáždění předsedá synodní senior nebo jeho náměstek.

Úvod

Pro udržení jednoty církve jako Kristova těla, pro pastýřskou péči o kazatele, pro správu sborů v seniorátu je třeba služby seniora. K této službě *byl* konventem N.ského seniorátu *zvolen farář* N.N. ze sboru v N. a má být nyní do své služby *uveden*.

OSLOVENÍ

Po těchto slovech předsedající osloví seniora na základě Písma. Pak celé shromáždění povstane.

VYZNÁNÍ INSTALOVANÉHO

Milý bratře, tážu se tě:

(1) Přijímáš povolání od bratří a sester, kteří tě na konventu zvolili za *svého seniora*, jako povolání od Boha? / Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(2) Zavazuješ se, že jako *senior* budeš při veškeré své činnosti usilovat o to, aby církev žila v poslušnosti Ježíše Krista, svého jediného Pána? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(3) Přijímáš v lásce a v důvěře bratry a sestry, kteří byli zvoleni do seniorátního výboru? Slibuješ, že neučiníš žádné závažné rozhodnutí, které se týká práce v seniorátě a církvi, bez jejich souhlasu, jak tě k tomu zavazuje presbyterní *zřízení*? / Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(4) Chceš v *bratrské* lásce nést odpovědnost za všechny sbory a jejich staršovstva? Chceš být pastýřem svým bratřím a sestrám ve službě evangelia, modlit se za ně, potěšovat je a napomínat, zastávat se jich, usmířovat spory a zachovávat v tajnosti, co ti bude důvěrně svěřeno? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(5) Zavazuješ se, že budeš jako *senior* upevňovat bratrskou jednotu církve českobratrské evangelické a dbát řádů, které si v poslušnosti slova Božího uložila? *Chceš* usilovat o ekumenickou spolupráci s ostatními křesťanskými církvemi v duchu Kristovy modlitby, aby všichni jedno byli? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

ODPOVĚĎ SHROMÁŽDĚNÍ

Potom předsedající položí shromáždění otázku:

Bratří a sestry, presbyteři, kazatelé, lide Páně tohoto seniorátu! Přijímáte *bratra* N.N. za *svého seniora*, chcete se za *něj* modlit, stát při *něm* v bratrské lásce a mít zřetel na *jeho* odpovědnost? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano.

Odpověď: Ano.

PROMULGACE

Jménem církve, která tě zvolila, podávám ti pravici na spolupráci v díle Kristově a prohlašuji tě za *seniora* N.ského seniorátu se všemi právy a povinnostmi, které k tvé službě patří.

MODLITBA

Hospodine, v Ježíši Kristu náš dobrý pastýři! Ve vděčné radosti ti děkujeme za to, že jsme mohli v tomto shromáždění uvést *bratra* N.N. do služby *seniora*. V díle tvé církve nemůžeme nic bez tvé pomoci. Proto tě pokorně prosíme: Dávej *bratru seniorovi* svého svatého Ducha, aby v této práci *žil* ze spravedlnosti Kristovy a v síle vzkříšeného Pána radostně a směle *zastával*, co nám proroci a apoštolé světili jako svědectví o tvém díle vykoupení. Veď *jej* Duchem svatým tak, aby ve svých modlitbách a ve své práci *usiloval* o jednotu církve, aby ve vědomí tvého pověření *byl trpělivým pastýřem* bratřím a sestrám a radostně *konal* vše, co *slíbil*. Pomáhej nám, abychom při *něm* věrně stáli a svými modlitbami *jej* podpírali. A spoj nás v lásce a důvěře s *ním* i navzájem, abychom všichni rostli v Pána Ježíše Krista, který je hlavou Církve. Amen.

Nepřipadá-li v úvahu instalace dalších členů seniorátního výboru, podají nyní členové seniorátního výboru instalovanému ruku. Pokud byli voleni i členové seniorátního výboru, pokračuje se v pořadu ustanovením seniorátního kurátora a dalších, kteří předstoupili před shromáždění společně s instalovaným seniorem. Instalující jim klade otázky jednotlivě.

Rovněž je však možno předkládat stejně znějící otázky všem společně a otázkami vzájemně odlišnými se obrátit zvlášť na *seniora*, *seniorátního kurátora* atd. V tom případě i promulgace bude společná.

Nato podá instalující ruku všem instalovaným, kteří také sobě navzájem podají pravici na spolupráci (rovněž s dříve pověřenými členy seniorátního výboru).

Poté se zpívá píseň a instalovaný senior vykoná kázání.

Pozdravy je vhodné uvést až v obecnestevní části bohoslužeb, v rámci ohlášek.

USTANOVENÍ SENIORÁTNÍHO KURÁTORA

Koná se v bohoslužebném shromáždění sboru. Způsob ustanovení je obdobný jako při ustanovení seniora; pokud jsou oba nově zvoleni, koná se ustanovení ve stejném shromáždění.

Nepodáváme formulář celého pořadu, ale jen formulaci vyznání.

VYZNÁNÍ INSTALOVANÉHO

Milý bratře, tážu se tě:

(1) Přijímáš povolání od bratří a sester, kteří tě na konventu zvolili za *seniorátního kurátora*, jako povolání od Boha? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(2) Zavazuješ se, že jako *seniorátní kurátor* budeš při veškeré své činnosti usilovat o to, aby církev žila v poslušnosti Ježíše Krista, svého jediného Pána? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(3) Přijímáš v lásce a důvěře bratry a sestry, kteří byli zvoleni do seniorátního výboru? Zavazuješ se, že neučiníš žádný závažný krok, týkající se práce v seniorátě a v církvi, bez jejich souhlasu, jak tě k tomu zavazuje presbyterní zřízení? Budeš zachovávat v tajnosti, co ti bude důvěrně sděleno? / Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(4) Chceš v bratrské lásce nést odpovědnost za všechny sbory seniorátu, jejich staršovstva, kurátory a kazatele? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(5) Zavazuješ se, že budeš jako *seniorátní kurátor* upevňovat bratrskou jednotu církve českobratrské evangelické a dbát řádů, které si v poslušnosti slova Božího uložila? Chceš usilovat o ekumenickou spolupráci s ostatními křesťanskými církvemi v duchu Kristovy modlitby, aby všichni jedno byli? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

ODPOVĚŠ SHROMÁŽDĚNÍ

Potom předsedající položí shromáždění otázku:

Bratři a sestry, presbyterí, kazatelé, lide Páně tohoto seniorátu! Přijímáte *bratra N.N. za svého seniorátního kurátora*, chcete se za něj modlit, stát při něm v bratrské lásce a mít zřetel na jeho odpovědnost? / Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano. - Odpověď: Ano.

Následuje promulgace, modlitba za instalovaného, podání rukou atd., analogicky podle předchozího formuláře.

USTANOVENÍ ČLENŮ SENIORÁTNÍHO VÝBORU

Zde předkládáme pouze formulaci vyznání. Ostatní části pořadu a způsob celé služby viz Vysvětlení a formulář ustanovení seniora.

VYZNÁNÍ INSTALOVANÉHO

Milý bratře, tážu se tě:

(1) *Přijímáš* povolání od bratří a sester, kteří řé na konventu zvolili za člena seniorátního výboru, jako povolání od Boha? / Jestliže tomu tak je, *odpověz*: Ano. - Odpověď: Ano.

(2) *Zavazuješ* se, že jako člen seniorátního výboru *budeš* při veškeré své činnosti usilovat o to, aby církev žila v poslušnosti Ježíše Krista, svého jediného Pána? / Jestliže tomu tak je, *odpověz*: Ano. - Odpověď: Ano.

(3) *Přijímáš* v lásce a důvěře bratry a sestry, kteří s *tebou* byli zvoleni do seniorátního výboru? *Chceš* ve společných poradách přispívat k nalezení jednomyslnosti v pravdě? Jestliže tomu tak je, *odpověz*: Ano. - Odpověď: Ano.

(4) *Zavazuješ* se, že při veškeré své činnosti v seniorátním výboru *budeš* upevňovat bratrskou jednotu církve českobratrské evangelické a dbát řádů, které si v poslušnosti slova Božího uložila? *Chceš* usilovat o ekumenickou spolupráci s ostatními křesťanskými církvemi v duchu Kristovy modlitby, aby všichni jedno byli? Jestliže tomu tak je, *odpověz*: Ano. - Odpověď: Ano.

Následuje odpověď shromáždění, promulgace, modlitba za instalované, podání rukou atd., analogicky podle formuláře ustanovení seniora.

USTANOVENÍ SYNODNÍHO SENIORA

Koná se v bohoslužebném shromáždění při zasedání synodu, pokud možno hned po volbě. Instalaci vykoná předseda synodu.

Úvod

Pro udržení jednoty církve jako těla Kristova, pro pastýřskou péči o kazatele a sbory a pro správu celé církve je třeba služby synodního seniora. K této službě *byl* xtým synodem *zvolen farář* N.N. ze sboru v N. a nyní má být do své služby *uveden*.

OSLOVENÍ

(Předsedající osloví nového synodního seniora na základě biblického textu.)

VYZNÁNÍ INSTALOVANÉHO

Povstaňme a slyšme vyznání *bratra synodního seniora*.

Milý bratře, tážu se tě:

(1) Přijímáš povolání od bratří a sester, kteří tě na synodu zvolili za *synodního seniora*, jako povolání od Boha? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(2) Zavazuješ se, že jako *synodní senior* budeš při veškeré své činnosti usilovat o to, aby církev žila v poslušnosti Ježíše Krista jako svého jediného Pána? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(3) Přijímáš v lásce a důvěře bratry a sestry, kteří byli zvoleni do synodní rady? Slibuješ, že neučiníš žádné závažné rozhodnutí ani prohlášení, které by se týkalo církve, bez jejich souhlasu, jak tě k tomu zavazuje presbyterní zřízení? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(4) Chceš být *pastýřem* svým bratřím a sestrám v službě evangelia, modlit se za ně, potěšovat je i napomínat, zastávat se jich, usmířovat spory a zachovávat v tajnosti, co ti bude důvěrně svěřeno? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(5) Zavazuješ se, že budeš jako synodní *senior* upevňovat bratrskou jednotu církve českobratrské evangelické a dbát řádů, které si v poslušnosti slova Božího uložila? Chceš usilovat o ekumenickou spolupráci s ostatními křesťanskými církvemi v duchu Kristovy modlitby, aby všichni jedno byli? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

ODPOVĚĎ SHROMÁŽDĚNÍ

Potom předsedající položí shromáždění otázku:

Bratři a sestry, presbyteři, kazatelé, lide Páně celé církve! Přijímáte *bratra* N.N. za *synodního seniora*, chcete se za *něj* modlit, stát při *něm* v bratrské lásce a mít zřetel na *jeho* odpovědnost? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano. - Odpověď: Ano.

PROMULGACE

Jménem xtého synodu tě tedy prohlašuji za *synodního seniora* československé církve evangelické. Na spolupráci v díle Kristově nám podej pravici.

S předsedajícím stisknou novému synodnímu senioru ruku ostatní členové předsednictva synodu. Poté následuje modlitba za instalovaného atd., analogicky podle formuláře ustanovení seniora.

USTANOVENÍ SYNODNÍHO KURÁTORA

Koná se v bohoslužebném shromáždění synodu, kterým byl synodní kurátor zvolen. Shromáždění řídí předseda synodu. Pořad je obdobný jako v předchozím formuláři, proto podáváme pouze formulaci vyznání.

VYZNÁNÍ INSTALOVANÉHO

Milý bratře, tážu se tě:

(1) Přijímáš povolání od bratří a sester, kteří tě na synodu zvolili za *synodního kurátora*, jako povolání od Boha? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(2) Zavazuješ se, že jako *synodní kurátor* budeš při veškeré své činnosti usilovat o to, aby církev žila v poslušnosti Ježíše Krista, svého jediného Pána? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(3) Přijímáš v lásce a důvěře bratry a sestry, kteří byli zvoleni do synodní rady? Slibuješ, že neučiníš žádné závažné rozhodnutí, které by se týkalo církve, bez jejich souhlasu, jak tě k tomu zavazuje presbyterní zřízení, a že zachováš v tajnosti, co ti při výkonu tvé funkce bude důvěrně svěřeno? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(4) Chceš dbát o zachovávání dobrých řádů ve sborech a v bratrské lásce nést odpovědnost za všechny sbory, jejich staršovstva, kurátory a kazatele? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

(5) Zavazuješ se, že budeš jako *synodní kurátor* upevňovat bratrskou jednotu církve českobratrské evangelické a dbát řádů, které si v poslušnosti slova Božího uložila? Chceš usilovat o ekumenickou spolupráci s ostatními křesťanskými církvemi v duchu Kristovy modlitby, aby všichni jedno byli? Jestliže tomu tak je, odpověz: Ano. - Odpověď: Ano.

ODPOVĚĎ SHROMÁŽDĚNÍ

Nato předseda synodu předloží shromáždění otázku:

Bratři a sestry, presbytři, kazatelé, lide Páně celé církve! Přijímáte *bratra* N.N. za *synodního kurátora*, chcete se za *něj* modlit, stát při *něm* v bratrské lásce a mít zřetel na *jeho* odpovědnost? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano. - Odpověď: Ano.

USTANOVENÍ ČLENŮ SYNODNÍ RADY

Postup je obdobný jako při ustanovení synodního kurátora. Zde podáváme pouze formulaci vyznání.

VYZNÁNÍ INSTALOVANÉHO

Milý bratře, tážu se tě:

(1) *Přijímáš* povolání od bratří a sester, kteří tě na synodu zvolili za *člena* synodní rady, jako povolání od Boha? Jestliže tomu tak je, *odpověz*: Ano. - Odpověď: Ano.

(2) *Zavazuješ* se, že jako *člen* synodní rady *budeš* při veškeré své činnosti usilovat o to, aby církev žila v poslušnosti Ježíše Krista jako svého jediného Pána? / Jestliže tomu tak je, *odpověz*: Ano. - Odpověď: Ano.

(3) *Přijímáš* v lásce a důvěře bratry a sestry, kteří s tebou byli zvoleni do synodní rady? *Chceš* ve společných poradách přispívat k nalezení jednomyslnosti v pravdě? Jestliže tomu tak je, *odpověz*: Ano. - Odpověď: Ano.

(4) *Zavazuješ* se, že při veškeré své činnosti v synodní radě *budeš* upevňovat bratrskou jednotu církve českobratrské evangelické a dbát řádů, které si v poslušnosti slova Božího uložila? *Chceš* usilovat o ekumenickou spolupráci s ostatními křesťanskými církvemi v duchu Kristovy modlitby, aby všichni jedno byli? Jestliže tomu tak je, *odpověz*: Ano. - Odpověď: Ano.

ODPOVĚĎ SHROMÁŽDĚNÍ

Pak se předsedající obrátí na shromáždění s otázkou:

Bratří a sestry, presbyteři, kazatelé, lide Páně celé církve! Přijímáte *bratra* N.N. za *člena* synodní rady, chcete se za *něj* modlit, stát při *něm* v lásce a mít zřetel na *jeho* odpovědnost? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano. - Odpověď: Ano.

V.

SVATEBNÍ SHROMÁŽDĚNÍ

VYSVĚTLENÍ

Věříme, že Bůh stvořil člověka jako muže a ženu. Tak je manželství od počátku založeno v Boží vůli. Bůh mu také určuje své rady (Gn 2,18-24; Mt 19,3-12; 1 K 7,1-17; Ef 5,22-33; 1 Te 4,3-8; 1 Tm 4,3-5). Tím, že manželé žádají o požehnání sňatku, vyznávají, že svou lásku pokládají za dobrý Boží dar a Pánu Bohu za něj děkují. Touží, aby se Boží zaslíbení naplnilo v jejich manželství, které chtějí podřídit Boží vůli. Uvědomují si přitom zároveň svou lidskou křehkost i nespolehlivost své lásky, proto svěřují své příští dny do Boží péče a očekávají na Boží sílu. Prosí, aby se k jejich svobodnému rozhodnutí lásky Bůh přiznal a zpečetil je. Máme za to, že je kazatel smí s dobrým svědomím ujistit, že Bůh to skutečně činí. „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj,“ praví Ježíš (Mt 19,6).

Manželství ovšem podle reformačního pojetí není svátost a služba církve při sňatku nespočívá v tom, že by manželství mezi snoubenci uzavírala. Stejně tak přítomnost ordinovaného kazatele ani skutečnost, že se požehnání sňatku koná v chrámu, manželství „neposvěti“ ani mu nedá vyšší hodnotu. Manželství je uzavřeno veřejným souhlasem manželů samotných. I když se ve středověku vytvořila, praxe, že veřejnost zastupoval a sňatek za platný prohlašoval kněz, bylo mu toto právo přirčeno spíše z titulu společenské autority v obci, než z titulu kněžského posláním. Ve Starém ani v Novém zákoně není zmínky o nějakém bohoslužebném uzavírání manželství. X Uznáváme proto řádné uzavření manželství před národním výborem podle platných zákonů.

Mezi snoubenci, kteří přicházejí požádat o svatební shromáždění, můžeme rozlišit několik skupin. První skupinu tvoří snoubenci, kteří našli ve sboru svůj domov a aktivně se účastní sborového života. Ti spojují uzavření svého manželství s vyznáním, že i se svou budoucí rodinou budou žít v poslušnosti Božího slova a společně sloužit obecnosti sboru svými obdarováními. Vyznávají tak, že středem jejich života není samo manželství, nýbrž oddanost Kristovu království. V takovém případě se svatebního shromáždění obvykle účastní celý sbor, aby se podílel na jejich radosti a zahrnul je do svých přímlových modliteb. (Formulář 1)

Druhou skupinu tvoří snoubenci, kteří se aktivně na životě sboru nepodílejí, kteří však vyrostli v evangelické tradici, váží si církve a chtějí, aby jejich manželská smlouva byla potvrzena před Bohem. Někdy jsou s tímto pojetím spojeny i všelijaké vnější představy (např. touha po slavnostnosti), které je třeba v pastoračním rozhovoru uvést na pravou míru. (Formulář 2)

O požehnání sňatku přicházejí požádat i takoví snoubenci, kteří nebyli vychováni v křesťanské tradici a žijí zcela na okraji církve. O požehnání sňatku nežádají jako vyznavači Kristovi, avšak tuší, že se v manželském

vztahu otevírají nové rozměry života a přejí si požehnání od Boha. Takové přijímáme do pastýřské péče a požehnání sňatku jim neodmítáme. I jim zvěstujeme Krista a vyhlášíme Boží zaslíbení a řady pro manželství. (Formulář 3)

Často dochází k tomu, že vztah obou manželů k církvi je nestejný. Tyto případy vyžadují od kazatele zvláštní pastýřský zřetel²⁹.

Patří-li snoubenci k různým církvím, je třeba nečlenu naší církve vysvětlit evangelické pojetí manželství a připravit ho na náš způsob požehnání sňatku. Sliby a vyznání formulujeme tak, aby je oba manželé mohli zodpovědět pravdivě. Ve zvláštní míře to platí o sňatku křesťana s nekřesťanem. (Formulář 4a, 4b)

V případě, že oba snoubenci jsou nepokřtěni, musí svatebnímu shromáždění předcházet katechumenát a křest.

Nesnadný problém představuje druhé manželství rozloučených. Jsme přesvědčeni, že manželství je svazek, který se podle vůle Boží uzavírá na celý život (Mt 19,6). Novozákonnímu svědectví o nerozlučitelnosti manželství (Mt 5,31n, Mk 10,1-12 a paralely) rozumíme jako protestu proti bezohledné praxi rabínské a helénské, která tvrdě postihovala bezbranné partnery. Čteme je jako výstrahu těm, kteří by chtěli manželství lehkovážně a sobecky rozrušit. Jestliže však všechno úsilí o smíření ztroskotá a manželství se rozpadne, v pokoře a lítosti hledáme jedinou naději v Kristově odpouštějící lásce. Ve víře v odpuštění kajícím hříšníkům se odvažujeme vyprošovat Boží požehnání i rozloučeným, kteří uzavírají nový sňatek,

Svatební shromáždění a jeho prvky

V naší církvi se požehnání sňatku koná obvykle ve zvláštním shromáždění bezprostředně po uzavření manželství na národním výboru. Při požehnání sňatku živých členů církve se nyní stále častěji a ve větší míře shromažďuje sbor. Protože požehnání manželství nemusí následovat ihned po civilním obřadu, otevírá se možnost požehnat novomanželům uprostřed sboru při nedělních bohoslužbách. Tím by bylo výrazně připomenuto, že křesťanské manželství a křesťanská rodina nemají cíl samy v sobě, nýbrž že mají svůj střed v obecnství s Kristem v církvi.

Jestliže sbor v tu neděli slaví večeři Páně, účastní se jí novomanželé s celým sborem. V jiném případě večeři Páně se svatebním shromážděním nespojujeme.

Služba církve ve svatebním shromáždění obsahuje tyto prvky:

V první modlitbě Pánu Bohu děkujeme za dar jeho Slova, Kristovy církve a za dar víry; dále za Boží zaslíbení a řád pro manželství, za dobrodiní, která Bůh novomanželům až dosud prokazoval, za lásku a péči rodičů, za to, že jim dal navzájem se najít. Do modlitby před kázáním patří, jako vždy, prosba o dar

Ducha svatého a o správné slyšení slova Božího. Modlitby po kázání obsahují přímlyvy za novomanžele a za rodiny ve sboru.

2. Slyšení Božího slova Svatební shromáždění je příležitostí k tomu, aby celý sbor slyšel biblickou zvěst o manželství. Na základě této zvěsti kazatel smí a má novomanžele ujistit, že Bůh se přiznává k jejich svobodnému rozhodnutí a zůstává ručitelem jejich manželské smlouvy. Současně je vyzývá k poslušnosti dobrých Božích řádů, které jsou výrazem Boží péče o manžele.

S ohledem na současnou krizi manželského a rodinného života by každé svatební kázání mělo také vyjádřit, že křesťanští manželé jsou si věrni až do smrti, své děti přijímají jako dar od Pána Boha, manželské krize řeší odpuštěním a pamatují na svoji odpovědnost za děti, které jim Bůh dává.

Vyznání manželů

Manželé před shromážděným sborem přiměřeným způsobem vyznávají svou víru, že Bůh při nich splní svá zaslíbení, a zavazují se, že budou podle slyšeného Božího slova žít.

Požehnání

Kazatel, opíraje se o zvěstované Slovo, vyprošuje a tlumočí manželům Boží požehnání. Toto požehnání neznamená ovšem zázračnou záruku manželského štěstí; je příslibem Boží blízkosti manželům v jejich zápasech a v upřímném úsilí o křesťanský život jejich rodiny. (Jestliže kazatel klade svou pravici na spojené ruce novomanželů, je toto gesto výrazem prosby o požehnání a potvrzení manželské smlouvy.)

Formuláře, které níže předkládáme, jsou vypracovány pro zvláštní svatební shromáždění. Koná-li se požehnání sňatku v rámci normálního nedělního shromáždění, zařadíme je do přímluvné části. V takovém případě dbáme ovšem toho, že ráz shromáždění určuje jako každou neděli zvěst o Kristu, nikoliv příležitost svatební.

Formuláře je třeba přizpůsobit pastoračním zřetelům a zvláště otázky nutno formulovat citlivě. Pamatujeme však vždy, že konstitutivním prvkem této služebnosti není slib manželů, ale přímlyvy na základě zvěstovaného Slova.

FORMULÁŘE SVATEBNÍHO SHROMÁŽDĚNÍ

SVATEBNÍ SHROMÁŽDĚNÍ (FORMULÁŘ 1)

- užijeme pro manžele, kteří ve sboru našli domov a chtějí i jako rodina sloužit církvi svými obdarováními. Proto má jejich svatební shromáždění ráz normálních služeb Slova ve sboru.

POZDRAV / INTROIT / PÍSEŇ (NAPŘ. 84, 127, 128)

MODLITBA

Hospodine, Pane nekonečného milosrdenství! S radostí a vděčností přistupujeme dnes před tebe a chválíme tvé svaté jméno. Ty jsi stvořil člověka jako muže a ženu a vodiš ho tak, aby byl živ k tvé cti a chvále. Děkujeme ti, že jsme tvoji péči a vedení směli i při sobě rozpoznat.

My rodiče těchto mladých lidí ti děkujeme, že jsi nám tyto děti dal, že jsi je opatroval a vodil po svých cestách. Děkujeme ti za to, že jsme směli při nich plnit křestní smlouvu a být jim svědky o tvé lásce. Odpusť nám, že jsme jim často mnoho zůstali dlužni.

My manželé ti děkujeme, že jsi nám dal věrné rodiče. Děkujeme ti za sbor, ve kterém jsme mohli nalézt dobrý domov. Děkujeme ti, že jsi nás svým Slovem vedl od dětských let až ke konfirmaci, že jsi nás ve sboru pozval ke svému stolu, že jsi nás neopustil ani v našem dospívání a byl nám svým Slovem i dary Ducha silou a pomocí v našich nesnadných dnech. Děkujeme, že jsi nám dal navzájem se poznat, že jsi v nás vzbudil vzájemnou náklonnost a ukázal nám krásu lásky. Odpusť, že jsme si toho dost nevážili.

My jako sbor ti děkujeme za to, že jsi tyto dva mladé lidi vstúpil do našeho společenství. Děkujeme ti za důvěru, ve které nás pozvali do tohoto shromáždění. Odpusť nám, že jsme jim vždy nebyli dobrými svědky tvé lásky, v níž jsi nás spojil v jednotu těla Kristova. Prosíme tě, buď nám všem nyní přítomen svým svatým Duchem a otevři nám uši i srdce pro své Slovo. Amen.

I. ČTENÍ (NAPŘ. GN 1,26-31; 2,18-24) / PÍSEŇ (NAPŘ. 366) / II. ČTENÍ (NAPŘ. EF 5,22-33) / KÁZÁNÍ / MODLITBA KE KÁZÁNÍ / PÍSEŇ (NAPŘ. 541)

OSLOVENÍ MANŽELŮ

Bratři a sestry, bratr N.N. a sestra N.N. si přejí, aby Pán Bůh požehnal jejich manželství. Radujeme se z toho, že nehledají smysl svého společného života jen v sobě samých, ale že chtějí i jako manželé patřit do Boží rodiny, být

v ní doma a podle svého obdarování v ní sloužit dílu Kristovu. - Prosím je, aby předstoupili.

Manželé předstoupí před shromážděný sbor.

Milí mladí manželé!

Známe vás již řadu let. Vidali jsme vás mezi sebou jako děti, doprovázeli jsme vás poprvé ke stolu Páně, sedávali s vámi pod kazatelnou a nalézali ve vás ochotné spoludělníky v díle Kristově mezi námi. Jsme za to Pánu Bohu vděční.

Vy jste našli jeden ve druhém zalíbení a nyní jste se rozhodli pro společný život. Radujeme se z toho, že touto společnou cestou chcete jít jako živé údy Božího lidu, že chcete růst nadále nejen pro sebe, ale společně pro Krista. Věříme, že dá-li vám Pán Bůh děti, budou i ony s námi chválit a oslavovat Hospodina.

Víte dobře, že sami ze sebe nedokážete splnit svá předsevzetí. Proto přicházíte sem, abyste svůj společný život svěřili Pánu Bohu, přijímali jeho smíření a učili se z jeho Slova.

VYZNÁNÍ MANŽELŮ

Ptám se vás nyní, milí novomanželé, zda přijímáte jeden druhého jako dar a pomoc od Hospodina. Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano. - Odpověď: Ano.

Chcete v oběti Kristově hledat sílu k tomu, abyste si byli věrni, odpouštěli si a milovali se, jako i Kristus zamiloval vás? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano, s pomocí Boží. - Odpověď: Ano, s pomocí Boží.

Chcete i jako manželé a rodina stát spolu s námi v službě Kristově, brát na sebe jeho kříž a Kristu se cele oddat? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano, v síle Ducha svatého. - Odpověď: Ano, v síle Ducha svatého.

ODPOVĚĎ SBORU

Bratří a sestry, znáte dobře tyto *mladé lidi*. Víte, že s námi pracují v díle Kristově. Ptám se vás, zda při nich chcete i nadále stát svou láskou, modlit se za ně a povzbuzovat je tak, jak se sluší na církev Boží. Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano. - Odpověď: Ano.

MODLITBA ZA NOVOMANŽELE

Milostivý Otče! Známe tvoji velikou lásku k nám, a proto tě prosíme za tyto manžele. Zachovej je při svém Slovu a rozmnožuj při nich dary svého Ducha. Buď jim v Ježíši Kristu přítomen svou láskou a svým pokojem. Požehnej jim, dávej jim vše, co budou potřebovat pro svou rodinu, podle své vůle je uchovej ve zdraví a spokojenosti. Uč je štědrosti a ochotě k službě.

Zvláště pak tě prosíme, abys je neopouštěl v bolesti a trápení. Ve chvílích bezradnosti i v pokušení pýchy jim dej poznávat, že jedinou cestou života je odpuštění a smíření. Pomoz jim i nám dojít účasti na svatbě Beránkově. Amen.

POŽEHNÁNÍ MANŽELŮM

Nyní si podejte ruce. (Kazatel položí ruku na ruce manželů se slovy:)

Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj. - Požehnání svého uděl vám Hospodin. Spatřujte dobré věci od Pána po všechny dny své. Nechť uzříte děti dětí svých a pokoj nad lidem Božím. Amen.

SPOLEČNÝ ZPĚV - NAPŘ. PÍSEŇ 489 „TVÉ POŽEHNÁNÍ“

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Modleme se nyní za všechna manželství; modleme se i za ty, kdo jdou svým životem sami. Hospodine, náš Pane! Opět jsme směli poznat, že nás máš rád. Prosíme, zůstávej svou láskou s námi. Myslíme v tuto chvíli na všechny rodiny ve sboru. Prosíme tě za manžele, kteří spolu žijí v lásce a věrnosti a radují se z tvých darů.

Prosíme za ty, kteří procházejí trápením, nemocí, strachem z toho, že jejich rodinný kruh bude narušen smrtí. Buď jim pomoci a potěšením, dej se jim poznat jako Pán života. Prosíme tě za rodiny a manželství, která procházejí krizí, vzájemným odcizením a nedůvěrou. Prokaž při nich vítěznou moc odpuštění a smíření. Tvé lásce a pomoci předkládáme rodiny ztroskotané a manželství zhroutěná - prosíme, buď s opuštěnými partnery a v Ježíši Kristu buď otcem jejich dětí. Prosíme tě i za ty, kteří pro své sobectví a lhostejnost svoje místo v rodinách opouštějí - proměň jejich srdce a v pokání je navrať.

Prosíme tě za rodiny jen do sebe zahleděné a soustředěné pouze na hromadění věcí. Dej jim poznat, že bohatství citů roste v otevřenosti k druhým a bohatství věcí ve štědrosti a sdílení.

Přimlouváme se také za všechny, kteří od počátku jdou životem sami. Ať nesou svoji osamocenost radostně odevzdání do služby Pánu a jeho bratřím nejmenším a ať ve společenství sboru prožívají jistotu, že nejsou opuštěni.

Prosíme, buď nám všem přítomen v lásce skrze Ježíše Krista a obdarovávej nás dary Ducha svatého, ať všichni víc a víc vrůstáme do tvé rodiny, kterou jsi nám v Ježíši Kristu otevřel.

MODLITBA PÁNĚ

Otče náš, který jsi v nebesích, posvět' se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuved' nás

v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen.

III. ČTENÍ (POSILÁNÍ) / POŽEHNÁNÍ SBORU / PÍSEŇ (NAPŘ. 419)

SVATEBNÍ SHROMÁŽDĚNÍ (FORMULÁŘ 2)

- určený pro manžele, kteří vyrostli v tradici církve

POZDRAVENÍ

Milí přátelé, vítám vás v tomto shromáždění a zdravím vás apoštolským pozdravením: Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a našeho Pána Ježíše Krista.

INTROIT

Oslavujte Hospodina, neboť je dobrý a na věky trvá milosrdenství jeho. Amen.

PÍSEŇ 103 „Ó DOBROŘEČ, MÁ DUŠE, BOHU SVÉMU“

MODLITBA

Chvályhodný Hospodine, Bože svatý a Otče milosti plný! S vděčným srdcem předstupujeme před tvou tvář. Dobrořečíme ti za všechna tvá dobrodiní, na která se v tuto chvíli rozpomínáme.

My rodiče a přátelé těchto novomanželů ti děkujeme, žeš nám dával sílu a věrnost, abychom při svých dětech mohli plnit křestní smlouvu. Děkujeme ti, že jsme je při konfirmaci mohli přivést k tvému stolu a nyní smíme spolu s nimi opět stát před tebou. Odpusť nám, co jsme jim zůstali dlužni.

My manželé ti, Bože, děkujeme za lásku, s kterou jsme se setkávali ve svých domovech a sborech. Poznávali jsme v ní tvé milosrdenství. Odpusť nám, v čem jsme své rodiče a přátele zarmucovali. My všichni ti děkujeme za radostnou zvěst evangelia, za naději, že je možno pro Ježíše Krista žít a vytrvat v lásce a věrnosti až do konce.

Nyní dychtivě očekáváme na tvé slovo. Dej nám srdce otevřené a vnímavé pro to, co nám jen ty můžeš a chceš povědět. Pro Ježíše Krista, v jehož jménu tě všichni společně takto vzýváme:

MODLITBA PÁNĚ

Otče náš, který jsi v nebesích, posvět' se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen.

ČTENÍ PÍSMĚ GN 2,18-25

PÍSEŇ 434 „JEZU KRISTE, SYNU BOŽÍ“

KÁZÁNÍ (POSELSTVÍ SLOVA BOŽÍHO PRO KŘESŤANSKÉ MANŽELSTVÍ)

PÍSEŇ 541 „JAK DOBRÉ JE ŽÍT, PANE, Z TVÉHO SLOVA“

SLIB MANŽELŮ

Přijímáte jeden druhého jako pomoc od Hospodina a chcete jako manželé spolu žít podle slyšeného slova Božího? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano, s pomocí Boží. - Odpověď: Ano, s pomocí Boží.

Na potvrzení svého slibu si podejte pravice.

Kazatel položí ruku na pravice manželů se slovy: Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Poněvadž jsme se zde shromáždili jako bratři a sestry těchto novomanželů, pomodleme se nyní za ně v přímluvné modlitbě a vyprosme jim požehnání:

Milostivý Pane Bože! Poznali jsme ve svých sborech a domovech moc tvého požehnání. Poznali jsme věrnost tvých slibů. Cele se na ně spoléháme. Nyní vyprošujeme tvé požehnání pro tyto novomanžele. Buď s nimi. Dávej se jim poznat ve svém Slovu jako Bůh mocný a věrný. Dej, aby v Kristově církvi našli svůj duchovní domov pro sebe a své děti.

Dej, aby jeden druhého přijímali v lásce stále nové a hlubší. Buď s nimi svou milostí, tak aby jejich rodiče mohli odcházet v dobré naději, že toto manželství bude sloužit k zvýšení tvé cti a slávy. Amen.

POŽEHNÁNÍ

Milí novomanželé, vyslechněte, jaké požehnání zaslibuje slovo Boží všem bohabojným manželům: Blahoslavený každý, kdo se bojí Hospodina a chodí po cestách jeho. Nebo z práce rukou svých živnost míti budeš, blahoslavený budeš a šťastně se ti povede. Manželka tvá jako vinný kmen plodný po bocích domu tvého, dítky tvé jako mladistvé olivovníky vůkol stolu tvého. Ať, takovéť bude mítí požehnání bojíci se Hospodina.

Požehnání tobě udělí Hospodin ze Siona a ty spatřuj dobré věci Jeruzaléma po všechny dny života svého; a viz syny synů svých a pokoj nad Izraelem. Amen. (Žalm 128)

PÍSEŇ 559 „Ó UJMI RUKU MOJI“

SVATEBNÍ SHROMÁŽDĚNÍ (FORMULÁŘ 3)

Snoubenci nežijí se sborem a svatebního shromáždění se účastní převážně nečlenové církve.

POZDRAV

Otevírám toto svatební shromáždění apoštolským pozdravem: Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a od našeho Pána Ježíše Krista. Amen.

ÚVODNÍ SLOVO

Milí přátelé, bratr N.N. a sestra N., rozená N., požádali sbor českobratrské církve evangelické v N. o požehnání pro svůj sňatek. Staršovstvo sboru k požehnání udělilo souhlas.

OSLOVENÍ MANŽELŮ (NÁMĚT PRO PROMLUVU:)

Milí novomanželé!

Bůh dává manželům své požehnání; to církev vyznává. Toto požehnání však není závislé na pouhém obřadu ani na lesku svatební slavnosti, nýbrž na Bohu samém a na tom, jak vezmete jeho pomoc vážně.

O tom mluví Písmo svaté, které je pro evangelické křesťany pravidlem víry a života. V něm, v bibli, mluví o manželství zejména dvě výpovědi. První čteme na začátku, v 1. knize Mojžíšově: „Hospodin Bůh řekl: Není dobré, aby byl člověk sám. Učiním mu pomoc jemu rovnou ...“ Základní zvěstí těchto slov je, že manželství je založeno v Boží vůli. Kdo je porušuje, neproviňuje se jen proti druhému partnerovi, proti vlastním dětem, proti společnosti, ale přímo proti Bohu. Ježíš Kristus, náš Pán, vyhláší manželství za nerozlučné. O tom svědčí druhé místo, v evangeliu podle Matouše: „Nečetli jste, že Stvořitel od počátku ‚muže a ženu učinil je‘? A řekl: ‚proto opustí muž otce i matku a připojí se k své manželce, a budou ti dva jedno tělo‘; takže již nejsou dva, ale jeden. A proto co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!“ Do pravého manželství proto vstupujeme s úmyslem zachovat věrnost až do smrti.

Manželství však pro křesťana není jen vážný závazek, nýbrž předně radostný dar Boží. Muž přijímá ženu z Božích rukou (a stejně přijímá ona jeho), aby si navzájem byli pomocí, jak jsme to četli v příběhu Adama a Evy. Poutem manželů není jen milostný cit, ostatně velice vratký, ale věrná láska Boží. Když ji společně přijímají, stává se základem jejich manželství a naplňuje jejich srdce. Tady je zdroj jejich vzájemné lásky, která obohacuje život a je schopna také oběti. S vděčností k Pánu Bohu přijímají proto křesťanští manželé i děti. Silu pro své manželství a k výchově dětí čerpají ze

slova Božího a modliteb. Duch svatý, na kterého čekají v shromážděních sboru, je k tomu všemu zmocňuje.

VYZNÁNÍ MANŽELŮ

Táži se vás tedy, N. a N., zda jste vstoupili do manželství s úmyslem, že si budete věrni až do smrti, že se budete milovat a sloužit si navzájem, odpouštět jeden druhému a své děti radostně přijímat jako dar od Pána Boha. Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano. - Odpověď: Ano.

Toužíte po Božím požehnání, abyste tento úmysl mohli naplnit? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano. - Odpověď: Ano.

POŽEHNÁNÍ MANŽELŮM

Kazatel vyzve manžele, aby si podali pravou ruku. Vloží na jejich ruce pravici se slovy:

Pán Bůh vám požehnej a buď při vás svou láskou. Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj. Amen.

MODLITBA MANŽELŮ

Pomodlete se spolu se mnou:

Pane Bože, prosíme, stále víc se nám dávej poznat. Dej nám znát tvého Syna Ježíše Krista a následovat jej v lásce a věrnosti. Dávej nám Ducha svatého, abychom ve svých úmyslech setrvali a plnili je. Dej, abychom měli domov v tomto sboru tvé církve. Tvé požehnání ať od nás neodstupuje. Amen.

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA ZA MANŽELE

Modleme se za tyto manžele:

Milostivý Otče, ty jsi zaslíbil své požehnání muž i ženě, kteří vstupují do manželství s pravým úmyslem podle tvého slova. Naplň své zaslíbení při těchto manželech. Buď při nich svou láskou. Dej jim, aby se milovali, žili v odpuštění a dovedli přinášet oběti jeden pro druhého i pro děti, které jim svěříš. Dej jim, aby si zůstali věrni až do smrti. Dej jim, aby našli zalíbení v tvém Slově, v modlitbách a v obecnosti církve. Pro Ježíše Krista, našeho Pána.

MODLITBA PÁNĚ

Otče náš, který jsi v nebesích, posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen.

POŽEHNÁNÍ CELÉMU SHROMÁŽDĚNÍ

Přijměte ujištění, že Bůh chce být s těmi, kdo jej ctí: Nakonec, bratří, žijte v radosti, napravujte své nedostatky, povzbuzujte se, buďte jednomyslní, pokojní, a Bůh lásky a pokoje bude s vámi. Pozdravte jedni druhé svatým políbením. Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi. Amen. (2 K 13,11.13)

SVATEBNÍ SHROMÁŽDĚNÍ (FORMULÁŘ 4A)

Požehnání sňatku manželů různých vyznání

POZDRAV

Vítám vás v tomto shromáždění apoštolským pozdravem: Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista. Amen.

ÚVODNÍ SLOVO

Milí přátelé, novomanželé N.N. a N., rozená N., požádali sbor českobratrské církve evangelické v N. o požehnání pro svůj sňatek. N.N. je *členem* naší církve, *jeho manželka* je *členkou* církve (uvede se jméno církve). Staršovstvo našeho sboru dalo k požehnání sňatku souhlas.

MODLITBA

Milostivý Bože, chválíme tě pro tvou lásku, která nás svolala do tohoto shromáždění. Přicházíme z různých tradic a církví. Ty jsi však Otec všech nás. Proto tě prosíme o tvého svatého Ducha, abychom s jeho pomocí poznali, co jsi pro nás v Ježíši Kristu připravil. Tobě i Synu i Duchu svatému patří čest a sláva na věky věků.

ČTENÍ A KÁZÁNÍ

(Slovo Boží pro křesťanské manželství na základě Ef 3,14-19)

VYZNÁNÍ MANŽELŮ

Na základě biblického učení o manželství, jak je vykládá a jak mu rozumí naše církve, se vás nyní ptám, zda přijímáte své manželství jako dar a pomoc od Hospodina. Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano. - Odpověď: Ano.

Slibujete před Bohem a těmito svědky, že si zachováte věrnost a lásku v dobrém i ve zlém, opření o lásku Kristovu a modlitby jeho lidu? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano. - Odpověď: Ano.

Chcete s pomocí Boží dosvědčovat svým dětem, svým rodinám a ostatním lidem, že nás víra v Ježíše Krista nerozděluje, nýbrž spojuje v nadějném úsilí o jednotu? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Chceme s pomocí Boží. - Odpověď: Chceme s pomocí Boží.

POŽEHNÁNÍ MANŽELŮM

Kazatel vyzve manžele, aby si podali pravou ruku a vloží na jejich ruce pravici se slovy:

Pán Bůh vám požehnej a buď při vás svou láskou. Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj. Amen.

MODLITBA PÁNĚ

Pomodlete se spolu s námi modlitbu Páně: Otče náš, který jsi v nebesích, posvět' se jméno tvé. Přijď království tvé. Bud' vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen.

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Modleme se za novomanžele: Pane na nebesích, skloň se ve své dobrotě k těmto manželům a naplň při nich svá zaslíbení. Jen ty můžeš posvětit jejich společný život a otevřít před nimi požehnanou cestu příštích dnů a let. Spolu s nimi ved' kroky nás všech k vzájemnému odpouštění a porozumění, a tak naplňuj naději, že budeme jeden lid a jedna tvoje církev. Amen.

POŽEHNÁNÍ SHROMÁŽDĚNÍ

Bůh trpělivosti a povzbuzení ať vám dá, abyste jedni i druzí stejně smýšleli po příkladu Krista Ježíše a tak svorně jedněmi ústy slavili Boha a Otce našeho Pána Ježíše Krista. Bůh naděje necht' vás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, aby se rozhojnila vaše naděje mocí Ducha svatého. Amen.

SVATEBNÍ SHROMÁŽDĚNÍ (FORMULÁŘ 4B)

Požehnání sňatku křesťana s nekřesťanem

POZDRAV

Vítám vás v tomto shromáždění apoštolským pozdravem: Milost vám a pokoj od Boha, našeho Otce, a našeho Pána Ježíše Krista. Amen.

MODLITBA

Milostivý Bože, chválíme tě pro tvou lásku, která nás svolala do tohoto shromáždění. Přicházíme z různých tradic a různých prostředí. Ty jsi však Otec všech nás. Proto tě prosíme o tvého Ducha svatého, abychom s jeho pomocí poznali, co jsi pro nás v Ježíši Kristu připravil. Tobě i Synu i Duchu svatému patří čest a sláva na věky věků. Amen.

ÚVODNÍ SLOVO

Milí přátelé, novomanželé N.N. a N., rozená N., požádali sbor českobratrské církve evangelické v N. o požehnání pro svůj sňatek. N.N. je *členem* naší církve, *jeho manželka* není *členkou* křesťanské církve. Staršovstvo sboru dalo k požehnání sňatku svůj souhlas.

OSLOVENÍ MANŽELŮ

(Promluva musí navazovat na předchozí velmi citlivý rozhovor s oběma snoubenci. Křesťanského partnera by měla povzbudit k svědectví slovem i životem; pro manžela, který není křesťan, má v ní zaznít povzbudivé pozvání do společenství sboru; sborové společenství tu zaslechne výzvu k otevřenosti vůči těm, kdo víru dosud nenalezli. –

Vyznání manželů do pořadu svatebního shromáždění zařadíme či nezařadíme po zvážení výsledků pastýřského rozhovoru; z něho také může vyplynout i jiná, vhodnější forma vyznání.)

VYZNÁNÍ MANŽELŮ

Na základě biblického učení o manželství, jak je vykládá a jak mu rozumí naše církve, se vás nyní ptám:

(Otázka manželovi, který je křesťan:) Chcete podle Božího slova věrně stát při své *manželce* v dobrém i zlém a pomoc pro pokojné manželství hledat především v Boží odpouštějící lásce, zjevené v Ježíši Kristu? Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano. - Odpověď: Ano.

(Otázka manželovi, který není křesťan:) Chcete věrně stát při *svém manželovi* v dobrém i zlém a přijímat s porozuměním *jeho* křesťanskou víru a

účast na životě církve? / Jestliže tomu tak je, odpovězte: Ano. - Odpověď: Ano.

POŽEHNÁNÍ MANŽELŮM

Kazatel vyzve manžele, aby si podali pravou ruku a vloží na jejich ruce pravici se slovy. Pán Bůh vám požehnej a buď při vás svou láskou. Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj. Amen.

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Modleme se za novomanžele: Pane na nebesích, skloň se ve své dobrotě k těmto manželům a naplň při nich svá zaslíbení. Jen ty můžeš posvětit jejich společný život a otevřít před nimi požehnanou cestu příštích dnů a let. Spolu s nimi veď kroky nás všech k vzájemnému odpouštění a porozumění a tak naplňuj naději, že budeme všichni jeden lid. Amen.

POŽEHNÁNÍ SHROMÁŽDĚNÍ

Přijměte požehnání: Sám Bůh pokoje nechť vás cele posvětit a zachová vašeho ducha, duši i tělo bez úrazu a poskvrny do příchodu našeho Pána Ježíše Krista. Věrný je ten, který vás povolal; on to také učiní. Amen. (1 Te 5,23n)

VI.

POHŘEBNÍ SHROMÁŽDĚNÍ

VYSVĚTLENÍ

V prvokřesťanské době se křesťané při pohřbu shromažďovali proto, aby vyznali víru ve vítězství Kristovo, na kterém bude zesnulý mít při vzkříšení podíl. Přítomnost Vzkříšeného se často projevovala slavnostní radostí. Také reformace postavila do středu pohřební pobožnosti vyznání víry ve vzkříšení.

Dnes k takovému pojetí pohřebního shromáždění dochází jen tam, kde jde o pohřeb vyznávajícího křesťana, o živou věřící rodinu a křesťanské obecnství sboru. (Formulář 1)

Ve většině případů však členové církve chápou pohřeb jako projev úcty k zesnulému a lásky k jeho zarmoucené rodině. Podle tohoto pojetí je pohřební shromáždění shromážděním rodiny a přátel. Nebývá vždy vnímavé pro biblickou zvěst o vzkříšení v její vyznavačské podobě. Do popředí v něm vystupují hluboce lidské motivy vděčnosti za život zesnulého a solidarity se zarmoucenými. Naváže-li se v kázání a v modlitbách také na tuto stránku, je třeba ukázat, že skutečné potěšení, za které prosíme a na které čekáme, je ve víře ve vzkříšení. (Formulář 2)

V řadě případů žádají službu kazatele při pohřbu nebo kremaci lidé církvi velice odcizení nebo i nekřesťané, kteří tuší, že smrt je meznou situací, jež klade nejhlubší otázky po samém smyslu života. Očekávají, že právě církev má slovo do této situace. (Formulář 3)

Pohřební kázání je jedno z nejobtížnějších kázání vůbec. V prostředí pohřebního shromáždění, které netvoří vždy křesťané, nabývají biblické pojmy vzkříšení, věčný život, smrt apod. nejrůznějšího obsahu nebo jsou přímo odmítány. Ve snaze oslovit takové posluchače je kazatel vystaven pokušení sklouznout na rovinu náboženské řeči. Proto je třeba držet se biblického svědectví, abychom se nestali obětí různých nálad a falešných představ. V pohřebním shromáždění, v němž se většina účastníků nedokáže ke zvěsti o vzkříšení přiznat (formulář 2 a 3), bychom posluchače neměli nechat na pochybách o tom, že ve vzkříšení věříme a že mluvíme z hlubin svého křesťanského vyznání, i když je nikomu nevnučíme.

Víra ve vzkříšení obsahuje v biblickém svědectví jistotu, že máme podíl na Božím království a budeme účastni Kristova vítězství a jeho slávy. K tomuto vítězství spolu se všemi křesťany vyhlížíme. Ani smrt nás nemůže zbavit účasti na něm. Život věčný začíná již zde, když žijeme v lásce a odpuštění z Ducha svatého, který je závdavkem budoucího věku.

Fyzická, tělesná smrt není sama o sobě silou zmaru. Ke zmaru vedou síly hříchu, kterým mohou propadnout žijící lidé. Křesťanští mučedníci svou smrtí

svědčili, že posledním nepřítelem jsou síly zla, duchovní smrt, které se báli víc než smrti tělesné. Síly zla a hříchu se falešně domnívají, že tělesnou smrtí prosazují své království. Pod jejich vlivem i my propadáme pocitu marnosti. S těmito silami zápasí evangelium vzkříšení, které má být na pohřbu zvěstováno.

Křesťané si ovšem váží pozemského života, přijímají jej od Boha jako dar a příležitost k službě; váží si jej také pro vztahy lásky, jimiž jsou navzájem spojeni. Proto se nemohou ubránit zármutku, když odejde někdo z jejich nejbližších. V pohřebním shromáždění na zesnulého vzpomínají, děkují za svědectví jeho života a připomínají si jeho naplněné i nedokončené úkoly. Proto z tohoto shromáždění nelze zásadně vyloučit vzpomínku na zesnulého a vděčnost za jeho život. Nejlépe, když ji před kázáním (kde je obvykle místo i k případným dalším proslovům) vyjádří kurátor nebo presbyter. Má být pravdivá a pamatovat na to, že všichni jsme provinili před Bohem, odkázáni na jeho odpuštění. Je-li vzpomínka zasazena do kázání, nesmí se stát jeho dominujícím prvkem a zastínit zvěst evangelia.

Se zvláštním pastýřským zřetelem koná církev službu při pohřbech sebevrahů. I když pokládáme sebevraždu za hrozný čin, musíme mít na paměti, že je výsledkem selhání životních sil z nejrůznějších příčin. Zároveň na takovou smrt nemůžeme hledět bez vědomí promarnění vlastní odpovědnosti za nešťastného bližního.

Kázání evangelia o Vzkříšeném se nemůže dít bez misijního zřetele a dopadu, i když misijnost není při pohřbu hlavním záměrem. Záměrem je posílit víru ve vzkříšení a potěšit zarmoucené.

Pohřební shromáždění má být prosté, vše v něm musí odpovídat zvěstovanému evangeliu. Výběrem písní i uspořádáním se má co nejvíc blížit pořadu pravidelného bohoslužebného shromáždění. Kázání a modlitby nemají být dlouhé. Místo zbytečných okázalostí (věnce, hudba atp.) má být pamatováno na potřeby sboru.

Modlitby za mrtvé, jak se s nimi setkáváme v katolické tradici, reformace odmítla z obavy, aby nebyly pokládány za dobré skutky mající sloužit zesnulým ke spasení. Zná jen modlitbu „obecenství svatých“ (communio sanctorum) po večeři Páně, v níž děkujeme za svědectví života zesnulých. Zesnulé neoslovujeme ani nemluvíme jejich jménem.

Ve sborech se pohřby konají různým způsobem. O podobě křesťanského pohřebního shromáždění rozhoduje staršovstvo. Má na zřeteli, aby se pohřby daly podle slova Božího a upravuje řád pohřbu s přihlédnutím k místním zvyklostem. Ke sborovým řádům patří i to, že pozůstalí nejprve navštíví kazatele a prohovoří s ním vše potřebné. - Často se se svými proslovy přihlásí ještě další řečníci; je třeba, aby se s nimi kazatel před zahájením pohřbu dohodl. — Pohřby se podle okolností konají od domu, ze hřbitovní kaple, z

chrámu, u hrobu. Těžisko pohřbu tvoří kázání; má se konat na tom místě, kde předpokládáme účast všech přítomných. Pokud je zvykem oslovit pohřební shromáždění na třech místech (u domu, v chrámě, u hrobu), je nejlépe uspořádat pohřeb takto: u domu bude modlitba a čtení Písma, v chrámě řádné bohoslužebné shromáždění a u hrobu modlitba Páně a pochování. Koná-li se pohřeb ze hřbitovní kaple, proneseme kázání buď v ní, jestliže je dost prostorná, nebo u hrobu.

Shromáždění, které se koná jen u hrobu nebo v krematoriu, obsahuje tyto prvky: čtení Písma, kázání a modlitbu. Při kremaci je třeba pamatovat, že čas pro kázání je velice krátký.

Žádají-li pozůstalí o uložení urny, posloužíme při této příležitosti modlitbou a čtením Písma svatého.

FORMULÁŘE POHŘEBNÍHO SHROMÁŽDĚNÍ

POHŘEBNÍ SHROMÁŽDĚNÍ (FORMULÁŘ 1)

Pohřební shromáždění jako vyznání víry ve vzkříšeného Pána. Shromáždění se koná na třech místech – u domu, v kostele, u hrobu.

U DOMU

Pozdrav Milost vám a pokoj od toho, který jest a který byl a který přichází. Amen.

INTROIT ČETBA ZE ŽALMU,

např. 23; 39; 40; 46; 54; 71; 90; 121, 130

PÍSEŇ NAPŘ. 182, 200, 84, 103

MODLITBA

Všemohoucí Bože, milosrdný Otče, bolestně si uvědomujeme pomíjitelnost svých životů. Dej nám svatého Ducha, který by nás ujistil o vzkříšení Ježíše Krista z mrtvých a dal nám naději věčného života v tvém království. Amen.

ČTENÍ

Slyšme slovo o vzkříšení z mrtvých, zapsané v epištole (knize) . . .

VÝBĚR BIBLICKÝCH ODDÍLŮ:

Ř 5,1-5 / naděje budoucí slávy; Ř 8,31-35.37 / nic nemůže odloučit od Boží lásky; 1 K 15,12-20 / Kristus vstal, i my vstaneme; 1 K 15,50.53-58 / smrt je pohlčena ve vítězství; 2 K 4,14-18 / věčná sláva; 2 K 5,1-8 / touha po nebeském domově; Fp 3,20-21 / naše obcování je v nebesích; Ko 1,9-14.18 / dědictví svatých; 2 Tm 1,9n / moc smrti je zlomena; 1 Pt 1,3-9 / živá naděje; Zj 1,8.17-18 / Kristovo království na věky; Zj 7,9-17 / chvalořeč spravedlivých; Zj 21,1-5 / nový Jeruzalém

MODLITBA

Milostivý Bože, když nyní máme doprovodit *našeho zesnulého bratra* z domu, kde *žil*, s vděčností myslíme na tvá dobrodíní, která jsi *mu* prokazoval, a na všechno, co jsme s *ním* v lásce mohli prožívat. Chválíme za to tvé jméno a prosíme, abys v tomto shromáždění upevnil naši víru ve zmrtvýchvstání a posílil nás v boji s nemocí, hříchem a zlem. Proměň Duchem svého potěšení náš zármutek v radostné vyznání víry ve vzkříšení. Amen.

PÍSEŇ 559 „Ó UJMI RUKU MOJI“

ZÁVĚREČNÉ SLOVO

Kazatel vyzve shromáždění: Abychom se povzbudili nadějí radostného vzkříšení, odebereme se k slyšení slova Božího v našem kostele.

V kostele

INTROIT

Já jsem vzkříšení i život. Kdo věří ve mne, byť pak i umřel, živ bude. Amen.

PÍSEŇ 334 „KRISTUS PÁN VSTAL Z MRTVÝCH“

Modlitba Milostivý Otče náš, otevři naše uši, abychom slyšeli ze svědectví evangelisty radostnou zvěst o vzkříšení a cele se na ni spolehli. Amen.

I. ČTENÍ

Výběr biblických oddílů: Mk 5,22-24.35-43 / dcera Jairova; Mk 16,1-10 / vzkříšení Páně; L 7,11-16 / mládenec z Naim; L 12,35-40 / čekání příchodu Páně; J 5,24-29 / věčný život; J 6,35-40 / věřící budou vzkříšeni; J 10,14n.27nn / dobrý pastýř; J 11,17.20-27 / vzkříšení Lazara; J 14,1-6 / cesta - pravda - život

PÍSEŇ -NAPŘ. 16,3-5; 505; 511

II. ČTENÍ A KÁZÁNÍ (BIBLICKÉ POSELSTVÍ O VZKŘÍŠENÍ)

MODLITBA

Díky tobě, Otče náš nebeský, že jsme se mohli znovu utvrdit v jistotě, že poslední slovo v tomto životě nepatří smrti. Nejsme v zajetí svých vin a hříchů, pod nimiž trpíme. Pro Kristovo utrpení a smrt jsi nám odpustil. Poslední slovo máš ty, který jsi přemohl smrt. Oslavujeme tě za slavné zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Ve světle jeho vzkříšení máme odvahu dívat se i do temnot smrti v naději. Vyhlížíme příchod tvého království v slávě. Prosíme, dej nám sílu a odvahu, abychom věřili, že na konci času budeme svědky tvého vítězství a tvé slávy spolu s těmi, kteří nás ve víře k tobě předešli. Amen.

PÍSEŇ - NAPŘ. 419; 397,11-13

SVĚDECTVÍ O ZESNULÉM

(Proslov kurátora nebo presbytera o životě zesnulého)

MODLITBA

Poděkujme za život *zesnulého*: Všemohoucí, věčný Bože, Pane života i smrti, děkujeme ti za to, co jsi v otcovské lásce prokazoval *zesnulému bratru*. Dobrořečíme ti za požehnání, radost, sílu v pokušeních a potěšení, kterými jsi *jej* obdarovával. Děkujeme ti i za dobré věci, které jsme od *něho* přijímali (zde mohou být zmíněny jednotlivosti). Zlé pak věci nechť jsou přikryty pláštěm tvého milosrdenství. Odpusť nám, co jsme mu zůstali dlužni. Potěš svým slovem všechny zarmoucené. Amen.

PÍSEŇ 333 „BŮH NÁŠ VŠEMOHOUCÍ“

ZÁVĚREČNÉ SLOVO

Nemáme zde místa zůstávajícího, ale onoho budoucího hledáme. Amen.

Doprovodíme nyní tělo *zesnulého bratra* na n-ský hřbitov, k místu jeho dočasného odpočívání.

U hrobu

PÍSEŇ 523 „JEŽÍŠ ŽIV JEST I JÁ S NÍM“

ČTENÍ

Výběr biblických veršů: 1Pt 1,3; 1Tm 6,15b.16a.c; 1 J 4,9; Ř 14,8; Jb 1,21 b; Ž 68,21; Ž 103,15-17a; Oz 6,1.

Nebo podle církevního roku: advent L 1,78-79; vánoce J 3,16; Epifanie Iz 9,1; postní doba Žd 12,2; velikonoce Zj 1,17c-18; letnice Tt 3,6-7; konec církevního roku Zj 1,8.

MODLITBA

Páně Pomodleme se společně modlitbu Páně: Otče náš, který jsi v nebesích, posvět se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen.

VYZNÁNÍ VÍRY

Vyznejme víru ve vzkříšení slovy Apoštolského vyznání: Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země, i v Ježíše Krista, Syna jeho jediného, Pána našeho, jenž se počal z Ducha svatého, narodil se z Marie Panny, trpěl pod Pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a byl pohřben, sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí na pravici Boha Otce všemohoucího, odkud přijde soudit živé i mrtvé. Věřím v

Ducha svatého, svatou církev obecnou, svatých obcování, hříchů odpuštění, těla z mrtvých vzkříšení a život věčný. Amen.

PÍSEŇ 558 „BLÍŽ TOBĚ, BOŽE MŮJ“

POCHOVÁNÍ

Věčný Bože, tobě poroučíme *bratra* N.N. v jisté a pevné naději odpuštění vin a vzkříšení k věčnému životu skrze Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Rakev se spustí do hrobu.

PODĚKOVÁNÍ

Potěšujme se navzájem zvěstí o vzkříšení Kristovu. Děkuji všem, kdo jste přišli, abyste vyznali naši společnou víru, a tak potěšili zarmoucenou rodinu.

POŽEHNÁNÍ

Pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši. Amen.

POHŘEBNÍ SHROMÁŽDĚNÍ (FORMULÁŘ 2)

Pohřební shromáždění za účasti členů sboru - zesnulý žil ve společenství sboru. Shromáždění se koná jen na jednom místě.

INTROIT

Pochválen buď Bůh a Otec našeho Pána Ježíše Krista, Otec milosrdenství a Bůh veškeré útěchy! On nás potěšuje v každém soužení, abychom i my mohli těšit ty, kteří jsou v jakékoliv tísní, tou útěchou, jaké se nám samým dostává od Boha. Amen. (2 K 1,3.4)

PISEŇ 86 „NAKLOŇ, PANE, UCHA SVÉHO“, SL. 1-7

MODLITBA

Pane Bože, dej, abychom se v tuto chvíli před tebou dovedli ztišit, abychom ti i v zármutku uměli děkovat a společně očekávali na tvé Slovo. Otevři nám Duchem svatým ten zdroj jediného potěšení v životě i ve smrti, kterým je náš vzkříšený a živý Pán, Ježíš Kristus. Amen.

ČTENÍ L 20, 27-39

KÁZÁNÍ (BIBLICKÉ POSELSTVÍ O VZKŘÍŠENÍ)

Modlitba Bože, náš Otče! Slyšeli jsme tvé Slovo. Děkujeme ti, že nás přijímáš, když k tobě přicházíme se svým zármutkem. Připomínáme si všechna tvá dobrodiní, která jsme směli prožít s *naším zesnulým*.

Jsmo ti vděční i za lásku těch, kteří nás svou pomocí podpírají v těchto dnech naší opuštěnosti. Ani naše vzpomínky, ani přátelství našich bližních však nedovedou ztišit všechnu naši bolest. Pravý pokoj, bezpečnou jistotu a novou naději hledáme u tebe. Proto tě prosíme, aby ses nad námi smíloval a svým Duchem nás povzbudil a posílil tak, abychom na cestě víry dále kráčeli vstříc tvému přicházejícímu království, až ty sám setřeš všelikou slzu z očí našich a smrti již více nebude. Amen.

VZPOMÍNKA NA ŽIVOT ZESNULÉHO

(Proslov kurátora, presbytera nebo faráře o životě zesnulého)

DĚKOVNÁ MODLITBA ZA ŽIVOT ZESNULÉHO

Pane, děkujeme ti za život *našeho zesnulého*. Zvláště ti dobrořečíme za svědectví *jeho* víry, za práci *jeho* lásky a za *jeho* modlitby. Odpusť nám, co jsme *mu* zůstali dlužní, pokud ještě mezi námi *žil*. Způsob, aby památka *jeho* věrnosti zůstala požehnána mezi *jeho* blízkými i mezi námi. Pomož nám, abychom ti i my věrnost až do konce zachovali a jednou tě se vším tvým lidem

mohli navěky oslavovat v odpočinutí, které nám připravil tvůj Syn. V jeho jménu tě takto vzýváme:

MODLITBA PÁNĚ

Otče náš, který jsi v nebesích, posvět' se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé jest království i moc i sláva na věky. Amen.

POCHOVÁNÍ

Poroučíme *tohoto našeho zesnulého bratra* do milosrdných rukou věčného Boha. *Jeho* tělo ukládáme do země, zem k zemi, prach k prachu. Činíme to v pevné a jisté křesťanské naději, v níž očekáváme vzkříšení k životu věčnému.

PODĚKOVÁNÍ

Vám všem, kteří jste svou přítomností v tomto pohřebním shromáždění projevili úctu k *zesnulému* a lásku k *jeho* pozůstalým, jménem *jeho* zarmoucené rodiny za tuto službu děkuji.

POŽEHNÁNÍ

Pokoj Boží se všemi vámi. Amen. ,

PÍSEŇ 342 „VSTAL Z MRTVÝCH KRISTUS SPASITEL“, SI. 1-4

POHŘEBNÍ SHROMÁŽDĚNÍ (FORMULÁŘ 3)

Pohřební shromáždění jako zamyšlení nad smyslem života; většina účastníků jsou nekřesťané. Koná se na jednom místě - svou stručností vhodné zvláště pro službu v krematoriu.

POZDRAV

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista.

ZAMYŠLENÍ

(Námět pro promluvu.) Shromáždili jsme se u rakve *bratra* N.N. V takové chvíli sestupují naše myšlenky velice hluboko. Ocitáme se před otázkami, pro které nemáme zpravidla jinak čas. Jindy se jejich naléhavosti vědomě vyhýbáme. Ale všechny naše otázky v této chvíli by se daly shrnout do jedné veliké: Jaký je smysl života?

Nad rakví se nám stává jasným, že smysl života není v tom, co člověk má a co za svého života nashromáždil. V Písmě, které je nám pravidlem víry i života, čteme Ježíšovo podobenství, které tuto skutečnost výrazně vystihuje:

„Jednomu bohatému člověku se na polích hojně urodilo. Uvažoval o tom a říkal si: Co budu dělat, když nemám kam složit svou úrodu? Pak si řekl: Tohle udělám: Zbořím stodoly, postavím větší a tam shromáždím všechno své obilí i ostatní zásoby a řeknu si: Teď máš velké zásoby na mnoho let; klidně si žij, jez, pij, buď veselý mysl. Ale Bůh mu řekl: Blázne! Ještě této noci si vyžádají tvou duši, a čím bude to, co jsi nashromáždil? Tak je to s tím, kdo si hromadí poklady a není bohatý před Bohem.“

V čem je tedy smysl života? Nad rakví se nám stává jasnější než kdy jindy jedna odpověď. Je to odpověď, která vystihuje podstatu křesťanského poselství světu: Smysl života je v lásce a oběti. Ze života *našeho drahého zesnulého* zůstává ovoce *jeho* lásky, *jeho* obětí pro vás. *On* již tu není, avšak vaše vděčnost jako odpověď na *jeho* lásku přetrvá smrt.

V lásce je smysl života. Láska však není běžnou lidskou možností. Láska je darem. Jako křesťané věříme, že ji Bůh vzbuzuje svým svatým Duchem v našich srdcích, když se soustředíme na život a dílo Ježíše Krista. Čím hlouběji se ponořujeme do Ježíšova života, tím víc se nás zmocňuje jeho láska. Tato láska se postavila za člověka a přinesla oběť života. Tam, kde žijeme z Kristovy lásky a oběti, žijeme už zde život věčný. Smrtí Ježíšovou jeho láska nebyla zrušena. Trvá v jeho Církvi i na věčnosti. Křesťan se proto i ve smrti poroučí Kristu.

MODLITBA

Pomodleme se: Pane Bože, když nyní máme odevzdat rakev do ohně [uložit rakev do země], uvědomujeme si marnost tolika věcí, na kterých nám záleželo. Uvědomujeme si s vděčností, co všechno jsme přijímali od *zesnulého*. Tiží nás, co jsme zůstali dlužní a co už nikdy nesplatíme. Toužíme však po lásce, po pravém životě, po jistotě, že smrt není poslední skutečností. Nezasluhujeme, abys vyslyšel naše prosby, přece však se odvažujeme prosit: Dej nám nalézt naplnění naší touhy po lásce a pravém životě. Amen.

(Případně zde možno zařadit modlitbu Páně.)

POCHOVÁNÍ

Milí přátelé, Boží milosrdenství je větší než naše pochopení. V důvěře v toto milosrdenství odevzdáváme nyní tělo *zesnulého* ohni [klademe nyní tělo *zesnulého* do hrobu].

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji jménem rodiny všem, kdo jste se zúčastnili tohoto pohřebního shromáždění.

ALTERNATIVY POHŘEBNÍCH MODLITEB

a) Před kázáním

1. (Adorace) Věčný Bože a Otče! V tvé přítomnosti není temnoty ani smrti. Oslavujeme tě a vzýváme. Pane Ježíši Kriste, ty jsi vzkříšení a život, ty jsi pro nás zakusil smrt a vyvedl na světlo život a nesmrtelnost. Oslavujeme tvé vítězství nad smrtí a hrobem. Duchu svatý, dárce života, potěšiteli zarmoucených! Na tebe spoléháme. V tobě je naše nevadnoucí naděje. Tebou potěšeni přinášíme oběť chvály: Požehnání a sláva, moudrost a děkování, čest a moc Pánu Bohu našemu nyní i navždy. Amen.

2. (Vyznání) Všemohoucí, věčný Bože! Ty jediný zůstáváš bez proměny uprostřed změn tohoto smrtelného života. Vyznáváme před tebou pomíjivost a nejistotu svého života na zemi. Naše dny jsou jako stín a náš život jako nic před tebou. Všechno tělo je jako tráva a všechna jeho vzácnost jako květ polní. Usychá tráva, květ vadne, ale tvé slovo trvá na věky. V něm je naše naděje. Vyznáváme, že ty jsi s námi i v tomto údolí stínu smrti. Ó Pane, nauč nás počítat naše dny, abychom nespolehali na sebe, ale doufali v tebe. Dej nám v našem zármutku svůj pokoj. Jsme poutníci před tebou, jako byli naši otcové. Ty jsi však tentýž a léta tvá nepřestanou; milosrdenství tvé od věků až na věky. Amen.

3. (Děkování) Otče všeho milosrdenství, který jsi poslal svého Syna, aby vynesl na světlo život a nesmrtelnost! Z celého srdce ti děkujeme, že Ježíš Kristus svou smrtí zlomil moc smrti a svým slavným vzkříšením otevřel nebeské království. On žije. Dej nám, abychom věřili, že spolu s ním i my živi budeme. Vždyť ani smrt ani život, ani přítomné věci ani budoucí nás nebudou moci odloučit od tvé lásky, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu. Amen.

4. Milostivý Bože, Otče našeho Pána Ježíše Krista, který je vzkříšení a život, který je naše potěšení v zármutku a náš pokoj v umírání! Děkujeme ti, že jsi věčným domovem a místem zůstávajícím pro všechny, kteří tě hledají. Oslavujeme tě za naději, kterou nám dáváš, když k nám mluvíš o světle, které nehasne, a o životě, který nezná hořkost smrti. Připravils nám život tam, kde Kristus je živ s těmi, kdo nás k němu předešli. Prosíme, připoj nás k své církvi zvítězilé. Amen.

5. Věčný Bože, nebeský Otče, který nás miluješ věčnou láskou, který můžeš obrátit stín smrti v jitro. Pomoz nám, abychom na tebe čekali se srdcem tobě odevzdaným. Mluv k nám v tichu této chvíle, abychom ze svědectví Písma byli potěšeni nadějí věčného života. Pozvedni nás z naší temnoty a zármutku do světla a pokoje tvé přítomnosti. Skrze Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

6. (Při pohřbu dítěte) Nejmilostivější Otče! Ty slyšíš své děti, kdykoliv k tobě volají. Jsi nám nejbližší, když tě nejvíce potřebujeme. K tobě přicházíme v této hodině zármutku. Děkujeme ti za všechnu radost, kterou nám způsobil, když jsi nám dal toto dítě. Děkujeme ti i za sílu, kterou nám dával, když nás naše síly opouštěly. I nyní se k tobě obrácíme a prosíme, abys naše srdce otevřel pro potěšení, kterým nás můžeš potěšit jen ty sám. Amen.

b) Po kázání

7. Milosrdný Bože, ty jsi dárce všeho potěšení. Prosíme tě, vzhledni ve své lásce a ve svém slitování na trápení a bolest zarmoucených a opuštěných. Ať v tobě naleznou útočiště a sílu a poznají lásku Kristovu, která převyšuje náš rozum. Dej jim víru a naději v toho, který svým křížem přemohl smrt a vzkříšením otevřel brány života věčného. Amen.

8. Bože, ty se skláníš ke sklíčeným a pozdvihuješ ztrápená srdce. Prosíme tě, vzhledni ve své lásce a ve svém slitování na tyto zarmoucené, jejichž radost se obrátila v bolest. Nenech je bez potěšení, ale naplň je světlem své blízkosti. Pomoz jim, aby uprostřed svého zármutku a opuštěnosti zřetelněji poznávali, že jejich naděje není v pozemských věcech, ale cele se upnuli k dědictví neporušenému, neposkvrněnému a neuvadlému, kteréš jim připravil v nebesích. Přebývej s nimi a buď jejich Bohem, až pro ně nastane jitro nových dnů a stíny *zmizí* skrze Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

9. Pane života, ty přebýváš ve věčnosti a vložil jsi do našich srdcí víru a naději v život věčný. Děkujeme ti tohoto dne za zářící světlo vzkříšení v Ježíši Kristu. On nám zjevil už na zemi nebeské blahoslavenství a povolal nás do království, které není z tohoto světa. Nechť je náš život zbohacen dary, které nepomíjejí. Pozdvihni nás, prosíme tě, mocí svého svatého Ducha z pout hříchu a smrti k životu ve spravedlnosti. Když nás povedeš temnotou hrobu do říše světla, nauč nás v důvěře následovat Ježíše Krista v pevné a jisté naději života věčného. Amen.

10. Ty, který jsi stvořil tento svět a který znáš všechny věci na nebi i na zemi: naplň naše srdce důvěrou v tebe, abychom ve dne i v noci dovedli svěřovat své drahé do tvé lásky, která nikdy nepřestává, ani v tomto životě, ani v budoucím. Amen.

11. Pane Bože, ty jsi Světlo věřících, Síla obtížených, Odpočinek zesnulých. Děkujeme ti za svědky, kteří vydali ve svém životě dobré svědectví, za všechny věřící, kteří zesnuli, za ty, kteří jsou drazí našim srdcím a kteří vstoupili do tvého odpočinutí a jsou v pokoji u tebe. Dej nám tu milost, abychom následovali jejich příkladu, byli s nimi jednoho ducha a jednou byli spolu s nimi dědici tvého věčného království. Amen.

12. Dej nám, Pane Bože náš, ať v moci tvého Ducha dovedeme vyznávat, že věříme ve vzkříšení, i když vidíme, že jsme jen prach a popel. Potěš nás v této chvíli nadějí života věčného. Děkujeme ti za život *zesnulého bratra N.* Dej, aby nám dobré věci *jeho* života zůstaly požehnáním, hříchy přikrej pláštěm svého slitování. Vděčně myslíme v této chvíli na své blízké, které jsi povolal do svého odpočinutí. Dej, abychom následovali jejich příkladu, žili podle tvé vůle, zachovali před tebou dobré svědomí a mohli odejít v naději vzkříšení. Amen.

13. (Vhodné jako děkovná modlitba ve formuláři 2.) Bože, ty jsi síla svých vyznavačů, vykupitel svých služebníků. Děkujeme ti za všechny, kteří zemřeli v Pánu, kteří odpočívají od svých prací a jsou v pokoji u tebe. Obzvláště si připomínáme tvou laskavost a milosrdenství k *tomuto tvému služebníku*. Děkujeme ti a chválíme tě za tvoji dobrotu, v níž jsi *mu* dopřál podíl na radostech pozemského života. Tvá ruka *jej* vedla *jeho* putováním. Zvláště ti žehnáme za tvou milost, která zapálila v *jeho* srdci lásku k tobě a zmocňovala *ho* až do konce, aby *dosáhl* vítězství. Chválíme tvé svaté jméno za to, že *jeho* zápasy a zkoušky spolu se všemi nebezpečími a nesnázemi tohoto života jsou nyní skončeny. Skrze Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

14. Prosíme tě, všemohoucí Bože, povzbuzuj nás příkladem svých vyznavačů, abychom trpělivě bojovali uložený boj víry, hledíce na vůdce a dokonavatele víry, Ježíše. A až skončí tento náš smrtelný život, dej, abychom s těmi, které jsme milovali, byli v království tvé slávy, kde už nebude ani smrti ani žalu ani nářku ani bolesti. Skrze Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

15. (Při pohřbu dítěte) Pane Ježíši Kriste, ty jsi bral malé děti na své lokty, vzkládals na ně ruce a zaslíbils jim Boží království. Dej nám poznat, že povolal naše dítě k sobě a že je chceš držet ve svém náručí nyní i vždycky. Víme o tvé lásce k nám a máme důvěru ve tvou moudrost; proto u tebe hledáme sílu, abychom mohli ze srdce vyznat: Hospodin dal, Hospodin také odňal, buď jméno Hospodinovo požehnáno. Pomož nám očekávat nové projevy tvého milosrdenství a vyhlížet v naději k tomu dni, kdy smrti již více nebude a ty sám setřeš všechny slzy z našich očí. Amen.